

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi valtion eläkelain, kunnallisen eläkelain, valtiokonttorista annetun lain ja eräiden niihin liittyvien lakien muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi valtion eläkelakia, kunnallista eläkelakia, valtiokonttorista annettua lakia sekä eräitä niihin liittyviä lakeja siten, että Valtiokonttorin henkilöasiakkaita koskevien eläkeasioiden käsittely siirretään Kuntien eläkevakuutukseen. Samassa yhteydessä Valtiokonttorissa valtion eläketurvan toimeenpanon tehtävissä toimiva henkilöstö siirtyisi Kuntien eläkevakuutuk-

sen palvelukseen. Muutoksen tavoitteena on aikaansaada kustannussäästöjä työeläkejärjestelmän vaatimien tietojärjestelmien kehittämisessä ja ylläpidossa. Valtion ja kuntien eläkejärjestelmien samankaltaisuuden vuoksi muutoksella saavutettaisiin myös muita yhdistymisestä aiheutuvia säästöjä.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2011.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
YLEISPERUSTELUT	3
1 NYKYTILA	3
1.1 Valtion ja kuntien eläkejärjestelmät.....	3
1.2 Nykytilan arviointi	3
2 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET	4
2.1 Tavoitteet	4
2.2 Toteuttamisvaihtoehdot.....	4
2.3 Keskeiset ehdotukset.....	5
3 ESITYKSEN VAIKUTUKSET	6
3.1 Taloudelliset vaikutukset	6
3.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan.....	8
3.3 Henkilöstövaikutukset.....	8
3.4 Sukupuolivaikutukset.....	9
4 ASIAN VALMISTELU	9
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	10
1 LAKIEHDOTUSTEN PERUSTELUT	10
1.1 Valtion eläkelaki	10
1.2 Kunnallinen eläkelaki	14
1.3 Laki valtiokonttorista	19
1.4 Kansanedustajain eläkelaki	20
1.5 Kansanedustajain perhe-eläkelaki	20
2 VOIMAANTULO.....	20
3 SUHDE PERUSTUSLAKIIN JA SÄÄTÄMISJÄRJESTYS	21
LAKIEHDOTUKSET	23
1. Laki valtion eläkelain muuttamisesta	23
2. Laki kunnallisen eläkelain muuttamisesta.....	38
3. Laki valtiokonttorista annetun lain 2 §:n muuttamisesta.....	44
4. Laki kansanedustajain eläkelain 1 ja 18 §:n muuttamisesta	45
5. Laki kansanedustajain perhe-eläkelain 4 §:n muuttamisesta.....	46
LIITE	47
RINNAKKAISTEKSTIT	47
1. Laki valtion eläkelain muuttamisesta	47
2. Laki kunnallisen eläkelain muuttamisesta.....	78
3. Laki valtiokonttorista annetun lain 2 §:n muuttamisesta.....	88
4. Laki kansanedustajain eläkelain 1 ja 18 §:n muuttamisesta	90
5. Laki kansanedustajain perhe-eläkelain 4 §:n muuttamisesta.....	91

YLEISPERUSTELUT

1 Nykytila

1.1 Valtion ja kuntien eläkejärjestelmät

Valtion eläkejärjestelmän peruslaki on valtion eläkelaki (1295/2006, VaEL). Laki koskee valtion palveluksessa olevaa henkilöstöä. Lisäksi järjestelmän piiriin kuuluuvasta henkilöstöstä säädetään useilla muilla laeilla.

Valtion eläkejärjestelmän piiriin kuuluvissa palvelussuhteissa on noin 180 000 henkilöä. Heistä noin 140 000 on valtion tai valtion liikelaitosten palveluksessa, noin 30 000 kuntien palveluksessa olevia peruskoulujen ja lukioiden opettajia ja lähes 10 000 yksityisten yhteisöjen palveluksessa olevaa henkilöä. Määrä vähenee vuoteen 2020 mennessä noin 140 000:een muun muassa yhtiöittämisten ja valtionhallinnon tuottavuusohjelman vuoksi. Vähentymiseen vaikuttaa myös se, että tulevaisuudessa palvelukseen tulevat vuonna 1970 ja sen jälkeen syntyneet peruskoulujen ja lukioiden opettajat kuuluvat kunnallisen eläkejärjestelmän piiriin. Valtion vastuulla on lisäksi vapaakirjaksi kutsuttu osa noin 600 000 sellaisen henkilön työeläketurvasta, jotka eivät vielä ole eläkkeellä mutta jotka joskus urallaan ovat olleet VaEL:n piiriin kuuluvissa palvelussuhteissa.

Kunnallisen eläkejärjestelmän peruslaki on kunnallinen eläkelaki (549/2003, KuEL). Kuntien ja kuntayhtymien palveluksessa oleva henkilöstö on sen piirissä. Lisäksi sen piiriin voivat liittyä tietyin ehdot erilaiset kunnalliset yhdistykset, osakeyhtiöt ja säätiöt.

Kunnallisen eläkejärjestelmän piiriin kuuluvissa kunnallisissa palvelussuhteissa on noin 497 000 henkilöä. KuEL-vakuutettujen määrän arvioidaan pysyvän vuoteen 2020 asti suunnilleen nykyisellä tasolla. Erityisesti hoito- ja hoivapalvelujen kysyntä kasvaa väestön ikääntymisen myötä. Työvoimapula ja taloudellinen tilanne todennäköisesti kuitenkin hillitsevät henkilöstön lisäyksiä. Palveluja myös ulkoistetaan jonkin verran muun muassa resurssien lisäystarpeen tyydyttämiseksi. Peruskoulujen ja lukioiden opettajat siirtyvät vähitellen valtion eläkejärjestelmästä KuEL:n piiriin, mikä lisää vakuutettujen

määrää pitkällä aikavälillä runsaalla 30 000:lla.

KuEL:n vastuulla on lisäksi vapaakirjoina noin 2,2 miljoonan sellaisen henkilön työeläketurva, jotka ovat joskus olleet KuEL:n piiriin kuuluvissa palvelussuhteissa. Valtion ja kunnallisen eläkejärjestelmän piirissä työskentelee yhteensä lähes 700 000 henkilöä.

VaEL:n mukaista eläketurvaa hoitaa Valtiokonttori ja KuEL:n mukaista eläketurvaa Kuntien eläkevakuutus. Valtiokonttori maksaa eläkettä noin 280 000:lle ja Kuntien eläkevakuutus noin 320 000:lle henkilölle. Molemmilla eläkelaitoksilla on omat asianhallintajärjestelmänsä, eläkkeenlaskentajärjestelmänsä ja eläkkeenmaksatusjärjestelmänsä. Sekä Valtiokonttori että Kuntien eläkevakuutus osallistuvat Eläketurvakeskuksen toimintaan ja vastaavat osaltaan Eläketurvakeskuksen kustannusten kattamisesta ja ovat muiden suurimpien työeläkelaitosten tapaan osakkaina työeläkejärjestelmän ansaintarekisteripalveluja tuottavassa AREK Oy:ssä. Ne myös käyttävät työeläkejärjestelmän yhteisiä eläkkeenlaskentasovelluksia palvelujensa tuottamiseen.

1.2 Nykytilan arviointi

Suomalaisen työeläketurvan rakennetta on muutettu useita kertoja 1990- ja 2000-luvuilla. Julkisen alan eläke-etuudet olivat 1990-luvun alussa paremmat kuin yksityisellä alalla. Etuuksia muutettiin siten, että vuoden 1992 jälkeen palvelukseen tulevien etuudet säädettiin pääosin samoiksi kuin yksityisellä alalla. Ennen vuotta 1993 palvelukseen tulleille henkilöille karttuneet paremmat etuudet kuitenkin säilyivät. Valtion ja kuntien eläkejärjestelmien piirissä on edelleen yli 200 000 sellaista ihmistä, jotka ovat olleet palvelukseen ennen vuotta 1993 ja joilla on tältä ajalta peräisin paremmat eläke-etuudet. Näiden etuuksien yksityiskohtainen laskeminen ja sovittaminen nykyisiin eläke-etuuksiin on varsin monimutkaista.

Vuoden 2005 alusta voimaantullut koko suomalaisen työeläkejärjestelmän rakenteen uudistus on muuttanut työeläkkeiden laskentatavan selkeämmäksi niille vakuutetuille,

jotka ovat tulleet ensi kerran työhön vasta vuoden 2004 jälkeen. Sen sijaan uudistus on mutkistanut julkisen alan työeläkkeiden laskentaa 1940–1950-luvuilla syntyneille, jotka jäävät eläkkeelle seuraavien 20 vuoden kuluessa. Heidän kokonaiseläkkeensä määrän tuottaminen edellyttää kattavaa palvelussuhteiden ja niiden ansaintatietojen ennaltarekisteröintiä sekä useiden pitkälle kehitettyjen tietojärjestelmien käyttöä. Järjestelmiä on jatkuvasti ylläpidettävä, niitä on kehitettävä ja uudistettava noin 5–10 vuoden elinkaarien sykleissä, jotta niillä olisi mahdollista hoitaa nykyinen ja lähitulevaisuuden työeläketurva. Tämä nostaa eläkelaitosten tietojärjestelmien ylläpito- ja kehityskustannuksia ja aiheuttaa jatkuvia henkilöstön koulutustarpeita.

Kansalaisten odotukset sähköisiin palveluihin ovat kasvaneet 2000-luvulla merkittävästi ja niiden oletetaan kasvavat edelleen. Nykyaikainen asiakaspalvelu edellyttäisi, että työntekijöiden olisi päästävä katsomaan jo karttuneen ja edelleen karttuvan työeläkkeensä määrä tietokoneella. Tällaisen palvelun onnistuminen edellyttää työeläkelaitoksilta sähköisiä asiakirjahallintojärjestelmiä ja kattavasti tuotettuja verkkopalveluja. Niiden kehittämiseen ja tarjontaan työeläkelaitosten on investoitava vuosittain useita miljoonia euroja. Kuntien eläkevakuutuksessa tällaiset palvelut on jo pitkälti toteutettu ja sähköinen asianhallintajärjestelmä on jo olemassa. Valtiokonttori on tällä alueella vasta alussa ja suuret kehitysinvestoinnit ovat edessä.

2 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

2.1 Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on yhdistää valtion ja kuntien eläkejärjestelmien piiriin kuuluvien henkilöasiakkaiden asioiden käsittely samaan paikkaan. Koska valtion ja kuntien eläkejärjestelmät ovat etuuskien osalta lähes identtiset, voidaan samoja tietojärjestelmiä käyttää molempien eläkejärjestelmien hoitoon. Tällä säästettäisiin molemmissa eläkejärjestelmissä huomattavia summia, kun samanlaisia tietojärjestelmiä ei tarvitse kehittää molemmissa laitoksissa erikseen. Samoin säästetään tietojärjestelmien ylläpitokustannuksissa. Toimi-

vat tietojärjestelmät ovat asiakkaiden palvelun kannalta olennaisen tärkeitä tulevaisuudessa, sillä maamme väestön ikääntymisen vuoksi saattaa työvoimapula uhata lähivuosina.

Kuntien eläkevakuutus on Valtiokonttoria selkeästi pidemmällä tietojärjestelmien kehittämisessä ja sen volyymit sekä henkilöresurssit ovat huomattavasti suuremmat. Tämän vuoksi on tarkoituksenmukaista siirtää valtion eläkeasioiden käsittely Kuntien eläkevakuutukseen. Valtion eläketurvan toimeenpanossa tarvitaan edelleen siihen perehtynyt henkilökunta. Siksi kaikki Valtiokonttorissa henkilöasiakkaiden eläketurvan toimeenpanotehtäviä hoitavat virkamiehet siirtyisivät Kuntien eläkevakuutuksen palvelukseen.

2.2 Toteuttamisvaihtoehdot

Valtion eläketurvan toimeenpano edellyttää lähivuosina merkittäviä investointeja tietojärjestelmähankkeisiin. Toisaalta valtion eläkejärjestelmän piiriin kuuluvien vakuutettujen määrä vähenee, mikä aiheuttaa paineita työnantajilta kerättävän hoitokulun nostamiseen. Näistä syistä johtuen Valtiokonttori ryhtyi tutkimaan vaihtoehtoja, joilla valtion eläketurvan toimeenpano voitaisiin jatkossa tuottaa nykyistä kustannustehokkaammin.

Pääasiallisina vaihtoehtoina selvitettiin Valtiokonttorin henkilöasiakkaiden palvelutuotannon ulkoistamista ja toimeenpanotehtävien kilpailuttamista julkisena hankintana sekä toisaalta toimintojen yhdistämistä Kuntien eläkevakuutuksen kanssa.

Pohdittaessa vaihtoehtoa, jossa eläketurvan toimeenpanotehtävät olisi ostettu hankintana kilpailun voittaneelta palveluntarjoajalta, Valtiokonttorin tehtäväksi olisi kuitenkin jäänyt muodollisten eläkepäättösten tekeminen omissa nimissään. Tämä olisi johtanut myös siihen, että tosiasiallisen julkisen vallan käyttäjän profiili VaEL-turvan toimeenpanossa olisi hämärtynyt. Tätä vaihtoehtoa ei pidetty tarkoituksenmukaisena.

Tarkoituksenmukaisempana pidettiin nyt esitettävää mallia, jossa Valtiokonttorille kuuluvat eläketurvan toimeenpanotehtävät siirrettäisiin lainsäädännön muutoksella Kuntien eläkevakuutuksen hoidettavaksi. Samalla

siirrettäisiin valtion eläketurvan toimeenpanoon henkilöasiakkaiden palvelutuotannon osalta liittyvä julkisen vallan käyttäminen Kuntien eläkevakuutukselle ja myös näitä tehtäviä hoitava henkilöstö siirtyisi Kuntien eläkevakuutuksen palvelukseen. Eläketurvan toimeenpanosta aiheutuvat kustannukset valtio korvaisi Kuntien eläkevakuutukselle laissa säädetyn omakustannusperiaatteen mukaisesti.

Valittua vaihtoehtoa puoltaa myös se, että kuntien ja valtion eläkejärjestelmät ovat keskenään varsin samankaltaisia, mutta poikkeavat yksityisen alan eläkejärjestelmästä muun muassa työkyvyttömyysmääritelmän, vanhojen palvelussuhteiden ja osaaikaeläkkeiden saamisedellytysten osalta. Myös useat 1990- ja 2000-luvulla tehdyt valtion tehtävien kunnallistamiset ja kuntien tehtävien valtiollistamiset ovat muuttaneet tuhansien VaEL:n ja KuEL:n piiriin kuuluvien jo karttuneen eläketurvan toimeenpanon sellaiseksi, että Valtiokonttori ja Kuntien eläkevakuutus ovat ainoita heidän eläketurvansa toimeenpanotehtävien suorittamiseen käytännössä pystyviä organisaatiota.

Kuntien eläkevakuutuksella on jo valmiina sähköinen asiakirjahallintojärjestelmä, asiakkaille tarjottavat verkkopalvelut sekä kehitteillä eläkekäsittelyä tehostavat tietojärjestelmät, minkä vuoksi valtion ja kuntien eläketurvan toimeenpanon yhdistämisellä vältettäisiin myös kaksinkertaiset investointikustannukset näiltä osin.

Valtiokonttorin tulee kilpailuttaa hankintansa julkisista hankinnoista annetun lain mukaisesti. Valtiokonttori on kilpailuttanut muun muassa tietojärjestelmiin liittyvät hankintansa. Sen sijaan valtion eläketurvan toimeenpanoon liittyvien tehtävien siirtäminen Kuntien eläkevakuutuksen hoidettavaksi ei ole julkisista hankinnoista annetun lain mukainen hankinta, sillä kysymys on kahden julkisen eläkejärjestelmän uudelleenorganisoinnista.

2.3 Keskeiset ehdotukset

Esityksessä ehdotetaan Valtiokonttorin tehtävät valtion työeläkelaitoksena jaettaviksi erikseen työnantaja-asiakkaisiin kohdistuviin tehtäviin ja erikseen suoraan VaEL:n piirissä

oleviin henkilöasiakkaisiin kohdistuviin tehtäviin. Henkilöasiakkaille tuotettavat palvelut ehdotetaan siirrettäviksi Kuntien eläkevakuutuksen hoidettaviksi. Työnantaja-asiakkaisiin kohdistuvat tehtävät ehdotetaan jätettäväksi edelleen Valtiokonttorin hoidettaviksi.

Kuntien eläkevakuutukselle siirrettävään palvelutuotantoon kuuluu laaja kokonaisuus erilaisia ennen eläketapahtumaa tuotettavia ennakkopalveluja, kuten VaEL-turvan sisällön, rekisteritietojen ja ennakoarvioiden tuottaminen. Tämä tapahtuisi myös sähköisenä verkon kautta tapahtuvana kansalaisten itsepalveluna. Toiseksi siihen kuuluvat VaEL-eläkehakemusten ratkaisutoiminta, eläkepäästösten antaminen ja eläkelaitostoiminta muutoksenhakuasioissa. Kolmanneksi palvelutuotanto sisältää eläkkeiden maksamisen kaikkine toimineen eläkkeen koko keston ajan. Kuntien eläkevakuutus tuottaisi siirrettävät palvelut tulevaisuudessa pääasiassa KuEL:n toimeenpanoa varten jo kehitetyillä ja kehitettävillä tietojärjestelmillä. Vastaavien järjestelmien kehitystyö voitaisiin Valtiokonttorissa muutaman vuoden siirtymäajan jälkeen kokonaan lopettaa. Tästä odotetaan saatavan merkittäviä volyymihyötyjä ja kustannusten säästöjä verrattuna siihen, että Valtiokonttori ja Kuntien eläkevakuutus jatkaisivat kumpikin erikseen omaa palvelutuotantoaan. VaEL:n eläketurvan toimeenpanoon liittyvät paperimuotoiset asiakirjat siirrettäisiin Kuntien eläkevakuutukselle. Tehtävistä aiheutuvat kustannukset valtio korvaisi Kuntien eläkevakuutukselle kustannuksia vastaavasti. Valtiokonttorin henkilöasiakkaiden palvelutuotannosta vastaava henkilöstö – noin 140 henkilöä – ehdotetaan samalla siirrettäväksi Kuntien eläkevakuutuksen palvelukseen.

Valtiokonttori ratkaisisi edelleen palveluksen alkaessa ja kestäessä sen, sovelletaanko siihen VaEL:a ja peritäänkö siitä työnantajan ja työntekijän eläkemaksut. VaEL- ja KuEL-järjestelmien rahoitukseen ja eläkerahastointiin ei ehdoteta muutoksia, vaan toiminnat jatkuisivat nykyiseen tapaan erillisinä. Valtiokonttorin tehtävinä olisi muutoksen toteuttua VaEL-eläkemaksuprosenttien vahvistaminen noin 1000 työnantajajyksikölle, VaEL-maksujen kuukausittainen periminen näiltä yksiköiltä ja maksujen edelleen tilittä-

minen valtion eläkerahastolle, erilaiset aktuaaritoimen alueelle kuuluvat tilastopohjaiset laskennat, eläkemenoennusteet, budjettivalmistelut ja eläkemenobudjetin toteuttaminen.

Työkyvyn arviointi ja kuntoutus liittyvät Valtiokonttorin VaEL:n piirissä oleville työnantajille tarjoamaan palvelukokonaisuuteen ja työnantajatoimintaan, jonka tavoitteena on muun muassa myöhentää henkilöstön eläkkeelle siirtymistä. Kuntoutuksella on keskeinen rooli työurien pidentämisessä, minkä vuoksi valtiotyönantajien tulee jatkossakin olla hyvin perillä kuntoutuksen keinoista, roolista ja vaikutuksista. Siksi tarkoituksena on siirron yhteydessä varmistaa valtion työnantajarooliin kuuluvan kuntoutuksen ja työkyvyn arvioinnin hyvien käytäntöjen säilyminen ja kehittäminen. Tätä varten perustetaan neuvottelukunta seuraamaan asiaa ja valtion työkyvyttömyys- ja kuntoutusasioiden neuvottelukunta jatkaa toimintaansa. Eläkelaitokset tulisivat jatkossakin toimimaan yhteistyössä.

Kun Kuntien eläkevakuutus tulisi tekemään valtion eläkepäättöksiä, käyttäisi se eläkkeiden maksamiseen valtion varoja. Lisäksi se hoitaisi valtion tehtävää. Hyvän hallinnon ja taloudenhoidon periaatteiden mukaisesti lähtökohtana tulee olla, että valtion tehtävien hoito ja valtion talouteen ja taloudenhoitoon vaikuttavat toimenpiteet ovat kattavasti ulkoisen ja sisäisen valvonnan menettelyiden piirissä riippumatta siitä, miten tehtävän hoito on kulloinkin organisoitu. Siksi Kuntien eläkevakuutuksen on osana omaa sisäistä valvontaansa varmistettava, että valtion eläkejärjestelmän tehtävät hoidetaan lainmukaisella ja asiallisella tavalla.

Kaikkien julkisten tehtävien hoidon tulee olla laillisuusvalvontaviranomaisten harjoittaman valvonnan piirissä. Taloudenhoidon valvonnan osalta tätä on täsmennetty valtioneuvoston tarkastusvirastosta annetun lain esitöissä siten, että kaikkien sellaisten julkisten tehtävien hoidon, jolla on yhteys valtioneuvoston talouteen, tulee tehtävien hoidon organisatiotavasta riippumatta olla tarkastusviraston suorittaman ulkoisen tarkastuksen ja eduskunnan tarkastusvaliokunnan suorittaman valvonnan piirissä. Periaate kaiken valtioneuvoston yhteyksiä omaavan julkisen tehtävän hoidon kuulumisesta valtioneuvoston ulkoi-

sen ja parlamentaaristen valvontaelinten toimivaltaan koskee myös eduskunnan tarkastusvaliokuntaa.

Kun Kuntien eläkevakuutus hoitaisi valtion eläketurvan toimeenpanoa, se olisi valtioneuvoston tarkastusviraston ja eduskunnan tarkastusvaliokunnan valvonnan alainen. Kuntien eläkevakuutusta valvoisi lisäksi valtiovarainministeriö niin kuin nykyisin.

3 Esityksen vaikutukset

3.1 Taloudelliset vaikutukset

Esitys ei vaikuta VaEL:n eikä KuEL:n mukaisiin eläke-etuihin eikä eläkemenoon. Vaikutukset kohdistuvat pelkästään VaEL:n ja KuEL:n mukaisen työeläketurvan toimeenpanoon ja hallintoon kustannuksia alentavasti. Niillä on siten myös pieni vaikutus sekä valtioneuvostoon että kuntatalouteen.

Suomalaisen työeläketurvan hallintokustannukset ovat nykyään noin 500 miljoonaa euroa vuodessa. Suurten ikäluokkien jäädessä eläkkeelle eläkehakemusmäärät ovat kuitenkin voimakkaasti kasvamassa ja sähköisten työeläkepalvelujen kysyntä on muutamassa vuodessa kasvanut huomattavasti. Lisäksi viime vuosien työeläkeuudistukset ovat edellyttäneet tietojärjestelmien kehittämistä. Näistä syistä on tarvittu ja tarvitaan lähi-vuosinakin suuria investointeja tietojärjestelmiin. Kustannuksia on yritetty vähentää muun muassa kehittämällä työeläkejärjestelmään yhteistä keskitettyä rekisteröintiä ja eläkkeenlaskentasovellusta. Tätä hoidetaan työeläkelaitosten yhteisesti omistamassa Arek Oy:ssä.

Valtion ja kuntien osuus mainitusta vuotuisten hallintokustannusten noin 500 miljoonan euron määrästä on ilman sijoitustoiminnan kustannuksia vuonna 2009 noin 90 miljoonaa euroa, josta valtion eläkejärjestelmän osuus noin 36 miljoonaa euroa ja kunnallisen eläkejärjestelmän osuus vajaat 55 miljoonaa euroa. Lukuihin sisältyvät muun muassa investointien poistot sekä Eläketurvakeskuksen ja Arek Oy:n kustannusosuudet molempien eläkelaitosten osalta. Henkilöasiakkaiden palvelutuotannon kustannukset ovat valtion eläkejärjestelmässä

noin 22 miljoonaa euroa ja kunnallisessa eläkejärjestelmässä noin 40 miljoonaa euroa.

Keskeinen osa hallintokustannuksista muodostuu tietojärjestelmäkustannuksista. Molempien eläkejärjestelmien pitkän ajan hyöty uudistuksesta tulee siitä, että kahden eläkkeiden käsittely- ja maksatusjärjestelmän sijasta on kehitettävä ja ylläpidettävä vain yhtä. Lyhyemmällä ehkä noin viiden vuoden ajalla valtion hyöty tulee myös siitä, että valtion eläkepäätökset ja -maksatukset käsitellään Kuntien eläkevakuutuksen eläkeprosessissa hyödyntämällä jo tehtyjä ja tehtäviä eläketoiminnon investointeja. Valtiokonttorin tietojärjestelmät ovat suurelta osin elinkaarensa päässä ja uusimisen tarpeessa.

Jos sekä valtion eläkejärjestelmä että kunnallinen eläkejärjestelmä jatkaisivat 2010-luvulla toimintaansa entiseen tapaan erillisinä organisaatioina, aiheutuisi valtion eläkejärjestelmälle nykyrahassa noin 7 miljoonan euron kustannukset tietojärjestelmäinvestointeihin vuosittain. Valtion eläkejärjestelmän henkilöasiakkaiden palvelutuotannon kokonaiskustannukset olisivat 2010-luvulla noin 27 miljoonaa euroa vuodessa nykyisen noin 22 miljoonaa euron sijaan. Karkeasti on arvioitavissa, että valtion eläkejärjestelmässä yhdessä toimimalla henkilöasiakkaiden palvelutuotannossa aikaansaattava säästö verrattuna erikseen toimimiseen on 2010-luvulla nykyrahassa noin 7 miljoonaa euroa vuodessa. Tämän hetkisiin kustannuksiin verrattuna säästö olisi noin 2 miljoonaa euroa vuodessa.

Erillään toimien kunnallinen eläkejärjestelmä joutuisi investoimaan tietojärjestelmiinsä vuosittain noin 4-5 miljoonaa euroa, vuoden 2011 jälkeen, jolloin nyt meneillään olevat suuret eläkejärjestelmäinvestoinnit valmistuvat. Sen henkilöasiakkaiden palvelutuotannon kustannukset olisivat erillään toimien 2010-luvulla vuosittain nykyrahassa noin 45 miljoonaa euroa nykyisen noin 40 miljoonaa euron sijaan. Kunnallisessa eläkejärjestelmässä tehtävien siirrolla saavutettava säästö 2010-luvun ennakoituihin kustannuksiin on 4-6 miljoonaa euroa vuodessa. Kuntien eläkevakuutuksen nykykustannuksiin verrattuna säästöjä ei juurikaan näyttäisi syntyvän.

Tämän hetkisen suunnitelman mukaan noin vuoden 2015 tienoilla on mahdollista luopua

viimeisistäkin pelkästään KuEL- tai VaEL-toimintaan suunnitelluista it-järjestelmistä ja niiden vaatimista laitteistoista. Tällöin syntyvän säästön on ennakoitu olevan 2-3 miljoonaa yhteensä.

Muutaman vuoden jälkeen uudet tietojärjestelmät mahdollistavat näillä näkymin nykyistä pienemmän henkilöstömäärän. Molempien eläkelaitosten henkilöstön ikärakenne mahdollistaa tämän vähentämisen. Vuoteen 2015 mennessä Valtiokonttorista siirtyvästä henkilöstöstä 36 ja Kuntien eläkevakuutuksen vastaavia tehtäviä hoitavasta henkilöstöstä 37 saavuttaa eläkeikänsä. Kuntien eläkevakuutus on viime vuosina jo vähentänyt omaa eläketoiminnon henkilömääräänsä mikä luonnollisesti hyödyttää molempia osapuolia heti yhdistymisen alusta alkaen. Kuntien eläkevakuutus on arvioinut, että vuodesta 2009 vuoteen 2015 mennessä on mahdollista vähentää vielä yhteensä noin 40 henkilötyövuotta.

Valtio siirtäisi valtion talousarviosta Kuntien eläkevakuutukselle kuukausittain tarvittavat varat valtion eläkemenon maksuun. Valtio maksaisi valtion eläkeasioiden hoitamisesta Kuntien eläkevakuutukselle omakustannusarvoon perustuvana korvauksena valtion eläkepäätös- ja maksatusvolyyymia vastaavan osuuden toiminnan kiinteistä ja muutuvista kustannuksista, pitkävaikutteisten tuotantontekijöiden poistoista sekä kokonaan vain valtion tarpeita palvelevien toimintojen kustannukset ja investoinnit. Korvaus sisältyisi valtion työnantajan eläkemaksun hoitokuluosaan.

Omakustannusarvolaskentaan perustuvan pysyvän korvauksen lisäksi valtio maksaisi Kuntien eläkevakuutukselle korvauksen ennen lain voimaantuloa syntyneistä, valtion eläketurvan siirtymisestä aiheutuneista kustannuksista sekä eräistä Kuntien eläkevakuutuksen aiemmin hankkimista tietojärjestelmistä. Aiemmin hankituista tietojärjestelmistä on Kuntien eläkevakuutukselle sovittu korvattavaksi yksi miljoona euroa ja muiden siirtymävaiheen kustannusten arvio on noin yksi miljoona euroa.

Tarkoituksena on, että Kuntien eläkevakuutukseen perustettavassa yhteistyöneuvottelukunnassa seurattaisiin säännöllisesti valtion eläkejärjestelmän hoitoa. Valtiovarainminis-

teriö tarkastelisi vuonna 2015 ja sen jälkeen viiden vuoden välein, kuinka toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ovat toteutuneet.

3.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Kun valtion eläkelain toimeenpano siirrettiin henkilöasiakkaiden palvelujen osalta Valtiokonttorista Kuntien eläkevakuutukseen, sen eläkeratkaisutoiminnan ja asiakaspalvelun volyymit kasvaisivat noin kolmanneksella. Maksettavien eläkkeiden määrä lähes kaksinkertaistuisi. Kuntien eläkevakuutus hoitaisi tehtävien siirron jälkeen lähes 700 000 vakuutetun ja noin 600 000 eläkkeensaajan eläkepalvelut. Valtiokonttorista siirtyisi Kuntien eläkevakuutuksen palvelukseen noin 140 henkilöä. Sekä kunnallisen eläkelain että valtion eläkelain mukaiset eläkepalvelut on tarkoitus organisoida Kuntien eläkevakuutuksessa niin, että ne voidaan hoitaa asteittain samoilla prosesseilla ja tietojärjestelmillä. Vuoden 2012 alusta lukien otetaan käyttöön uusi eläkekäsittelyjärjestelmä, jota käytetään molempien sektorien eläkeasioissa.

Valtiokonttori puolestaan organisoisi VaEL-työnantaja-asiakkaille ja valtiokonsernille tuotettavat työeläketurvan hoitoon ja työhyvinvointiin kuuluvat palvelunsa uudelleen vastaamaan suurten ikäluokkien eläkkeelle siirtymisen jälkeisiin 2020-luvun haasteisiin. Siirrolla ei ole kovin suuria vaikutuksia Valtiokonttorin yleishallintoon koska Valtiokonttorin IT-palvelukeskus kasvaa voimakkaasti eivätkä yleishallinnon menot ole tasaisesti muuttuvia menoja. Lisäksi Valtiokonttorin yleishallinnon henkilöressurssien määrä vähenee jo vuoden 2010 alusta toteutettavan Palkeet- viraston perustamisen johdosta.

Kun esitys toteutuessaan vähentää sekä Kuntien eläkevakuutuksen että Valtiokonttorin uusrekrytointitarvetta, uutta henkilöstöä palkataan kumpaankin organisaatioon vähemmän kuin erikseen toimien olisi palkattu.

Kuntien eläkevakuutuksen yleisen toiminnan valvonta kuuluu valtiovarainministeriölle. Valvonta on järjestetty samojen perusteiden mukaisesti kuin valtion kunnallishallintoon yleisestikin kohdistama valvonta. Valvonta on oikeudelliselta luonteeltaan lailli-

suusvalvontaa ja osittain tarkoituksenmukaisuusvalvontaa, jossa arvioidaan myös eläkelaitoksen toimivuutta. Tällöin kiinnitetään huomiota erityisesti laitoksen kykyyn huolehtia lailla säädetyn eläketurvan toteuttamisesta. Tarkasteltavina alueina ovat erityisesti eläketurvan toteuttaminen, eläketurva, rahoitustilanne ja eläkemaksu. Kun Kuntien eläkevakuutus alkaisi hoitaa valtion eläketurvaa, kohdistuisi valtiovarainministeriön valvonta myös tähän toimintaan. Kuntien eläkevakuutuksen rahoitustoiminnan suunnittelua ja sijoitustoimintaa valvoo Finanssivalvonta.

Kuntien eläkevakuutuksen ylintä päätösvaltaa käyttää valtuuskunta ja sen hallintoa hoitaa valtuuskunnan nimeämä hallitus. Kuntien eläkevakuutuksen hallintoon ei esitetä muutoksia eikä myöskään sen valvontaan siltä osin kuin se koskee kunnallisen eläkelain mukaista toimintaa. Kuntien eläkevakuutuksen olisi kuitenkin jatkossa osana omaa sisäistä valvontaansa varmistettava, että valtion eläkejärjestelmän tehtävät hoidetaan lainmukaisella ja asiallisella tavalla.

Valtiokonttori puolestaan on osa valtionhallintoa ja sen tehtävät kuuluvat valtionalouden tarkastusviraston tarkastuksen piiriin tarkastusvirastosta annetun lain 2 §:n 2 ja 5 kohdan mukaisesti. Valtionalouden tarkastusvirasto ja eduskunnan tarkastusvaliokunta valvovat jatkossa Kuntien eläkevakuutusta siltä osin kuin se hoitaa valtion eläkelain mukaisia tehtäviä. Valtiovarainministeriö asettaisi tilintarkastajan tarkastamaan Kuntien eläkevakuutuksen kirjanpitoa siten, että valtiovarainministeriö voi varmistua, että Kuntien eläkevakuutuksen laskelmat eläkkeiden maksamiseen tarvittavasta rahamäärästä ja valtion eläkejärjestelmän hoidosta aiheutuvista kustannuksista ovat oikeat.

3.3 Henkilöstövaikutukset

Kaikki Valtiokonttorin palveluksessa olevat valtion eläketurvan toimeenpanossa henkilöasiakkaiden palvelutuotantoa hoitavat henkilöt siirtyisivät kunnallisen eläkelaitoksen palvelukseen. Siirtyviä henkilöitä on noin 140. Siirtymisestä säädettäisiin lailla samalla tavalla kuin muissakin valtioneuvoston organisaatiomuutostilanteissa. Siirtyvien henkilöiden virat Valtiokonttorissa lakkaisivat suo-

raan lain nojalla. Henkilöt siirtyisivät työsopimussuhteeseen kunnallisen eläkelaitoksen palvelukseen kunnallisessa eläkelaitoksessa noudatettavin palvelussuhteen ehdoin. Palvelussuhteen ehtojen kokonaisuus ja palkkaus eivät heikkenisi siirron yhteydessä.

3.4 Sukupuolivaikutukset

Esityksessä ei ehdoteta muutettavaksi valtion työeläketurvan sisältöä. Eläketurvan sisällön kannalta esityksellä ei ole sukupuolivaikutuksia. Valtiokonttorin palveluksessa on 663 henkilöä, joista naisia 464 ja miehiä 199. Eläketurvan toimeenpanotehtävissä toimivia ja Valtiokonttorista kunnalliseen eläkelaitokseen siirtyviä henkilöitä on 146 henkilöä, joista naisia on 119 ja miehiä 27.

Näin ollen esityksen vaikutukset kohdistuvat pääosin naisiin.

4 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu valtiovarainministeriössä. Valmisteluun ovat osallistuneet Valtiokonttori, Kuntien eläkevakuutus ja niiden henkilöstöjärjestöt. Henkilöstön kanssa on

käyty yhteistoimintaneuvottelut, joissa on sovittu siirtoon liittyvistä asioista. Esityksestä on pyydetty ja saatu lausunnot Eläketurvakeskukselta, Finanssialan Keskusliitolta, Finanssivalvonnalta, Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry:ltä, Kunta-alan unionilta, Kansaneläkelaitokselta, Kirkon keskusrahastolta, Kuntien eläkevakuutukselta, Julkisalan koulutettujen neuvottelujärjestö Juko ry:ltä, Palkansaajajärjestö Pardia ry:ltä, Sosiaali- ja terveysministeriöltä, Suomen kunta-liitolta, Suomen Pankilta, Tekniikka ja terveys KTN ry:ltä, Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnalta, Työeläkevakuuttajat TE-LA ry:ltä, Valtiokonttorilta, Valtiontalouden tarkastusvirastolta, Valtiovarain controllerilta.

Lausunnonantajista kukaan ei vastustanut esitystä. Finanssialan keskusliitto on lausunnonsaan esittänyt harkittavaksi vielä kerran kilpailuttamista. Henkilöstöjärjestöt ovat esittäneet huolensa palvelussuhteen jatkuvuudesta. Henkilöstön siirtymäsäännöstä on täsmennetty ja se on palautettu vakiintuneen kirjoitustavan mukaiseen muotoon. Lisäksi säännöksiä muutoksenhausta siirtymäaikana on täsmennetty.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut

1.1 Valtion eläkelaki

18 §, 20 §:n 1 momentti, 25 §:n 2 momentti, 37 §, 42 §:n 2 momentti, 43 §, 44 §, 45 §:n 1 momentti, 48 §, 49 §, 51 §, 74 §:n 2 momentti, 86 §:n 4 momentti, 91 § ja 93 §:n 2 momentti. Pykälissä säädetään niiden nykyisen sanamuodon mukaan kunkin pykälän osalta eläketurvan toimeenpanijaksi Valtiokonttori. Koska kunnallinen eläkelaitos huolehtisi jatkossa valtion eläkelain soveltamisen piiriin kuuluvien työntekijöiden eläketurvan toimeenpanosta, pykälien sanamuotoa ehdotetaan muutettavaksi siten, että eläketurvan toimeenpanija olisi kunnallinen eläkelaitos.

32 §. Valtiokonttorin ilmoitusvelvollisuus. Pykälässä säädetään Valtiokonttorin ilmoitusvelvollisuudesta Kansaneläkelaitokselle ammatillisesta kuntoutuksesta sekä kuntoutusrahaa ja -korotusta koskevasta päätöksestään. Koska kunnallinen eläkelaitos ilmoittaisi kunnalliseen eläkelakiin ehdotetun 152 §:n muutoksen mukaan valtion eläkelain 24 §:ssä tarkoitettua kuntoutustoimesta samoin kuin kuntoutusrahaa ja -korotusta koskevasta päätöksestä Kansaneläkelaitokselle, 32 §:n säännös ehdotetaan tarpeettomana kumottavaksi.

100 §. Eläkkeen hakeminen. Pykälän 1 momentissa säädetään eläkkeen hakemisesta. Säännöksen nykyisen sanamuodon mukaan eläkettä haetaan Valtiokonttorilta sitä varten vahvistetulla lomakkeella. Koska valtion eläkelain soveltamisen piiriin kuuluvien työntekijöiden eläketurvan toimeenpanosta huolehtisi jatkossa kunnallinen eläkelaitos, säännöstä ehdotetaan muutettavaksi siten, että eläkettä haettaisiin kunnalliselta eläkelaitokselta.

101 §, 102 §, 103 §, 104 §:n 2 momentti ja 105 §. Pykälissä säädetään niiden nykyisen sanamuodon mukaan kunkin pykälän osalta eläketurvan toimeenpanijaksi Valtiokonttori. Koska kunnallinen eläkelaitos huolehtisi jatkossa valtion eläkelain soveltamisen piiriin kuuluvien työntekijöiden eläketurvan

toimeenpanosta, pykälien sanamuotoa ehdotetaan muutettavaksi siten, että eläketurvan toimeenpanija olisi kunnallinen eläkelaitos. 104 §:n 2 momentissa säädetään Valtiokonttorin päätöksen tiedoksiantamisesta. Säännöksen sanamuotoa ehdotetaan tarkistettavaksi ja siihen lisättäisiin kunnallinen eläkelaitos päätöksen antajaksi, koska kunnallinen eläkelaitos huolehtisi jatkossa valtion eläkelain soveltamisen piiriin kuuluvien työntekijöiden eläketurvan toimeenpanosta.

106 §. Ennakkopäätös eläkeoikeudesta. Pykälässä säädetään sen nykyisen sanamuodon mukaan ennakkopäätöksen antajaksi Valtiokonttori. Koska kunnallinen eläkelaitos huolehtisi jatkossa valtion eläkelain soveltamisen piiriin kuuluvien työntekijöiden eläketurvan toimeenpanosta, pykälän 1 momentin sanamuotoa ehdotetaan muutettavaksi siten, että ennakkopäätöksen antaisi kunnallinen eläkelaitos. Samalla 1 momentin 1 kohdan säännös siitä, että onko hakija VaEL:n mukaisessa palveluksessa tai onko hän tietynä ajankohtana ollut sellaisessa palveluksessa, ehdotetaan selvyuden vuoksi poistettavaksi, koska tämän lain 143 §:n mukaan kunnallinen eläkelaitos ratkaisisi valtion eläketurvan kuulumisen, mikäli se tulee ratkaistavaksi ennakkopalvelutilanteessa tai eläkehakemusta käsiteltäessä. Palvelussuhteiden rekisteröinnin yhteydessä asian ratkaisisi Valtiokonttori. Tämän vuoksi 1 momentin 2-4 kohdat ehdotetaan siirrettäväksi momentin 1-3 kohdiksi.

Pykälän uudeksi 3 momentiksi ehdotetaan siirrettäväksi valituskieltoa koskeva säännös sanamuodoltaan tarkistettuna lain 162 §:n 4 momentista. Säännöksen mukaan kunnallisen eläkelaitoksen päätökseen, jolla se on kieläytynyt antamasta 1 momentissa tarkoitettun ennakkopäätöksen eläkeoikeudesta, ei saa hakea muutosta valittamalla.

107 §:n 1-3 momentti, 108 §, 109 §:n 2 momentti, 110 §, 111 §, 112 §:n 1 momentti, 113 §, 115 §:n 1 momentti, 116 §:n 2 ja 3 momentti, 117 §:n 1 ja 2 sekä 5 momentti, 118 §:n 1 momentti, 119 §, 120 §:n 1 ja

4 momentti, 122 §:n 1-3 ja 5 momentti, 123 §, 124 §, 125 §:n 1 momentti, 128 §, 130 §:n 1 ja 2 momentti, 131 §, 146-151 § ja 154-161 §. Pykälissä säädetään niiden nykyisen sanamuodon mukaan kunkin pykälän osalta eläketurvan toimeenpanijaksi Valtiokonttori. Koska kunnallinen eläkelaitos huolehtisi jatkossa valtion eläkelain soveltamisen piiriin kuuluvien työntekijöiden eläketurvan toimeenpanosta, pykälien sanamuotoa ehdotetaan muutettavaksi siten, että eläketurvan toimeenpanija olisi kunnallinen eläkelaitos. Samasta syystä ja kunnallisen eläkelain 120 §:n 4 momenttiin ehdotetun muutoksen johdosta 130 §:n 3 momentti ehdotetaan tarpeettomana kumottavaksi.

Lisäksi 113 §:ssä ehdotetaan säädettäväksi, että Valtiokonttori edelleen perii muilta eläkelaitoksilta ja hyvittää muille eläkelaitoksille kunnallisen eläkelaitoksen viimeisenä laitoksena toimiessa maksamat eläkekustannukset korkoineen sekä laskee, perii ja suorittaa ennakot tätä varten muille eläkelaitoksille.

132 §. Eläketurvan rahoitus. Pykälässä säädetään muun muassa, että tämän lain mukainen eläketurva maksetaan valtion talousarviosta. Koska tässä esityksessä ehdotetaan, että kunnallinen eläkelaitos maksaisi jatkossa eläkkeet, ehdotetaan tähän pykälään lisättäväksi selvyuden vuoksi viittaus kunnallisen eläkelain 137 b §:n 1 momenttiin, jossa ehdotetaan säädettäväksi siitä, kuinka eläkkeiden maksamiseen tarvittavat varat siirretään kunnallisen eläkelaitoksen käyttöön.

135 §. Työnantajan eläkemaksu. Kunnallisen eläkelain 137 b §:ssä ehdotetaan säädettäväksi siitä korvauksesta, jonka valtio maksaa kunnalliselle eläkelaitokselle niistä tehtävistä, jotka tällä esityksellä ehdotetaan siirrettäväksi kunnallisen eläkelaitoksen hoidettavaksi. Tässä pykälässä säädetyllä työnantajan eläkemaksun hoitokuluosalla on tarkoitus kattaa valtion eläketurvan toimeenpanosta aiheutuvat kulut. Kun toimeenpano siirtyy kunnalliselle eläkelaitokselle, on hoitokuluosa kuitenkin säilytettävä, sillä valtion eläkejärjestelmän piiriin kuuluu myös valtion budjettitalouden ulkopuolisia työnantajia. Siksi kunnallisen eläkelain 137 b §:ssä säädettäisiin, että vahvistaessaan tässä pykälässä tarkoitettun eläkkeiden hoitokuluosan, valtiovarainministeriö samalla vahvistaisi erikseen

euromäärän, joka on kunnalliselle eläkelaitokselle siirrettävää korvausta.

Nykyään Valtiokonttorille jää hoitokuluosa kokonaisuudessaan käyttöön. Koska kunnallisen eläkelaitoksen korvaus on laskettava tarkalleen omakustannusarvon mukaisesti, ei hoitokuluosaa voida jatkossa arvioida etukäteen näin tarkasti. Siltä varalta, että hoitokuluosa ei jonakin vuonna täysin riittäisi Valtiokonttorin ja kunnallisen eläkelaitoksen menojen katteeksi, ehdotetaan pykälän 1 momenttia muutettavaksi siten, että eläkelaitosten saama korvaus maksettaisiin työnantajan eläkemaksusta. Täten momentissa säädettäisiin, että tulouttaessaan työnantajan eläkemaksua valtion eläkerahastolle, Valtiokonttori vähentäisi summasta sen määrän, joka tarvitaan kattamaan eläketurvan hoidosta Valtiokonttorille ja kunnalliselle eläkelaitokselle aiheutuvat kulut.

Pykälän 2 momentin asetuksenantovaltuutusta täsmennettäisiin 1 momentissa ehdotettujen muutosten vuoksi.

143 §. Kunnallinen eläkelaitos ja Valtiokonttori. Pykälässä säädetään valtion eläketurvan toimeenpano Valtiokonttorin tehtäväksi. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi niin, että valtion eläketurvan toimeenpano siirrettäisiin kunnallisen eläkelaitoksen tehtäväksi lukuun ottamatta eläketurvan rahoitukseen liittyviä tehtäviä sekä palvelussuhteiden rekisteröintiä, jotka esitetään jätettäväksi Valtiokonttorin tehtäviksi.

Kunnalliselle eläkelaitokselle siirrettäisiin VaEL:n piiriin kuuluvien työntekijöiden eläketurvan toimeenpanoon liittyvä toimivalta eli julkisen vallan käyttö. Kunnallinen eläkelaitos huolehtisi kaikista henkilöasiakkaisiin eli työntekijöihin ja eläkkeenhakijoihin liittyvistä toimeenpanotehtävistä. Näitä tehtäviä ovat muun muassa henkilöasiakkaiden ennakkopalvelut, eläkehakemusten käsittely ja eläkepäästösten antaminen sekä eläkkeiden maksaminen. Kunnallinen eläkelaitos ratkaisisi valtion eläketurvan piiriin kuulumisen, mikäli se tulee ratkaistavaksi ennakkopalvelutilanteessa tai eläkehakemusta käsiteltäessä. Palvelussuhteiden rekisteröinnin yhteydessä asian ratkaisisi Valtiokonttori. VaEL:n eläketurvan toimeenpanoon liittyvät pysyvästi ja määräajan säilytettävät paperimuotoiset asiakirjat siirrettäisiin kokonaisuudessaan

kunnalliselle eläkelaitokselle. Valtiokonttorin ja kunnallisen eläkelaitoksen välillä laadittaisiin erillinen sopimus käytännön menettelytavoista, jotka liittyvät asiakirjojen siirtoon, säilyttämiseen ja tietopalveluun. Jatkossa tämän aineiston säilyttämisestä ja hävittämisestä sekä siihen liittyvästä tietopalvelusta vastaisi kunnallinen eläkelaitos.

Valtiokonttori huolehtisi jatkossa vain sellaisista toimeenpanotehtävistä, jotka liittyvät lain soveltamiseen piiriin kuuluviin työnantajiin. Tällaisia tehtäviä ovat muun muassa palvelussuhteiden rekisteröinti, eläketurvan rahoitukseen liittyvä vakuutusmatemaattisten laskentaperusteiden ylläpito ja kehittäminen, valtion eläkevastuun ja eläkemaksujen laskenta ja vahvistaminen, eläkemaksujen periminen ja siirto valtion eläkerahastolle sekä eläkemenoennusteet. Valtiokonttori huolehtisi edelleen myös työyhteisöjen työhyvinvoinnin edistämisestä ja riskienhallinnan tukemisesta.

143 b §. *Sopiminen yhteistoiminnasta muiden eläkelaitosten kanssa.* Pykälässä säädetään yhteistoiminnasta ja siitä aiheutuvien kustannusten korvaamisesta. Pykälää ehdotetaan tarkennettavaksi niin, että se koskisi vain Valtiokonttorille säädettyjen tehtävien hoitamisessa tarvittavaa yhteistoimintaa. Kunnallisen eläkelaitoksen osalta yhteistoiminnasta säädetään KuEL:n 166 §:ssä.

145 §. *Valtion työkyvyttömyys- ja kuntoutusasioiden neuvottelukunta.* Pykälän mukaan neuvottelukunta toimii Valtiokonttorissa. Koska valtion työkyvyttömyys- ja kuntoutusasioista huolehtisi jatkossa kunnallinen eläkelaitos, ehdotetaan neuvottelukunta siirrettäväksi sen yhteyteen.

On tärkeätä, että valtion eläkelain piiriin kuuluvan henkilöstön työkyvyn arvioinnin ja ammatillisen kuntoutuksen hyvät käytännöt säilytetään ja niitä kehitetään samoin kuin se, että tiedonkulku näiden toimintojen ja Valtiokonttorin työnantajapalvelujen välillä voidaan varmistaa. Tämän vuoksi ehdotetaan neuvottelukunnan kokoonpanoa tarkennettavaksi. Jäsenistä yhden tulisi edustaa valtiovarainministeriötä, yhden kunnallista eläkelaitosta ja yhden Valtiokonttoria. Kolme jäsentä määrättäisiin valtion virkamiesten ja työtekijöiden keskustason edustavimpien järjestöjen ehdottamista henkilöistä.

150 §. *Oikeus saada tietoja asian ratkaisemiseksi ja lakisäätteisten tehtävien toimeenpanemiseksi.* Pykälään ehdotetaan uutta 3 momenttia, jolloin nykyinen 3 momentti siirtyy muuttamattomana pykälän 4 momentiksi. Pykälän 3 momentissa säädettäisiin siitä, että Valtiokonttorilla olisi oikeus saada kunnalliselta eläkelaitokselta valtion eläkejärjestelmän piirissä olevien henkilöiden eläketurvaa ja sen määräytymistä koskevat tiedot 143 §:ssä säädettyjen tehtävien hoitamista varten. Tietojensaantioikeus rajattaisiin niihin säännöksessä tarkoitettuihin tietoihin, jotka ovat välttämättömiä 143 §:ssä Valtiokonttorille säädettyjen tehtävien hoitamista varten. Säännös olisi tarpeellinen, koska kunnallinen eläkelaitos hoitaisi jatkossa valtion eläkejärjestelmän piiriin kuuluvien henkilöiden eläketurvan toimeenpanon, mutta Valtiokonttori tarvitsisi kuitenkin edelleen työnantajatoimintojaan varten valtion eläkejärjestelmän piirissä olevien henkilöiden eläketurvaa ja sen määräytymistä koskevat tiedot.

159 §. *Tietojen luovuttaminen eteenpäin.* Pykälän 1 momentissa säädetään Valtiokonttorin oikeudesta antaa Eläketurvakeskukselta ja työeläkelakien toimeenpanosta huolehtivalta eläkelaitokselta saadut eläkettä, eläkeoikeutta tai vakuuttamista koskevat tiedot Kansaneläkelaitokselle tai muulle tietojen vastaanottajalle, jolla on oikeus saada nämä tiedot lain perusteella. Koska kunnallinen eläkelaitos huolehtisi jatkossa valtion eläkelain soveltamisen piiriin kuuluvien työntekijöiden eläketurvan toimeenpanosta, pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että kunnallisella eläkelaitoksella olisi oikeus antaa momentissa tarkoitettut tiedot eteenpäin sellaiselle tietojen vastaanottajalle, jolla on oikeus saada nämä tiedot lain perusteella. Lisäksi momentin sanamuotoa ehdotetaan tarkistettavaksi siten, että kunnallisella eläkelaitoksella olisi oikeus antaa Valtiokonttorilta saadut vakuuttamista koskevat tiedot eteenpäin Kansaneläkelaitokselle tai muulle sellaiselle tietojen vastaanottajalle, jolla on oikeus saada nämä tiedot lain perusteella.

Pykälän 2 momentissa säädetään siitä, että Valtiokonttorilla on oikeus antaa 148 §:n 1-3 momentin nojalla työnantajalta saamansa tiedot ja 150 §:n nojalla saamansa tiedot työ-

eläkelakien toimeenpanosta huolehtiville selaisille eläkelaitoksille, joilla on oikeus saada nämä tiedot lain perusteella mainittujen tietojen antajilta tai Eläketurvakeskukselta. Edellä 148 §:ään ehdotetun muutoksen johdosta säännöksen viittaus 148 §:n 1-3 momenttiin ehdotetaan korjattavaksi viittaukseksi 148 §:n 1 momenttiin. Lisäksi momentin sanamuotoa ehdotetaan tarkistettavaksi.

Pykälän 3 momentissa säädetään siitä, että Valtiokonttorin on ennen 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen tietojen antamista sovittava Eläketurvakeskuksen ja asianomaisten eläkelaitosten kanssa siitä, mitä pykälässä tarkoitettuja tietoja voidaan luovuttaa edelleen ja kenelle niitä voidaan edelleen luovuttaa. Momentin viittaus 1 ja 2 momenttiin ehdotetaan korjattavaksi viittaukseksi pelkästään 2 momenttiin, koska pykälän 1 momentissa tietojen luovuttaja on ehdotetun muutoksen mukaan kunnallinen eläkelaitos eikä Valtiokonttori. Lisäksi momentin sanamuotoa ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että siinä mainittaisiin erikseen kunnallinen eläkelaitos, jonka kanssa Valtiokonttori voisi sopia tietojen antamisesta.

161 §. Tietojen antaminen teknisen käyttöyhteyden avulla. Pykälän 1 momentissa säädetään siitä, että Valtiokonttorilla on oikeus avata tekninen käyttöyhteys momentissa mainituille tahoille. Koska kunnallinen eläkelaitos huolehtisi jatkossa valtion eläkelain soveltamisen piiriin kuuluvien työntekijöiden eläketurvan toimeenpanosta, momentin 1 kohdassa ehdotetaan mainittavaksi erikseen kunnallinen eläkelaitos tahona, jolle Valtiokonttori voi avata teknisen käyttöyhteyden. Momentin 3 kohtaan ehdotetaan samalla tehtäväksi sanamuodon tarkistus.

Pykälän 2 momentissa säädetään teknisen käyttöyhteyden avaamisesta 159 §:n 2 momentissa ja tämän pykälän 1 momentin kohdassa mainittuihin tietoihin vain, jos tästä on 159 §:n 3 momentin mukaisesti sovittu. Viimeksi mainittuihin lainkohtiin ehdotettujen muutosten vuoksi pykälän 2 momentti ehdotetaan kumottavaksi.

Pykälän 3 momentissa säädetään siitä, että Valtiokonttorilla on oikeus avata tekninen käyttöyhteys Eläketurvakeskukselle ja muille eläkelaitoksille tietojen antamista varten työntekijälle hänen tämän lain mukaisesta

eläketurvastaan. Koska kunnallinen eläkelaitos huolehtisi jatkossa valtion eläkelain soveltamisen piiriin kuuluvien työntekijöiden eläketurvan toimeenpanosta, momentissa ehdotetaan mainittavaksi erikseen kunnallinen eläkelaitos tahona, jolle Valtiokonttori voi avata teknisen käyttöyhteyden momentissa tarkoitettua tietojen antamista varten.

162 §. Muutoksen hakeminen Valtiokonttorin ja kunnallisen eläkelaitoksen päätöksiin. Pykälässä säädetään muutoksen hakemisesta Valtiokonttorin valtion eläkelain mukaan antamiin päätöksiin. Koska kunnallinen eläkelaitos huolehtisi jatkossa valtion eläkelain soveltamisen piiriin kuuluvien työntekijöiden eläketurvan toimeenpanosta, pykälään ehdotetaan uutta säännöstä, jossa määriteltäisiin, miten Valtiokonttorin ja kunnallisen eläkelaitoksen valtion eläkelain säännösten nojalla antamiin päätöksiin haettaisiin jatkossa valitamalla muutosta. Ehdotetun säännöksen mukaisesti Valtiokonttorin päätöksiin haettaisiin muutosta valtion eläkelain muutoksenhakua koskevan 12 luvun säännösten mukaisesti. Sen sijaan kunnallisen eläkelaitoksen valtion eläkelain nojalla antamiin päätöksiin haettaisiin muutosta kunnallisen eläkelain muutoksenhakua koskevien säännösten mukaisesti. Niin ikään kunnallisen eläkelaitoksen valtion eläkelain nojalla antamien lainvoimaisten päätösten poistamista haettaisiin kunnallisen eläkelain mukaisesti. Samalla nykyinen 162 § ehdotetaan siirrettäväksi uudeksi 162 a §:ksi.

162 a §. Muutoksen hakeminen. Koska lakiin ehdotetaan uutta 162 §:n säännöstä, nykyinen 162 §:n säännös ehdotetaan siirrettäväksi uudeksi 162 a §:ksi. Samalla säännöksen 4 momentti ehdotetaan tarpeettomana kumottavaksi, koska siihen sisältyvä säännös valituskiellosta päätökseen, jolla on kieltäytytty antamasta 106 §:n mukainen ennakkopäätös eläkeoikeudesta siirrettäisiin uudeksi 106 §:n 3 momentiksi sanamuodoltaan tarkistettuna.

Niin ikään 4 momenttiin sisältyvä säännös valituskiellosta Eläketurvakeskuksen päätökseen, joka koskee 114 §:n 2 momentissa tarkoitettua eläkehakemukseen käsittelyyn toimivaltaista eläkelaitosta, on tarpeeton, koska valituskiellosta säädetään jo 114 §:n 2 momentissa.

163 §, 167 §:n 2,3 ja 5 momentti sekä 168 §:n 3 momentti. Lainkohdissa säädetään muutoksenhausta viimeisen eläkelaitoksen päätösyhdistelmään. Tässä esityksessä ehdotettujen muutosten mukaan Valtiokonttori ei jatkossa antaisi mainittuja päätöksiä, vaan valtion eläkelain mukaisissa viimeisen laitoksen periaatteen soveltamista koskevissa päätösyhdistelmissä päätöksen antaja on kunnallinen eläkelaitos. Ehdotetun 162 §:n mukaan kunnallisen eläkelaitoksen valtion eläkelain nojalla antamiin päätöksiin haetaan valittamalla muutosta kunnallisen eläkelain muutoksenhakusäännösten mukaan. Siten 163 §, 167 §:n 2, 3 ja 5 momentti sekä 168 §:n 3 momentti ehdotetaan tarpeettomina kumottaviksi.

174 a §. Päätös teoreettisen eläkkeen määrästä. Pykälässä säädetään teoreettisen eläkkeen määrää koskevan päätöksen antamisesta. Säännöksen nykyisen sanamuodon mukaan päätöksen antaa Valtiokonttori. Koska kunnallinen eläkelaitos hoitaisi jatkossa valtion eläkelain soveltamisen piiriin kuuluvien työntekijöiden eläketurvan toimeenpanon, säännöksen sanamuotoa ehdotetaan muutettavaksi siten, että päätöksen antaisi kunnallinen eläkelaitos.

1.2 Kunnallinen eläkelaki

1 §. Lain tarkoitus ja eläkelaitoksen tehtävät. Pykälässä säädetään kunnallisen eläkelain tarkoituksesta ja eläketurvasta huolehtivan kunnallisen eläkelaitoksen tehtävistä. Pykälän 2 momentissa säädetään, että kunnallinen eläkelaitos toimii Kuntien eläkevakuutus nimisenä. Kun kunnallinen eläkelaitos alkaa hoitaa myös valtion henkilöstöä koskevia eläkeasioita, esitetään, että kunnallisen eläkelaitoksen nimeksi muutettaisiin Keva. Mikäli kunnallinen eläkelaitos valtion eläkkeitä hoitaessaan toimisi nykyisellä nimellään, saattaisi varsinkin muutoksen alkuvaiheessa syntyä hämmennystä valtion eläketurvan piiriin kuuluvassa henkilöstössä ja eläkeläisissä.

Pykälän 3 momentissa mahdollistetaan eläkelaitokselle eläkehallintopalvelujen tuottaminen ja hoito myös muille eläkejärjestelmille, jos kyseessä ei ole julkisen vallan käyttö.

Momentin nykyinen sisältö ehdotetaan siirrettäväksi muuttamattomana uudeksi 4 momentiksi. Tällä hetkellä momenttia tarvitaan erityisesti siksi, että Kuntien eläkevakuutus on sopinut Kirkon keskusrahaston kanssa evankelis-luterilaisen kirkon eläkeasioiden hoitamisesta. Tarkoituksena on selvittää, voitaisiinko tämä järjestely muuttaa samantapaiseksi kuin nyt ehdotetaan valtion eläkejärjestelmän osalta tehtäväksi.

Pykälän 3 momentissa ehdotetaan säädettyväksi, että kunnallinen eläkelaitos huolehtisi valtion eläkelain (1295/2006) ja muiden valtion eläkejärjestelmään kuuluvien lakien mukaisten eläkehakemusten ratkaisemisesta ja eläkepäätösten antamisesta sekä hoitaisi eläkkeiden maksamisen ja eläkkeisiin liittyvät muut tehtävät siten kuin valtion eläkelain 143 §:ssä säädetään. Ehdotetun muutoksen tarkoituksena olisi siirtää Valtiokonttorin henkilöasiakkaita koskevien eläkeasioiden käsittely Kuntien eläkevakuutukseen. Edellä mainittuja tehtäviä hoitaessaan Kuntien eläkevakuutus antaisi valtion eläkelain ja muiden valtion eläkejärjestelmään kuuluvien lakien mukaisia hallintopäätöksiä ja toiminnassa olisi siten kysymys julkisen vallan käytöstä. Valtiokonttori huolehtii tällä hetkellä valtion eläkelain mukaisen eläketurvan toimeenpanon lisäksi kansanedustajain eläkelain (329/1967) ja kansanedustajain perhe-eläkelain (107/1990) mukaisen eläketurvan toimeenpanosta. Kansanedustajain eläkelain piiriin kuuluvat kansanedustajat ja valtioneuvoston jäsenet. Lisäksi Valtiokonttori huolehtii tasavallan presidentin eläkeoikeudesta annetun lain (40/1994) ja ulkomaanedustuksen virkamiesten puolisoille maksettavasta erityiskorvauksesta annetun lain (657/1989) mukaisten etuuksien toimeenpanosta. Valtiokonttori maksaa myös ylimääräisiä eläkkeitä, joita voidaan maksaa valtion varoista valtioneuvoston päätösten nojalla.

4 §. Yleiset määritelmät. Pykälässä määritellään laissa yleisesti käytettyjä käsitteitä. Pykälän 2 kohdassa määritellään työntekijä, jolla tarkoitetaan kunnallisen eläkelain soveltamisen piiriin kuuluvia henkilöitä. Lain 1 pykälään ehdotettujen muutosten johdosta ehdotetaan, että tietojen antamista ja saamista koskevassa kunnallisen eläkelain 11 luvussa työntekijällä tarkoitettaisiin kunnallisen elä-

kelain soveltamisen piiriin kuuluvien henkilöiden lisäksi myös valtion eläkelain soveltamisen piiriin kuuluvia henkilöitä. Lisäksi pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 15 kohta, jossa määriteltäisiin valtiotyönantaja. Valtiotyönantajalla tarkoitettaisiin valtion eläkelaislaissa tarkoitettuja valtion virastoja ja laitoksia, valtion liikelaitoksia sekä yhteisöjä ja laitoksia, joiden henkilöstö kuuluu valtion eläkelain mukaisen eläketurvan piiriin. Määritelmä vastaisi valtion eläkelain 135 pykälän määritelmää.

12 §. Vanhuuseläke julkisista järjestelmistä. Pykälän 1 momentin 2 kohdan viittaus säännöstä ehdotetaan tarkistettavan teknisesti siten, että valtion eläkelain numero poistettaisiin, koska se mainittaisiin ensimmäisen kerran lain 1 pykälässä.

120 §. Liikaa maksetun eläkkeen takaisinperintä. Pykälän 4 momentissa säädetään tilanteesta, jossa kunnallinen eläkelaitos on maksanut liikaa eläkettä viimeisenä eläkelaitoksena. Momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että siitä poistettaisiin ensimmäinen virke tarpeettomana. Sen lisäksi siihen ehdotetaan lisättäväksi säännös valtion eläkelain mukaisen liikaa maksetun eläkkeen takaisinperinnästä. Koska kunnallinen eläkelaitos huolehtisi jatkossa 1 pykälään ehdotettujen muutosten mukaisesti valtion eläkehakemusten ratkaisemisesta ja eläkkeiden maksamisesta, olisi tarkoituksenmukaista, että se päättäisi myös aiheuttomasti maksetun eläkkeen takaisinperinnästä. Momentin sanamuotoa ehdotetaan lisäksi tarkistettavaksi lisäämällä siihen evankelis-luterilaisen kirkon eläkelain ja Kansaneläkelaitoksesta annetun lain 13 §:ään perustuvien eläkesäännösten mukaiset eläkkeet ja etuudet, koska nämä kuuluvat viimeistä eläkelaitosta koskevan järjestelyn piiriin.

137 §. Toiminnan yleinen valvonta. Pykälän 1 momentissa säädetään, että kunnallisen eläkelaitoksen toiminnan yleinen valvonta kuuluu valtiovarainministeriölle. Yleisellä valvonnalla tarkoitetaan lähinnä toiminnan ja hallinnon lainmukaisuuden valvontaa. Kun nyt ehdotetaan, että valtion henkilöitä koskevien eläkeasioiden käsittely tapahtuisi jatkossa kunnallisessa eläkelaitoksessa, kattaisi valtiovarainministeriön valvonta myös tämän toiminnan. Momentin sanamuotoa ei tarvitse

muuttaa. Kunnallisen eläkelaitoksen velvollisuus olisi osana omaa sisäistä valvontaansa varmistaa, että valtion eläkemenot maksetaan oikein, menettelyt ja tietojärjestelmät ovat asianmukaisia ja että myös valtion eläkkeisiin ja niiden maksamiseen liittyviä säännöksiä ja määräyksiä noudatetaan.

Tämän lain 137 b §:ssä ehdotetaan säädettäväksi valtion maksamasta korvauksesta kunnalliselle eläkelaitokselle valtion eläkemenojen suorittamiseksi ja valtion henkilöstön eläketurvan hoitamisesta. Korvauksena maksettava summa perustuu kunnallisen eläkelaitoksen toimittamaan laskelmaan, jonka valtiovarainministeriö vahvistaa. Lisäksi kunnallinen eläkelaitos ilmoittaa valtion eläkemenoon tarvittavan rahamäärän. Jotta valtiovarainministeriö voisi varmistua maksujensa perusteena olevien summien oikeellisuudesta, ehdotetaan, että valtiovarainministeriö asettaisi tilintarkastajan, jonka tehtävänä olisi tarkastaa kunnallisen eläkelaitoksen laskelmien perusteena olevat tiedot kunnallisen eläkelaitoksen kirjanpidosta ja muusta aineistosta. Koska kyse ei ole kunnallisen eläkelaitoksen koko toiminnan tilintarkastuksesta, ei tähän tilintarkastukseen voida soveltaa tilintarkastuslakia sellaisenaan. Momentissa ehdotetaan kuitenkin säädettäväksi, että tilintarkastuslakia sovelletaan soveltuvin osin. Täten tilintarkastuslain säännöksistä seuraa esimerkiksi se, että kunnallisen eläkelaitoksen on varattava tilintarkastajalle tilaisuus toimittaa tarkastus siinä laajuudessa kuin tämä katsoo sen tarpeelliseksi sekä annettava sellaista selvitystä ja apua, jota tilintarkastaja pyytää. Tarkoituksena on, että valtiovarainministeriön tilintarkastaja tarkastaisi kunnallisen eläkelaitoksen kirjanpitoa vain siltä osin, että kunnallisen eläkelaitoksen valtiovarainministeriölle antamien tietojen oikeellisuudesta voitaisiin varmistua. Toiminnassaan tilintarkastaja huomioisi tilintarkastuslain lisäksi asiaan liittyvää kansallista ja kansainvälistä aineistoa normistoa soveltuvin osin. Valtiovarainministeriön asettaman ja Kuntien eläkevakuutuksen oman tilintarkastajan tulisi sikäli kuin mahdollista välttää samojen tositteiden tarkistamista.

Valtion eläkejärjestelmän henkilöitä koskevien asioiden toimeenpano tulee valtiontalouden tarkastusviraston tarkastuksen piiriin

valtionalouden tarkastusvirastosta annetun lain (676/2000) 2 §:n 2 ja 5 kohdan mukaan. Käytännössä tarkastus voi olla valtion tilin-tarkastukseen liittyvää tai siitä erillistä laillisuus- ja asianmukaisuustarkastusta sekä tehtävien hoidon ja niistä maksettavan korvauksen määräytymisen tietoperustaan kohdistuvaa tuloksellisuustarkastusta samoin kuin eläkepäästösten antamisessa ja eläkkeiden maksamisessa sekä valtion eläkkeisiin liittyvien eläkelaitoksen muiden tehtävien hoitamisessa käytettävien tietojärjestelmien toimintaan kohdistuvia tietojärjestelmätarkastuksia.

137 b §. *Valtion eläkemenojen maksu ja kunnallisen eläkelaitoksen kustannusten korvaus.* Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että valtio maksaisi kunnalliselle eläkelaitokselle ennakoon valtion eläkemenon kattamiseen tarvittavan määrän. Ennako maksetaan etukäteen siten, että eläkemaksu on sen saajalla laissa määrättyinä päivinä. Pääsääntöisesti valtion eläkkeet maksetaan kuukauden 20 päivä, joten valtion tulisi suorittaa maksu kunnalliselle eläkelaitokselle siten, että se on tällöin käytettävissä. Sama koskee eläkkeiden ennakonpidätyksiä, jotka on maksettava kuukauden 12 päivä. Noin viisi prosenttia valtion nettoeläkemenosta suoritetaan kahdesti viikossa takautuvina maksuina ja näiden osalta maksu olisi oltava kunnallisella eläkelaitoksella ennen näitä maksuja. Koska ennakkomaksu tapahtuisi arvion perusteella, olisi maksettu määrä tarkistettava vuosittain, kun lopullinen eläkemenon suuruus on selvinnyt. Tarkemmasta menettelystä ja maksusuoritusten päivämääristä ehdotetaan 3 momentissa säädettäväksi valtioneuvoston asetuksella.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin korvauksesta, jonka valtio suorittaisi kunnalliselle eläkelaitokselle valtion eläketurvan toimeenpanosta. Korvauksen suorittaisi Valtiokonttori siitä työnantajan eläkemaksusta, josta säädetään valtion eläkelain 135 §:ssä. Koska valtiovarainministeriö vahvistaa hoitokuluosan suuruuden, vahvistaisi valtiovarainministeriö jatkossa hoitokuluosaa vahvistaessaan kunnallisen eläkelaitoksen saaman korvauksen ennakkomaksun euromääräisen suuruuden. Kunnallinen eläkelaitos esittäisi valtiovarainministeriölle laskelman korvauksen

suuruudeksi. Kunnallisen eläkelaitoksen olisi esitettävä valtiovarainministeriön riittäväksi katsomat selvitykset laskelmansa perusteeksi. Korvauksen suuruus perustuisi laskentaperiaatteisiin, jotka vahvistettaisiin 3 momentissa ehdotettavalla valtioneuvoston asetuksella.

Kunnalliselle eläkelaitokselle suoritettava korvaus laskettaisiin valtion maksuperuste-laissa tarkoitettua omakustannusarvoa vastaavasti. Omakustannusarvolla tarkoitetaan laissa suoritteen tuottamisesta aiheutuneita kokonaiskustannuksia. Näihin kuuluvat suoritteen aiheuttamien erilliskustannusten ohella suoritteen osuus hallinto-, toimitila- ja pääomakustannuksista sekä muista yhteisistä kustannuksista. Keskeisiä eläketurvan hoitamisesta aiheutuvia kustannuksia ovat tietohallinto- ja henkilöstökustannukset. Kustannuksiin eivät voi sisältyä sellaiset kunnallisen eläkelaitoksen kustannukset, jotka eivät liity henkilöitä koskevan eläketurvan hoitoon, kuten sijoitustoiminnan kustannukset ja niihin liittyvät yleishallinnon kustannukset.

Kuntien ja valtion eläketurvan toimeenpano hoidettaisiin suunnitelmien mukaan yhtenä kokonaisuutena, jolloin valtion eläketurvan toimeenpanon aiheuttamat kustannukset eivät pääsääntöisesti olisi suoraan erotettavissa kunnallisen eläketurvan toimeenpanon kustannuksista. Eriteltävissä olevat kustannukset korvataan syntyneiden kustannusten suuruusina. Ne kustannukset, joita ei voida eritellä, lasketaan valtioneuvoston asetuksessa määriteltävällä tavalla esimerkiksi eläkejärjestelmien eläkkeelle siirtyneiden suhteessa tai suhteessa maksussa oleviin eläkkeisiin.

Koska kunnallisen eläkelaitoksen saama korvaus on osa valtion eläketurvan hoitokuluosaa, on korvauksen määrä vahvistettava samassa aikataulussa kuin hoitokuluosa. Hoitokuluosan suuruus määritellään kullekin vuodelle valtion talousarviossa ja valtiovarainministeriö vahvistaa sen suuruuden kun talousarvio on hyväksytty. Siksi kunnallisen eläkelaitoksen ennakkomaksuna saaman korvauksen suuruus kullekin vuodelle vahvistetaan jo edellisenä vuotena tehtävän arvion perusteella. Kunkin vuoden toteutuneet kustannukset otetaan jälkikäteen huomioon korjauksena.

Uudistuksen tarkoituksena on lisätä sekä kuntien että valtion eläkkeiden käsittelyn ja

maksatuksen kustannustehokkuutta ja varmistaa toiminnan hyvä laatu. Kunnallisen eläkelaitoksen toimintaa ja päätöstuotantoa koskevat taloudelliset ja laadulliset tavoitteet asettaa laitoksen hallitus, sillä se on vastuussa koko laitoksen toiminnasta. Valtion ja kuntien eläkeasiat käsiteltäisiin jatkossa kunnallisessa eläkelaitoksessa yhtenäisessä prosessissa siten, että valtion ja kuntien eläkeasioiden käsittelyä ei voida erottaa toisistaan. Täten ei valtion eläkejärjestelmän hoidolle voida valtion taholta asettaa kunnallisen eläkelaitoksen hallituksen tavoitteista poikkeavia tavoitteita. Toisaalta valtiolla on kuitenkin oltava mahdollisuus seurata ja arvioida toiminnan laatua ja kustannustehokkuutta alan normaalien käytäntöjen ja tuottavuusvaatimusten mukaisesti. Siksi tarkoituksena on, että 141 a §:ssä tarkoitettu yhteistyöneuvottelukunta seuraisi eläkejärjestelmän hoidon laadullisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista ja voisi myös tehdä esityksiä tulevista tavoitteista ja toiminnan kehittämisestä. Neuvottelukunnan arviot ja esitykset olisivat kunnallisen eläkelaitoksen hallituksen käytettävissä päätettäessä seuraavien vuosien toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista.

Voidaan arvioida, että vuoden 2015 jälkeen valtion eläkejärjestelmän hoidon tehokkuus ja yksikkökustannukset ovat lähes samalla tasolla kunnallisen eläkejärjestelmän kanssa. Eläkepäästötuotannon ja maksatuksen tehostumista koskevien tavoitteiden toteutumista seurataan muun muassa käsittelyaikoja ja palvelutasoa koskevilla laadullisilla mittareilla sekä kustannustehokkuuden indikaattoreilla. Tarkoituksena olisi, että valtiovarainministeriö vuonna 2015 tarkastelee, kuinka toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ovat toteutuneet. Tässä yhteydessä arvioidaan myös uudistuksen taloudellisten vaikutusten toteutumista ja sitä, saavutettiin tuottavuus- ja kustannussäästöt siten, kuin tällä muutoksella tarkoitettiin. Tämän jälkeen vastaava tarkastelu tehtäisiin viiden vuoden välein. Tästä ehdotetaan säädettäväksi pykälän 3 momentissa.

Pykälän 4 momentissa ehdotetaan valtio-neuvoston asetuksella säädettäväksi tarkemmin paitsi 1 momentissa säädetyistä asioista, myös 2 momentissa tarkoitetuista omakustannusarvon laskemisen perusteista sekä kor-

vauksen maksamisesta ja korvauksen tarkistamisesta toteutuneiden kustannusten mukaan.

141 a §. Yhteistyöneuvottelukunta. Lakiin ehdotetaan uusi 141 a §. Kunnallisen eläkelaitoksen hoidettavaksi siirtyvien muiden julkisten eläkejärjestelmien mukaisen eläketurvan toimeenpanoa seuraamaan ja sitä kehittämään perustettaisiin kunnallisen eläkelaitoksen yhteyteen yhteistyöneuvottelukunta. Neuvottelukunnan avulla varmistettaisiin tiedonkulku kunnallisen eläkelaitoksen sekä valtiovarainministeriön, Valtiokonttorin, julkisen sektorin eläkejärjestelmien ja työnantajien välillä. Neuvottelukunta seuraisi säännöllisesti muiden julkisten eläkejärjestelmien hoidon laadullisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista ja voisi tehdä esityksiä tulevasta tavoitteista ja toiminnan kehittämisestä. Tästä tarkastelusta säädetään tarkemmin tämän lain 137 b §:n 3 momentissa. Alussa kiinnitettäisiin erityistä huomiota siirtymävaiheen sujumiseen.

Neuvottelukunnassa olisi kaikkien niiden julkisten eläkejärjestelmien edustus, joiden eläketurva siirrettäisiin hoidettavaksi keskitetyksi kunnallisessa eläkelaitoksessa. Valtion eläkejärjestelmän edustajina olisi kahden valtiovarainministeriön ja kahden Valtiokonttorin edustajan lisäksi kaksi valtiotyönantajien edustajaa. Nykyiset valtion ja kuntien eläkeasiain neuvottelukunnat jatkaisivat toimintaansa. Niissä neuvoteltaisiin edelleen eläketurvan sisällön kehittämisestä pääsopijajärjestöjen kanssa.

146 §. Jäsenyhteisöjen ja valtiotyönantajien ilmoitusvelvollisuus. Pykälässä säädetään jäsenyhteisön velvollisuudesta ilmoittaa tietoja kunnalliselle eläkelaitokselle ja kunnallisen eläkelain mukaiselle muutoksenhakuelimelle. Pykälään ehdotetaan tehtäväksi tarvittavat muutokset, jotta valtiotyönantajalla olisi velvollisuus antaa valtion eläkelain toimeenpanossa tarvittavat tiedot kunnalliselle eläkelaitokselle ja kunnallisen eläkelain mukaiselle muutoksenhakuelimelle. Tietoja tarvittaisiin valtion eläkelain mukaisten eläkehakemusten ratkaisemisessa. Pykälän otsikko ehdotetaan muutettavaksi siten, että siihen lisättäisiin valtiotyönantajien ilmoitusvelvollisuus.

147 §. *Tietojen antaminen jäsenyhteisöille ja valtiotyönantajille.* Pykälässä säädetään kunnallisen eläkelaitoksen oikeudesta antaa tietoja jäsenyhteisöille. Lain 1 pykälään ehdotettujen muutosten johdosta pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 momentti, jossa säädettäisiin kunnallisen eläkelaitoksen oikeudesta antaa tietoja valtiotyönantajille. Kunnallisella eläkelaitoksella olisi oikeus antaa valtiotyönantajalle valtion eläkelain mukaan myöntämästään eläkkeestä vastaavat tiedot kuin sillä on oikeus antaa jäsenyhteisöille kunnallisen eläkelain mukaan myöntämästään eläkkeestä. Pykälän otsikko ehdotetaan muutettavaksi siten, että siihen lisättäisiin tietojen antaminen valtiotyönantajille.

148 §. *Eläkelaitoksen oikeus antaa tietoja.* Pykälässä säädetään tilanteista, joissa eläkelaitos voi julkisuuslain salassapitosäännösten ja muiden tietojen antamista koskevien rajoitusten estämättä antaa kunnallisen eläkelain toimeenpanoon perustuvia tietoja eri viranomaisille, laitoksille, eläketurvakeskukselle, muille eläkelaitoksille, vakuutusyhtiöille ja muille tahoille. Lain 1 pykälään ehdotettujen muutosten johdosta pykälään ehdotetaan tehtäväksi tarpeelliset muutokset, jotta eläkelaitoksella olisi oikeus antaa valtion eläkelain toimeenpanoon perustuvia tietoja pykälässä mainituille tahoille. Lisäksi pykälän 1 momentin 6 kohdasta ehdotetaan poistettavaksi 65 vuoden ikäraja, koska yleinen 65 vuoden vanhuuseläkeikä on poistettu työeläkelajeista.

Valtiontalouden tarkastusvirasto ja eduskunnan tarkastusvaliokunta valvovat ja tarkastusvirasto tarkastaa valtion eläkejärjestelmään kuuluvien lakien mukaista eläkelaitoksen tehtävien hoitoa. Valtiontalouden tarkastusviraston ja eduskunnan tarkastusvaliokunnan tietojensaantioikeudesta säädetään Suomen perustuslain (731/1999) 90 §:n 3 momentissa. Perustuslainkohdan mukaan tarkastusvirastolla ja tarkastusvaliokunnalla on oikeus saada valvontansa kohteena olevilta tehtäviensä hoitamiseksi tarvittavat tiedot. Pykälä on samanmuotoinen kuin eduskunnan oikeusasiamiehen ja valtioneuvoston oikeuskanslerin tietojensaantioikeutta laillisuusvalvontatehtävässään koskeva perustuslain säännös. Perustuslakivaliokunnan mukaan perustuslaissa oleva ylimpien valvonta- ja tarkastusviranomaisien tietojensaantioikeutta

koskeva säännös yleensä syrjäyttää salassapitovelvollisuuden.

149 §. *Tekninen käyttöyhteys.* Pykälässä säädetään kunnallisen eläkelaitoksen oikeudesta avata tekninen käyttöyhteys rekistereihinsä tietyille toimijoille. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 5 kohta, jonka mukaan kunnallinen eläkelaitos voisi avata teknisen käyttöyhteyden Valtiokonttorille niihin rekistereissään oleviin tietoihin, jotka Valtiokonttorilla on oikeus saada ja joita se tarvitsee työnantajatoimintaansa sekä muihin valtion eläkelain 143 §:n mukaan sille edelleen jäävien tehtävien hoitamiseksi.

152 §. *Tieto kuntoutukselta kansaneläkelaitokselle.* Pykälässä säädetään kunnallisen eläkelaitoksen velvollisuudesta ilmoittaa kansaneläkelaitokselle, kun se tekee päätöksen 17 §:ssä tarkoitettuun kuntoutustoimenpiteistä tai kuntoutusrahasta. Koska kunnallinen eläkelaitos tekisi jatkossa päätökset myös valtion eläkelaisissa tarkoitetuista kuntoutustoimenpiteistä ja kuntoutusrahasta, pykälään ehdotetaan lisättäväksi viittaus valtion eläkelain 24 §:n mukaisiin kuntoutustoimenpiteisiin.

153 §. *Muutoksen hakeminen.* Pykälän 1 momentissa säädetään muutoksen hakemisesta kunnallisen eläkelaitoksen päätökseen eläkettä koskevassa asiassa. Momenttiin ehdotetaan lisättäväksi säännös siitä, että kunnallisen eläkelaitoksen antamaan valtion eläkelain mukaiseen päätökseen sovelletaan, mitä kunnallisen eläkelain 12 luvussa säädetään päätöksestä. Lain 1 pykälään ehdotettujen muutosten mukaisesti kunnallinen eläkelaitos antaisi jatkossa valtion eläkelain mukaiset eläkepäätökset. Eläkepäätökset annettaisiin soveltaen valtion eläkelakia mutta eläkepäätöksiin haettaisiin muutosta kunnallisen eläkelain muutoksenhakusäännöksiä soveltaen. Pykälän 4 momentissa säädetään muutoksen hakemisesta viimeisenä eläkelaitoksena annettuun päätösyhdistelmään. Momenttiin ehdotetaan lisättäväksi säännös siitä, että päätösyhdistelmään, jonka kunnallisen eläkelaitos on antanut valtion eläkelaisissa tarkoitettuna viimeisenä eläkelaitoksena, sovellettaisiin samoja muutoksenhakusäännöksiä kuin eläkelaitoksen päätökseen. Kun valtion eläkelain mukainen päätös sisältyisi muun eläkelaitoksen antamaan päätösyhdistelmään,

muun eläkelaitoksen olisi pyydettävä valituksesta kunnalliselta eläkelaitokselta lausunto siltä osin kuin valitus koskisi valtion eläkelain mukaista eläketurvaa. Momentista ehdotetaan poistettavaksi viittaus 103 §:n 2 momenttiin.

155 §. *Muutoksen hakeminen EU-päätösten yhteenvedoon.* Pykälässä säädetään muutoksen hakemisesta EU-päätösten yhteenvedoon. Lain 1 pykälään ehdotettujen muutosten johdosta pykälän sanamuotoa ehdotetaan tarkistettavaksi siten, että siinä säädettäisiin muutoksenhausta myös valtion eläkelain nojalla annettuihin päätöksiin, koska kunnallinen eläkelaitos antaisi jatkossa myös valtion eläkelain mukaiset päätökset.

160 §. *Muutoksenhaku päätösyhdistelmään.* Pykälän 1 momentin mukaan kunnallisen eläkelaitoksen viimeisenä eläkelaitoksena antamaa päätösyhdistelmää koskeva valituskirjelmä on toimitettava kunnalliselle eläkelaitokselle. Lain 1 pykälään ehdotettujen muutosten johdosta momenttia ehdotetaan tarkistettavaksi siten, että myös kunnallisen eläkelaitoksen valtion eläkelaisissa tarkoitettuna viimeisenä eläkelaitoksena antamaa päätösyhdistelmää koskeva valituskirjelmä olisi toimitettava kunnalliselle eläkelaitokselle.

162 §. *Lainvoimaisen päätöksen poistaminen.* Pykälän 1 momentissa säädetään työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnalta haettavasta päätöksen poistamisesta. Momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että se koskisi myös kunnallisen eläkelaitoksen valtion eläkelain perusteella antamia eläkettä koskevia lainvoimaisia päätöksiä. Pykälän 2 momentissa säädetään vakuutusosikeudelta haettavasta päätöksen poistamisesta. Momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että se koskisi myös työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan valtion eläkelain perusteella antamia lainvoimaisia päätöksiä.

166 §. *Yhteistoiminta.* Pykälässä säädetään yhteistoiminnasta eläketurvakeskuksen ja muiden eläkelaitosten kanssa. Pykälän sanamuotoa ehdotetaan muutettavaksi siten, että Valtiokonttori mainittaisiin nimeltä nykyisen valtion eläkeasioita hoitavien viranomaisten sijasta.

1.3 Laki valtiokonttorista

2 §. Pykälässä säädetään Valtiokonttorin tehtävistä. Pykälän 1 momentin 3 kohdan mukaan Valtiokonttori huolehtii muun muassa valtion eläkeasioista. Koska kunnallinen eläkelaitos huolehtisi jatkossa valtion eläkelain soveltamisen piiriin kuuluvien työntekijöiden eläketurvan toimeenpanosta, pykälän 3 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että Valtiokonttori huolehtisi vain sellaisista toimeenpanotehtävistä, jotka liittyvät valtion eläkelain soveltamisen piiriin kuuluviin työnantajajyksiköihin. Koska Valtiokonttorin tehtävistä valtion eläkeasioissa ehdotetaan tarkemmin säädettäväksi valtion eläkelain 143 §:ssä, pykälän 3 kohtaan ehdotetaan viittausta mainittuun lainkohtaan.

Pykälän 3 momentissa säädetään siitä, että Valtiokonttori voi tuottaa eläkehallintopalveluja myös valtionhallinnon ulkopuolisille asiakasryhmille siltä osin kuin palveluissa ei ole kysymys julkisen vallan käytöstä. Koska kunnallinen eläkelaitos huolehtisi jatkossa valtion eläkelain soveltamisen piiriin kuuluvien työntekijöiden eläketurvan toimeenpanosta, Valtiokonttori ei enää tuottaisi momentissa tarkoitettuja eläkehallintopalveluja siinä mainituille asiakasryhmille. Tämän johdosta 3 momentista ehdotetaan poistettavaksi maininta eläkehallintopalvelujen tuottamisesta valtionhallinnon ulkopuolisille asiakasryhmille.

Palvelutuotannon siirron yhteydessä on tarkoitus siirtää kunnalliselle eläkelaitokselle valtion omistamia valtion eläketurvan hoitoon kehitettyjä tietojärjestelmiä ja niiden vaatimia ohjelmistoja. Lähinnä on kyse sotilaseläkejärjestelmän hoitoon tarvittavasta järjestelmästä. Mahdollisesti myös jotakin muuta irtainta tai aineetonta omaisuutta siirtyisi Valtiokonttorilta kunnalliselle eläkelaitokselle. Niillä ei ole Valtiokonttorissa enää entisenlaista käyttöarvoa ja käyttöarvo kunnallisessa eläkelaitoksessakin on vähäinen. Siksi ehdotetaan voimaantulosäännöksellä säädettäväksi Valtiokonttorille valtuudet sopia niiden luovutuksesta ja siitä arvosta, mikä niillä vielä katsotaan olevan. Kun kunnallinen eläkelaitos tulee käyttämään kyseistä omaisuutta valtion eläketurvan hoitoon, tulee se aika-

naan laskuttamaan nämä kustannukset valtiolta.

1.4 Kansanedustajain eläkelaki

1 §. Pykälän 2 momentin mukaan kansanedustajan eläketurvasta huolehtii Valtiokonttori. Pykälän sanamuotoa ehdotetaan muutettavaksi siten, että eläketurvan toimeenpanijana olisi kunnallinen eläkelaitos.

18 §. Pykälän 3 momentin tietojen saamista koskeva säännös ehdotetaan muutettavaksi siten, että kunnallinen eläkelaitos olisi jatkossa oikeutettu saamaan momentissa tarkoitettut tiedot, koska kansanedustajan eläketurvasta huolehtisi 1 §:ään ehdotetun muutoksen mukaisesti kunnallinen eläkelaitos Valtiokonttorin sijasta.

1.5 Kansanedustajain perhe-eläkelaki

4 §. Pykälän nykyisen sanamuodon mukaan perhe-eläketurvasta huolehtii Valtiokonttori. Koska perhe-eläketurvasta jatkossa huolehtisi kunnallinen eläkelaitos, pykälän sanamuotoa ehdotetaan muutettavaksi siten, että perhe-eläketurvan toimeenpanijana olisi kunnallinen eläkelaitos.

2 Voimaantulo

Lait ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2011. Ennen lakien voimaantuloa voidaan ryhtyä lakien täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Valtion eläkelain voimaantulosäännöksessä säädettäisiin, että kunnallinen eläkelaitos jatkaisi lain voimaantulon jälkeen Valtiokonttorin toimintaa niiden tehtävien osalta, jotka säädetään valtion eläkelain 143 §:ssä kunnallisen eläkelaitoksen tehtäviksi. Tämä tarkoittaisi muun muassa sitä, että Valtiokonttorin maksettavina olevat valtion eläkejärjestelmän mukaiset eläkkeet siirtyvät kunnallisen eläkelaitoksen maksettaviksi tämän lain voimaantullessa. Tämä tarkoittaisi myös sitä, että Valtiokonttorin ennen tämän lain voimaantuloa antamien päätösten itseoikaisuista, päätöksiä koskevista valituksista ja poistoesityksistä huolehtisi kunnallinen eläkelaitos tämän lain voimaantulosta alkaen.

Kunnallisen eläkelain voimaantulosäännöksen 2 momentissa säädettäisiin siitä, että lain 137 b §:n 2 momentissa säädetyn korvauksen lisäksi valtio suorittaisi kunnalliselle eläkelaitokselle vuonna 2011 korvauksen ennen tämän lain voimaantuloa syntyneistä kustannuksista, jotka sille tehtäväsiirrosta aiheutuvat. Tällaisia kustannuksia ovat sellaiset vuosina 2009 ja 2010 kunnalliselle eläkelaitokselle syntyvät kustannukset, jotka liittyvät tehtäväsiirtoon valmistautumiseen ja jotka eivät sisälly 2011 käynnistyvään omakustannusarvolaskentaan. Tällaisia ovat esimerkiksi tietojärjestelmien konversiokulut ja asiakirjojen skannaus kunnallisen eläkelaitoksen sähköiseen eläkkeiden käsittelyjärjestelmään. Lisäksi valtio suorittaisi korvauksen eräiden kunnallisen eläkelaitoksen aiemmin hankkimien ja maksamien tietojärjestelmien tulemisesta myös valtion eläketurvan toimeenpanon käyttöön. Käytännössä tämä koskisi lähinnä eläkkeiden maksatuksessa käytettävää järjestelmää. Korvaus perustuisi tältä osin järjestelmän nykyarvoon ja valtion eläketurvan piirissä olevien eläkkeensaajien osuuteen järjestelmän tulevasta käytöstä. Valtiovarainministeriön ja kunnallisen eläkelaitoksen välisissä neuvotteluissa on sovittu, että tämän korvauksen suuruus on yksi miljoona euroa. Valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin tarkemmin koko tässä momentissa mainitun korvauksen maksuajankohdasta ja siitä, mitä kustannuksia voidaan sovittu yhden miljoonan euron lisäksi korvata.

Valtiokonttorista annetun lain voimaantulosäännöksessä säädettäisiin, että kunnallinen eläkelaitos ottaa kaikki Valtiokonttorin palveluksessa olevat henkilöasiakkaiden eläketurvan toimeenpanotehtäviä hoitavat virkamiehet palvelukseensa tämän lain voimaan tullessa, mikäli henkilö ei ole vastustanut siirtymistä. Kunnallinen eläkelaitos tekee jokaisen siirtyvän henkilön kanssa työsopimuksen ennen tämän lain voimaantuloa. Määräajaksi Valtiokonttoriin palvelukseen eläketurvan toimeenpanotehtäviin otetut henkilöt otettaisiin Kunnallisen eläkelaitoksen palvelukseen vastaavasti määräaikansa loppuun. Valtiokonttorin virat lakkaisivat lain tullessa voimaan. Virkojen lakatessa niihin perustuneet virkasuhteet Valtiokonttorissa päättyvät ilman irtisanomista. Siirtyvään

henkilöstöön sovelletaan lain voimaantulosta alkaen kunnallisen eläkelaitoksen työehtosopimusta.

Kun henkilöstö siirtyy kunnallisen eläkelaitoksen palvelukseen, vaihtuu eläkejärjestelmä valtion eläkejärjestelmästä kunnalliseen eläkejärjestelmään. Eläkejärjestelmän vaihtuessa henkilöstö saa aikanaan eläkkeen valtion palvelusajan osalta valtion eläkejärjestelmästä ja kunnallisen palveluksen osalta kunnallisesta eläkejärjestelmästä. Oikeus valtion eläkejärjestelmän mukaiseen lisäeläketurvaan ja henkilökohtaiseen eläkeikään säilyy, mikäli kyseinen palvelus jatkuu kunnallisessa eläkejärjestelmässä eläkeikään saakka. Oikeus lisäeläketurvaan ja alempaan eläkeikään säilyisi myös niissä tapauksissa, joissa henkilö siirtyisi takaisin valtion palvelukseen. KuEL:n 12 §:ssä säädetään, että henkilöstöllä on oikeus kunnallisen eläkejärjestelmän mukaiseen eläkkeeseen samasta ajankohdasta, kuin aikaisempi julkinen eläkejärjestelmä on myöntänyt niin sanotun lisäeläketurvan mukaisen eläkkeen. Valtiokonttorista kunnalliseen eläkelaitokseen siirtyvälle henkilöstölle säädettäisiin vastaava eläketurva kuin valtion eläkelain voimaanpanosta annetun lain (1296/2006) 18 §:ssä säädetään kunnallistamistapauksissa.

KuEL:n 14 §:n 1 momentin 2 kohdassa säädetään, että saadakseen oikeuden osa-aikaeläkkeeseen, on työntekijän täytettävä palveluksen kesto ja ansioita koskevat edellytykset KuEL:n piirissä. Kun henkilöstö siirtyy Valtiokonttorista kunnallisen eläkelaitoksen, eivät he alkuvuosina voi näitä edellytyksiä täyttää. Jotta Valtiokonttorista siirtyvä henkilöstö voisi jäädä osa-aikaeläkkeelle muiden edellytysten täytyessä, ehdotetaan Valtiokonttorista annetun lain voimaantulosäännöksessä säädettäväksi, että osa-aikaeläkkeen saamisedellytyksissä otetaan tällä henkilöstöllä huomioon myös VaEL:n piirissä tapahtunut palvelus.

3 Suhde perustuslakiin ja sääätämisjärjestys

Erilaisiin päätöksiin ja toimenpiteisiin henkilöitä koskevien eläkeasioiden käsittelyssä sisältyy julkisen vallan käyttöä. Julkisen vallan käsitteelle ei löydy laista tarkkaa määri-

telmää. Hallituksen esityksessä laiksi viranomaisten toiminnan julkisuudesta HE 30/1998 vp. todetaan muun muassa seuraavaa: ”Julkisen vallan käsitettä ei ehdoteta laissa määriteltäväksi. Käsitteelle ei olekaan annettavissa yleistä määritelmää. Sen keskeiseen sisältöön on katsottu kuuluvan puuttuminen hallintopäätöksellä tai tosiasiallisella toimella yksityisen oikeusasemaan. Julkisen vallan käyttönä pidetään myös etuuskien myöntämistä tai tutkintotodistuksen antamista.”

Kunnallisen eläkelain 1 §:ssä säädetään kunnallisen eläkelaitoksen tehtävästä ja asemasta. Sen mukaan kunnallisesta eläketurvasta huolehtii julkisoikeudellinen Kuntien eläkevakuutus -niminen kunnallinen eläkelaitos.

Kunnallisen eläkelain säätämisen yhteydessä perustuslakivaliokunta otti lausunnossaan kantaa eläkelaitoksen asemaan julkisten hallintotehtävien hoitajana. Valiokunnan kannanoton mukaan:

”Perustuslain 124 §:n tarkoituksena on rajoittaa julkisten hallintotehtävien osoittamista varsinaisen viranomaiskoneiston ulkopuolelle (HE 1/1998 vp, s. 178/I). Varsinaiseen viranomaiskoneistoon perustuslain merkityksessä luetaan valiokunnan käsityksen mukaan valtion ja itsehallintoyhdyskuntien normaaliin organisaatioon kuuluvat viranomaiset sekä sellaiset itsenäiset laitokset kuin Suomen Pankki ja Kansaneläkelaitos, myös kunnallisen työmarkkinalaitoksen (aiempi sopimusvaltuuskunta) ja kunnallisen eläkelaitoksen tapaiset, lähtökohtaisesti kaikkien kuntien yhteiset erityistoimielimet. Valiokunta näin ollen päätyy siihen, että kunnalliseen eläkelaitokseen kohdistuvat suoraan perustuslain 21 §:n johdosta vaatimukset käsittelyn asianmukaisuudesta ja viivytyksettömyydestä sekä hyvän hallinnon takeiden turvaamisesta lailla.”

Hallintolain 2 §:n 2 momentin mukaan lakia sovelletaan valtion viranomaisissa, kunnallisissa viranomaisissa ja itsenäisissä julkisoikeudellisissa laitoksissa sekä eduskunnan virastoissa ja tasavallan presidentin kansliassa (viranomaisen).

Lain perustelujen mukaan itsenäiset julkisoikeudelliset laitokset ovat oikeushenkilöitä, joiden järjestysmuodosta, toimielimistä ja

tehtävistä säädetään niitä koskevissa säädöksissä. Ne suorittavat niin sanotun välillisen julkisen hallinnon tehtäviä. Itsenäisiä julkisoikeudellisia laitoksia ovat Suomen Pankki, Kansaneläkelaitos, Työterveyslaitos, Kuntien eläkevakuutus, Kuntien takauskeskus sekä Kunnallinen työmarkkinalaitos.

Kuntien eläkevakuutus on jo nyt kunnallisen henkilöstön eläkeasioita hoitava eläkelaitos. Siten sillä on jo toimivalta hoitaa heitä koskevia asioita. Lisäksi Kuntien eläkevakuutusta viranomaisena koskevat kaikki samat säännökset kuin Valtiokonttoriakin.

Julkisen vallan käyttöä koskevien tehtävien siirrosta säädetään perustuslain 2 §:n 3 momentin edellyttämällä tavalla lailla. Koska tehtäviä ei siirretä muille kuin viranomaiselle, on perustuslain 124 §:n sisällön pohtiminen tarpeetonta. Siksi lait voidaan hallituksen käsityksen mukaan säätää tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**valtion eläkelain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 22 päivänä joulukuuta 2006 annetun valtion eläkelain (1295/2006) 32 §, 130 §:n 3 momentti, 161 §:n 2 momentti, 163 §, 167 §:n 2, 3 ja 5 momentti sekä 168 §:n 3 momentti, *muutetaan* 18 §, 20 §:n 1 momentti, 25 §:n 2 momentti, 37 §, 42 §:n 2 momentti, 43 ja 44 §, 45 §:n 1 momentti, 48 ja 49 §, 51 §, 74 §:n 2 momentti, 86 §:n 4 momentti, 91 §, 93 §:n 2 momentti, 100 §:n 1 momentti, 101—103 §, 104 §:n 2 momentti, 105 §, 106 §:n 1 momentti, 107 ja 108 §, 109—112 ja 113 §:n 1 momentti, 115 §:n 1 momentti, 116 §:n 2 ja 3 momentti, 117 §:n 1, 2 ja 5 momentti, 118 §:n 1 momentti, 119 §, 120 §:n 1 ja 4 momentti, 122 §:n 1—3 ja 5 momentti, 123 ja 124 §, 125 §:n 1 momentti, 128 §, 130 §:n 1 ja 2 momentti, 131 ja 132 §, 135 §:n 1 ja 2 momentti, 143, 143 b ja 145—147 §, 148 §:n 2 momentti, 149 ja 150 §, 151 §:n 1 momentti, 154—156 §, 157 §:n 1 ja 3 momentti, 158 ja 159 §, 160 §:n 2 momentti, 161 §:n 1 ja 3 momentti sekä 162 ja 174 a §,

sellaisina kuin niistä ovat 107 § osaksi laissa 1189/2007, 108 § ja 122 §:n 2 momentti viimeksi mainitussa laissa, 122 §:n 1 momentti laissa 1209/2008, 143 b § laissa 1115/2007, 150 § osaksi laissa 1035/2008 ja 174 a § viimeksi mainitussa laissa, sekä

lisätään 106 §:ään uusi 3 momentti ja lakiin uusi 162 a § seuraavasti:

18 §

Osa-aikaeläkkeen saajan ilmoitusvelvollisuus

Osa-aikaeläkkeen saaja on velvollinen ilmoittamaan kunnalliselle eläkelaitokselle:

- 1) työaikajärjestelyjensä muutoksista;
- 2) muista kuin virka- tai työehtosopimusten mukaisista palkan tarkistuksista;
- 3) virka- tai työsuhteen tai yrittäjätoiminnan päättymisestä tai uuden alkamisesta;
- 4) muutoksista yrittäjätoiminnassa;
- 5) uuden työeläkkeen tai vastaavan EU- tai ETA-maasta myönnetyn etuuden alkamisesta;
- 6) yli kuuden viikon mittaisesta työstä poissaolosta, jos poissaolo ei johdu vuosilomasta tai sellaisesta sairaudesta, jonka perusteella osa-aikaeläkkeen saaja saa sairausvakuutuslain mukaista päivärahaa, sairausajan palkkaa, tapaturmavakuutuslain säännöksiin perustuvaa päivärahaa tai liikennevakuutuslain nojalla myönnettyä ansionmenetykskorvausta;

7) ensisijaisen etuuden alkamisesta tai sen muuttumisesta.

20 §

Osa-aikaeläkkeen keskeyttäminen

Jos työntekijän osa-aikatyön ansio tai työstä poissaoloaika muuttuu tilapäisesti siten, etteivät osa-aikatyölle 14 §:n 1 momentin 3 ja 4 kohdassa säädetyt edellytykset täyty, keskeytetään osa-aikaeläkkeen maksaminen eläkkeensaajan ilmoituksesta tai kunnallisen eläkelaitoksen aloitteesta. Maksaminen keskeytetään seuraavasta mahdollisesta maksujaksosta alkaen edellyttäen, että syy eläkkeen keskeyttämiselle on edelleen olemassa. Maksettu osa-aikaeläke peritään takaisin 130 §:ssä säädetyllä tavalla ajalta, jolta osa-aikaeläkkeen saamisen edellytykset eivät ole täyttyneet.

25 §

Ammatillisen kuntoutuksen sisältö ja kuntoutussuunnitelma

Ennen ammatillisen kuntoutuksen käynnistämistä työntekijällä on oltava kuntoutussuunnitelma, jonka laatimista kunnallinen eläkelaitos voi tukea.

37 §

Kuntoutusmahdollisuuksien selvittäminen

Ennen kuin kunnallinen eläkelaitos tekee päätöksen työkyvyttömyyseläkkeestä, sen on varmistettava siitä, että työntekijän mahdollisuudet kuntoutukseen on selvitetty.

42 §

Kuntoutustuen kestoaika

Kuntoutustukea myöntäessään kunnallisen eläkelaitoksen on varmistettava siitä, että työntekijälle on laadittu hoito- tai kuntoutussuunnitelma. Kuntoutustuki voidaan myöntää työkyvyttömälle työntekijälle myös hoito- tai kuntoutussuunnitelman valmistelun ajaksi.

43 §

Työkyvyttömyyseläkkeen saajan ilmoitusvelvollisuus

Työkyvyttömyyseläkkeen saaja on velvollinen ilmoittamaan kunnalliselle eläkelaitokselle työkykynsä palautumisesta, ryhtymisestään ansiotyöhön ja kuntoutuksen keskeyttämisestä.

44 §

Selvitys työkyvyttömyyden jatkumisesta

Jos kunnallisella eläkelaitoksella on perusteltua syytä olettaa, että työkyvyttömyyseläkkeen saajan työkyky on palautunut, eläk-

keensaaja on velvollinen käymään kunnallisen eläkelaitoksen määräyksestä työkyvyttömyyden jatkumisen selvittämistä varten tutkittavana kunnallisen eläkelaitoksen nimeämän laillistetun lääkärin luona tai kunnallisen eläkelaitoksen osoittamassa kuntoutus- tai tutkimuslaitoksessa. Kunnallisen eläkelaitoksen on tällöin korvattava tutkimuksesta ja mahdollisista matkoista aiheutuvat kohtuulliset kustannukset.

45 §

Työkyvyttömyyseläkeoikeuden tarkistaminen

Jos työkyvyttömyyseläkkeen saajan työkyky muuttuu, hänen oikeutensa työkyvyttömyyseläkkeeseen tarkistetaan hänen hakemuksestaan tai kunnallisen eläkelaitoksen aloitteesta.

48 §

Työkyvyttömyyseläkkeen maksamisen keskeyttäminen

Työkyvyttömyyseläkkeen maksaminen voidaan keskeyttää, jos eläkkeensaaja:

1) on ansiotyössä ja tästä työstä saadut työansiot ovat tilapäisesti yli 60 prosenttia työkyvyttömyyden alkamista edeltäneestä vaikiintuneesta keskiansiosta;

2) ei suostu kunnallisen eläkelaitoksen 44 §:n mukaan määräämään tutkimukseen; ei kuitenkaan, jos kieltäytymiseen on hyväksyttävä syy;

3) ei toimita 44 §:ssä tarkoitetun tutkimuksen tuloksia kunnalliselle eläkelaitokselle sen määräämässä kohtuullisessa ajassa; tai

4) kieltäytyy kunnallisen eläkelaitoksen järjestämästä kuntoutuksesta tai koulutuksesta ilman pätevää syytä.

49 §

Työkyvyttömyyseläkkeen takautuva tarkistaminen, lakkauttaminen tai keskeyttäminen

Eläke voidaan lakkauttaa tai tarkistaa taikka sen maksaminen voidaan keskeyttää ta-

kautuvasti enintään vuoden ajalta. Tämä vuoden aika lasketaan eläkkeensaajan tarkistushakemusta tai kunnallisen eläkelaitoksen tarkistustoimenpiteisiin ryhtymistä seuraavan kalenterikuukauden alusta. Jos työkyvyttömyyseläkkeen maksaminen on ollut keskeytettynä, eläke kuitenkin tarkistetaan tai lakkautetaan keskeyttämisaikakohdasta luki-

51 §

Ohjaus kuntoutukseen

Jos työkyvyttömyyseläkettä tai työeläkekuntoutusta koskeva hakemus hylätään, kunnallisen eläkelaitoksen on huolehdittava siitä, että työntekijälle annetaan tietoa muista kuntoutusmahdollisuuksista ja että hänet ohjataan kuntoutustarvettaan vastaavaan muuhun kuntoutukseen tai muihin palveluihin yhteistyössä niitä järjestävien tahojen kanssa. Lisäksi kunnallisen eläkelaitoksen on noudatettava, mitä kuntoutuksen asiakasyhteistyöstä annetussa laissa (497/2003) säädetään.

74 §

Ensisijaisen etuuden muutoksen vaikutus eläkkeen määrään

Eläke tarkistetaan siitä ajankohdasta, josta 1 momentissa tarkoitettu etuus myönnetään tai josta etuuden tai tämän lain mukaisen eläkkeen määrä muuttuu. Jos eläkkeensaajalle myönnetään 73 §:n 3 momentissa tarkoitettu etuus ulkomailta tai sen määrä muuttuu, eläkkeen määrä tarkistetaan sitä seuraavan kalenterikuukauden alusta, jonka aikana kunnallinen eläkelaitos saa tiedon tällaisen etuuden myöntämisestä tai muuttumisesta.

86 §

Leskeneläkkeen vähentäminen

Jos kunnallinen eläkelaitos antaa lesken laskennallisen eläkkeen määrän tiedoksi

muulle eläkelaitokselle muun työeläkelain mukaisen leskeneläkkeen määräämistä varten, leskellä on oikeus pyynnöstä saada kunnalliselta eläkelaitokselta päätös laskennallisen eläkkeensä määrästä.

91 §

Ilmoitusvelvollisuus

Leskeneläkkeen saaja on velvollinen ilmoittamaan kunnalliselle eläkelaitokselle solmimastaan avioliitosta.

Jos lapseneläkettä saava lapsi annetaan otolapseksi muulle kuin edunjäätäjän leskelle tai tämän puolisolle, lapsen ottovanhemmat ovat velvolliset ilmoittamaan otolapseksi ottamisesta kunnalliselle eläkelaitokselle.

93 §

Leskeneläkkeen maksaminen kertasuorituksena

Kertasuorituksen perusteena käytetään viimeksi maksettua kuukausieläkettä tai, jos kunnallinen eläkelaitos toimii viimeisenä eläkelaitoksena, sen maksamaa eläkkeiden yhteismäärää kuukaudessa.

100 §

Eläkkeen hakeminen

Eläkettä on haettava kunnalliselta eläkelaitokselta sitä varten vahvistetulla lomakkeella. Hakemukseen on liitettävä eläkeasian ratkaisemiseksi tarvittava selvitys.

101 §

Työkyvyttömyyseläkkeen hakija selvitys terveydentilasta

Työkyvyttömyyseläkkeen hakijan on toimitettava kunnalliselle eläkelaitokselle ter-

veydentilasta laadittu lääkärinlausunto, joka sisältää hoito- tai kuntoutussuunnitelman. Kunnallinen eläkelaitos voi kuitenkin hyväksyä muunkinlaisen lääkärinlausunnon tai sitä vastaavan selvityksen. Jos hakija on hoidettavana sairaalassa tai jos siihen on muu erityinen syy, kunnallinen eläkelaitos voi myös omalla kustannuksellaan hankkia lääkärinlausunnon.

Työkyvyttömyyseläkkeen hakija on velvolinen kunnallisen eläkelaitoksen määräyksestä käymään työkyvyn heikentymisen selvittämistä varten tutkittavana kunnallisen eläkelaitoksen nimeämän laillistetun lääkärin luona tai kunnallisen eläkelaitoksen nimeämässä kuntoutus- tai tutkimuslaitoksessa. Jos hakija ilman hyväksyttävää syytä kieltäytyy tutkimuksesta, eläkehakemus voidaan ratkaista kunnallisen eläkelaitoksen käytettävissä olevan selvityksen nojalla.

Kunnallisen eläkelaitoksen on korvattava 2 momentissa tarkoitettua tutkimuksesta aiheutuvat kustannukset, joihin luetaan myös kohtuulliset matkakustannukset ja kohtuullinen matkapäiväraha matkustettaessa toiselle paikkakunnalle määräyksen mukaan tehdystä matkasta.

102 §

Eläkkeen hakeminen työntekijän puolesta

Jos työntekijä ei itse pysty hakemaan eläkettä tai muuten hoitamaan eläkettään koskevia asioitaan iän, vamman, sairauden tai muun syyn takia eikä hänellä ole edunvalvojaa, kunnallisen eläkelaitoksen hyväksymä työntekijän lähiomainen tai muu henkilö, joka on pääasiallisesti huolehtinut työntekijästä, voi hakea työntekijän puolesta eläkettä ja muutoinkin käyttää puhevaltaa hänen puolestaan tämän lain mukaista eläkettä koskevassa asiassa.

103 §

Eläkehakemuksen vireilletulo

Eläkehakemus katsotaan tehdyksi sinä päivänä, jona se on saapunut kunnalliselle eläkelaitokselle, Valtiokonttorille, jollekin työeläkelaiassa tarkoitettulle eläkelaitokselle tai

Eläketurvakeskukselle taikka eläkelaitoksen tai Eläketurvakeskuksen sitä varten valtuutetulle asiamiehelle.

104 §

Päätöksenteko ja päätöksen tiedoksiantaminen

Valtiokonttorin ja kunnallisen eläkelaitoksen tähän lakiin perustuva päätös annetaan tiedoksi lähettämällä se vastaanottajalle kirjellä hänen ilmoittamaansa postiosoitteeseen tai antamalla se tiedoksi koneellisesti siten kuin sähköisestä asioinnista viranomaistoinnissa annetussa laissa (13/2003) säädetään. Päätöksen koneellisesta allekirjoittamisesta on voimassa, mitä mainitussa laissa säädetään.

105 §

Lääkärin osallistuminen päätöksentekoon kunnallisessa eläkelaitoksessa

Yhden tai useamman laillistetun lääkärin on osallistuttava työkyvyttömyys- ja kuntoutusasioiden sekä muiden lääketieteellisiä kysymyksiä sisältävien asioiden valmisteluun kunnallisessa eläkelaitoksessa. Kunnallisen eläkelaitoksen lääkäri voi merkitä kannanottonsa asiakirjoihin noudattamatta terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain (559/1994) 23 §:ssä säädettyjä lääkintölaillisia todistuksia ja lausuntoja koskevia muotovaatimuksia.

106 §

Ennakkopäätös eläkeoikeudesta

Kunnallinen eläkelaitos voi antaa ennakkopäätöksen siitä:

- 1) mikä on työntekijän vanhuuseläkeikä;
- 2) onko työntekijälle maksettava palkka tai muu vastike 59 §:ssä tarkoitettua eläkettä kartuttavaa työansiota; sekä
- 3) muusta hakijalle näihin verrattavasta tärkeästä seikasta.

Kunnallisen eläkelaitoksen päätökseen, jolla laitos on kieltäytynyt antamasta 1 momentissa tarkoitettua ennakkopäätöksen eläkeoikeudesta, ei saa hakea muutosta valittamalla.

107 §

Ennakkopäätökset oikeudesta osatyökyvyttömyyseläkkeeseen ja työeläkekuntoutukseen

Työntekijällä on oikeus saada ennakkopäätös siitä, täyttääkö hän 35 §:n 4 momentissa mainitut osatyökyvyttömyyseläkkeen saamisen edellytykset. Ennakkopäätöksen antaa kunnallinen eläkelaitos, jos se olisi toimivaltainen ratkaisemaan eläkehakemuksen siinä tapauksessa, että työntekijä hakisi ennakkopäätöksen sijasta eläkettä.

Myönteinen ennakkopäätös on kunnallista eläkelaitosta sitova, jos siihen perustuva eläkehakemus tehdään yhdeksän kuukauden tai työntekijän ja hänen työnantajansa sopiman sitä pidemmän ajan kuluessa siitä, kun ennakkopäätös on tullut lainvoimaiseksi.

Työntekijällä on oikeus saada ennakkopäätös siitä, täyttääkö hän 24 §:ssä säädetty työeläkekuntoutuksen saamisen edellytykset. Myönteinen ennakkopäätös on kunnallista eläkelaitosta sitova, jos työntekijä toimittaa kunnalliselle eläkelaitokselle kuntoutussuunnitelman yhdeksän kuukauden kuluessa siitä, kun ennakkopäätös on tullut lainvoimaiseksi.

108 §

Ennakoarvion tai ennakkotiedon sitovuus

Kunnallinen eläkelaitos voi antaa työntekijälle etukäteen tiedon hänen tämän lain mukaisesta todennäköisestä eläkeiästään, karttuneen eläkkeen määrästä tai muusta eläkeoikeutta koskevasta seikasta, joka perustuu työntekijän palvelukseen tiedonantohetkeen mennessä. Ennakkoon annettu tieto sitoo kunnallista eläkelaitosta myös, jos sen perusteena olevat tosiseikat osoittautuvat virheelliseksi tai se on virheellinen kunnallisen eläkelaitoksen tekemän virheen vuoksi, jos virhe on vähäinen eikä se johdu eläkkeensaajasta.

109 §

Viimeisen eläkelaitoksen tehtävät

Jos työntekijä on ollut sekä tämän lain että muun julkisten tai yksityisten alojen eläkelain mukaisen eläketurvan piirissä ja jos hän eläketapahtumahetkellä tai viimeksi ennen eläketapahtumaa oli tämän lain piiriin kuuluvassa palveluksessa, kunnallinen eläkelaitos viimeisenä eläkelaitoksena:

1) antaa omasta päätöksestään sekä muiden julkisten ja yksityisten alojen eläkelakien mukaisesta eläketurvasta ja vastaavasta perhe-eläketurvasta huolehtivien eläkelaitosten päätöksistä päätösyhdistelmän; ja

2) maksaa päätösyhdistelmän mukaiset eläkkeet ja hoitaa eläkkeisiin liittyvät muut tehtävät.

Jos työntekijän eläketurva on eläketapahtumahetkellä tai viimeksi ennen eläketapahtumaa järjestetty muussa julkisten alojen eläkelaitoksessa tai yksityisten alojen eläkelaitoksessa, tämä eläkelaitos hoitaa viimeisenä eläkelaitoksena 1 momentissa tarkoitettua tehtävää myös tämän lain mukaisen eläketurvan osalta.

110 §

Työskentelyä julkisten ja yksityisten alojen työeläkelakien piirissä

Jos eläkettä määrättäessä otetaan huomioon tuleva aika, 109 §:ssä tarkoitettua tehtävää viimeisenä eläkelaitoksena hoitaa se julkisten tai yksityisten alojen eläkelaitos, jossa työntekijän eläketurva oli järjestetty eläketapahtumavuotta edeltävän kalenterivuoden lopussa tai viimeksi sitä ennen.

Mitä 1 momentissa ja 109 §:ssä säädetään viimeisestä eläkelaitoksesta, ei sovelleta työkyvyttömyyseläkkeeseen, jos työntekijän eläketurva on järjestetty eläketapahtumavuotta edeltävän kalenterivuoden lopussa tai viimeksi sitä ennen kunnallisessa eläkelaitoksessa tai muussa julkisten alojen eläkelaitoksessa ja työntekijällä on työntekijän eläkelain ja merimieseläkelain mukaisia ansioita yhteensä vähintään 12 566,70 euroa eläketapahtumavuotta edeltäneen kahden kalenterivuoden aikana. Mitä 1 momentissa ja 109 §:ssä

säädetään viimeisestä eläkelaitoksesta, ei sovelleta työkyvyttömyyseläkkeeseen myöskään, jos työntekijällä on eläketapahtumavuonna alkanut jatkuva tämän lain mukainen palvelus ja hänen eläketurvansa oli järjestetty eläketapahtumavuotta edeltävän kalenterivuoden lopussa tai viimeksi sitä ennen yksityisten alojen eläkelaitoksessa tai muun julkisen alan eläkelaitoksessa kuin kunnallisessa eläkelaitoksessa.

Jos osa-aikaeläke myönnetään samanaikaisesti sekä tämän lain että muiden julkisten tai yksityisten alojen eläkelain mukaisena, eläkkeen myöntävät eläkelaitokset erikseen.

111 §

Neuvotteluvelvollisuus

Jos kunnallinen eläkelaitos toimii viimeisenä eläkelaitoksena, sen on ennen päätöstään pyydettävä yksityisten alojen eläkelaitoksen arvio työntekijän työkyvystä, jos yksityisten alojen eläkelaitoksen eläkkeen määrä ylittää 688,02 euroa kuukaudessa ja kunnallinen eläkelaitos viimeisenä eläkelaitoksena ratkaisee työntekijän oikeuden työkyvyttömyyseläkkeeseen tämän lain 35 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan.

Jos kunnallinen eläkelaitos ja yksityisten alojen eläkelaitos ovat tällöin eri mieltä työntekijän työkyvyn arvioinnista, ne ratkaisevat eläkeasian erikseen.

112 §

Kunnallinen eläkelaitos viimeisenä eläkelaitoksena uutta eläkettä myönnettäessä

Kunnallinen eläkelaitos on viimeinen eläkelaitos, jos se maksaa vanhuus-, työkyvyttömyys- tai osa-aikaeläkettä tai on maksanut työkyvyttömyyseläkettä, kuntoutustukea tai kuntoutusrahaa ja:

- 1) vanhuuseläkkeen saajalle myönnetään uusi vanhuuseläke;
- 2) eläke muuttuu vanhuuseläkkeeksi;
- 3) kuntoutustukea saava hakee jatkoeläkettä;

4) työkyvyttömyyseläkkeellä tai kuntoutustuella olleelle tai kuntoutusrahaa saaneelle myönnetään uusi eläke entisin perustein; tai

5) eläkettä saaneen edunjäätäjän jälkeen haetaan perhe-eläkettä.

113 §

Viimeisen eläkelaitoksen kustannukset

Jos kunnallinen eläkelaitos on viimeisenä eläkelaitoksena toimiessaan maksanut muiden työeläkelakien mukaista eläkettä tai jos muu julkisten tai yksityisten alojen eläkelaitos on viimeisenä eläkelaitoksena toimissaan maksanut tämän lain mukaista eläkettä, Valtiokonttori perii muulta eläkelaitokselta tai hyvittää muulle eläkelaitokselle nämä eläkekustannukset korkoineen viimeistään maksuvuotta seuraavan kalenterivuoden aikana. Tätä varten voidaan periä tai suorittaa ennakkoa, jonka laskee ja suorittaa Valtiokonttori.

115 §

Eläkkeen maksaminen

Eläke maksetaan kuukausittain kunnallisen eläkelaitoksen päättämänä aikana eläkkeensaajan ilmoittaman Suomessa toimivan rahalaitoksen välityksellä. Eläke voidaan maksaa myös eläkkeensaajan ulkomailla olevalle tilille.

116 §

Maksamisen alkaminen, päättäminen, keskeyttäminen ja lakkauttaminen

Jos kunnallisella eläkelaitoksella on syytä epäillä, että eläkkeensaaja ei enää täytä eläkkeen saamisen edellytyksiä, kunnallinen eläkelaitos voi keskeyttää eläkkeen maksamisen. Edellytyksenä on, että kunnallinen elä-

kelaitos on pyytänyt eläkkeensaajalta selvit-
tyksen eläkkeen määrään tai eläkeoikeuteen
liittyvistä seikoista, mutta eläkkeensaaja ei
tällaista selvitystä kunnallisen eläkelaitoksen
ilmoittamassa kohtuullisessa ajassa esitä.
Eläkkeen maksaminen keskeytetään tai mak-
settavaa määrää alennetaan sen kalenterikuu-
kauden alusta, joka lähinnä seuraa sitä kuu-
kautta, jonka aikana keskeyttämisen tai alen-
tamisen syy on ilmaantunut.

Jos eläkkeensaajan kuolemasta ei voida
esittää selvitystä, mutta on todennäköistä, et-
tä hän on kuollut hukkumisen, muun onnet-
tomuuden tai muun niihin rinnastettavan
syyin vuoksi, kunnallinen eläkelaitos voi lak-
kauttaa eläkkeen eläkkeensaajan katoamis-
päivään.

117 §

Kertasuoritus

Jos vanhuuseläke, perhe-eläke tai täysi
työkyvyttömyyseläke on ennen 73, 74 ja
85 §:n mukaisen ensisijaisen etuuden vähen-
tämistä pienempi kuin 20 euroa kuukaudessa,
kunnallinen eläkelaitos voi maksaa eläkkeen
kertasuorituksena. Kertasuoritus lasketaan
työntekijän eläkelain 114 §:n 6 momentissa
tarkoitettujen sosiaali- ja terveystieteiden
asetuksella säädettävien kertasuoritusker-
toimien mukaan.

Jos 1 momentissa tarkoitettun eläkkeen
määrä on vähintään 20 euroa, mutta enintään
50 euroa kuukaudessa, kunnallinen eläkelai-
tos voi maksaa eläkkeen kertasuorituksena,
jos eläkkeensaajalle on ilmoitettu eläkkeen
maksamisesta kertasuorituksena eikä eläk-
keensaaja ole vastustanut sitä kunnallisen
eläkelaitoksen ilmoittamassa kohtuullisessa
ajassa.

Jos kunnallinen eläkelaitos maksaa
109 §:ssä tarkoitettun päätösyhdistelmän mu-
kaisen eläkkeen, 1 ja 2 momentissa tarkoite-
tulla eläkkeen määrällä tarkoitetaan päätös-
yhdistelmään sisältyvien eläkkeiden yhteis-
määrää.

118 §

Viivästyskorotus

Jos tämän lain mukaisen eläkkeen maksa-
minen viivästyy, kunnallisen eläkelaitoksen
on maksettava viivästynyt eläke viiväs-
tysajalta korotettuna. Eläkkeen korotus on
vuotta kohden laskettuna korkolain
(633/1982) 4 §:n 1 momentissa tarkoitettun
korkokannan mukainen. Velvollisuus maksaa
eläke korotettuna koskee myös niitä eläkkei-
tä, jotka kunnallinen eläkelaitos maksaa vii-
meisenä eläkelaitoksena.

119 §

Viivästyskorotuksen laskeminen

Eläkkeen korotus lasketaan viivästysajan
jokaiselta päivältä, ei kuitenkaan ennen kuin
kolme kuukautta on kulunut sen kalenteri-
kuukauden päättymisestä, jonka aikana työn-
tekijä on hakenut eläkettä sekä esittänyt
eläkkeen perustetta koskevan sellaisen selvi-
tyksen, joka häneltä voidaan kohtuudella
vaatia ottaen huomioon myös kunnallisen
eläkelaitoksen mahdollisuudet hankkia selvi-
tys. Viivästyskorotus lasketaan eräpäivästä
saman päätöksen perusteella myöhemmin
maksettavalle eläke-erälle.

Jos kunnallisen eläkelaitoksen antamaan
päätökseen on haettu muutosta, voi muutok-
senhakuelin määrätä, että korotus lasketaan
myöhäisemmästä ajankohdasta. Edellytykse-
nä on, että kunnallinen eläkelaitos osoittaa
muutoksenhaun aikana tapahtuneen oleelli-
sen muutoksen työntekijän olosuhteissa.

Jos eläkkeen maksaminen viivästyy eläk-
keensaajasta johtuvasta syystä, kunnallinen
eläkelaitos ei ole velvollinen maksamaan eläk-
kettä korotettuna pidemmältä ajalta kuin siitä
päivästä, jona kunnallinen eläkelaitos on saa-
nut tietää esteen lakkaamisesta. Jos eläkkeen
maksaminen viivästyy lain säännöksen tai
maksuliikenteen keskeyttämisen tai muun sen
kaltaisen yleisen esteen takia, kunnallinen
eläkelaitos ei ole velvollinen maksamaan
eläkettä korotettuna tällaisen esteen aiheut-
tamalta viivästysajalta.

120 §

Eläkkeen ja kuntoutusetuuden maksaminen työnantajalle tai sairauskassalle

Jos kunnallinen eläkelaitos on myöntänyt työntekijälle takautuvasti työkyvyttömyyseläkkeen ja työnantaja on maksanut työntekijälle samalta ajalta sairausajan palkkaa, eläke maksetaan tältä ajalta hakemuksesta työnantajalle enintään samalta ajalta maksetun palkan määräisenä. Vakuutuskassalaissa (1164/1992) tarkoitetun sairauskassan maksama täydennyspäiväraha vastaa työnantajan maksamaa palkkaa, ja eläke maksetaan hakemuksesta sairauskassalle samoin kuin työnantajalle.

Jos kunnallinen eläkelaitos on myöntänyt työntekijälle takautuvasti työkyvyttömyyseläkkeen tai 3 momentissa tarkoitetussa tilanteessa vanhuuseläkkeen ja työnantaja on maksanut hänelle samalta ajalta sairausajan palkan sijasta irtisanomisen palkkaa, eläke maksetaan tältä ajalta hakemuksesta työnantajalle enintään samalta ajalta maksetun palkan määräisenä.

122 §

Eläkkeen maksaminen Kansaneläkelaitokselle tai työttömyyskassalle

Jos työntekijä on saanut työttömyysturvain mukaista työttömyyspäivärahaa tai työmarkkinatukea samalta ajalta, jolta hänelle myönnetään eläkettä takautuvasti, kunnallisen eläkelaitoksen on työttömyyskassan tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta suoritettava takautuvasti maksettava eläke työttömyyskassalle tai Kansaneläkelaitokselle siltä osin kuin se vastaa määrältään samalta ajalta maksettua työttömyyspäivärahaa tai työmarkkinatukea.

Jos työntekijä on saanut väliaikaisesti Kansaneläkelaitoksen maksamaa eläkettä kansaneläkelain 72 §:n mukaan tai edellä mainittua eläkettä ja eläkkeensaajan asumistuesta annetun lain (571/2007) 8 §:n mukaista asumistukea samalta ajalta, jolta hänelle myön-

netään muutoksenhaun perusteella tämän lain mukainen eläke takautuvasti, kunnallisen eläkelaitoksen on maksettava takautuva eläke Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta sille siltä osin kuin se vastaa määrältään Kansaneläkelaitoksen samalta ajalta liikaa maksaman etuuden määrää.

Kunnallinen eläkelaitos voi maksaa takautuvasti myöntämänsä eläkkeen 2 momentissa säädetyllä tavalla Kansaneläkelaitokselle myös silloin, kun kunnallinen eläkelaitos jatkaa muutoksenhaun perusteella myönnettyä kuntoutustukea, myöntää edunsaajalle tämän lain mukaisen perhe-eläkkeen, oikaisee 173 §:n mukaisesti aikaisemman päätöksen, tarkistaa muutoin myönnetyn eläkkeen määrän tai myöntää oikaisupäätöksen jälkeen kuntoutustuelle jatkoa.

Jos työntekijä on saanut opintotukilain (65/1994) mukaista opintorahaa, aikuisopintorahaa tai asumislisää samalta ajalta, jolta hänelle myönnetään takautuvasti muuta kuin osatyökyvyttömyyseläkettä, kunnallisen eläkelaitoksen on Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta suoritettava takautuvasti maksettava eläke Kansaneläkelaitokselle siltä osin kuin se vastaa määrältään samalta ajalta maksettua opintotukea.

123 §

Eläkkeen maksaminen kunnalle tai sosiaalihuoltolain mukaiselle toimielimelle

Jos työntekijä on saanut toimeentulotuesta annetun lain (1412/1997) 23 §:ssä tarkoitettua toimeentulotukea enakkona, kunnallisen eläkelaitoksen on maksettava samalta ajalta takautuvasti myönnettävä eläke siltä osin kuin se vastaa määrältään maksettua toimeentulotuen enakkona sosiaalihuoltolain (710/1982) 6 §:n 1 momentissa tarkoitetulle toimielimelle tämän vaatimuksesta.

Jos kunta tai kuntayhtymä on järjestänyt eläkkeeseen oikeutetulle laitoshoidon tai -huoltoa tai perhehoitoa, kunnallisen eläkelaitoksen on kunnan tai kuntayhtymän vaatimuksesta maksettava eläke laitoshoidon tai -huollon tai perhehoidon ajalta kunnalle tai

kuntayhtymälle käytettäväksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain (734/1992) 14 §:ssä tarkoitetulla tavalla.

124 §

Takautumisvaatimuksen esittämisäika

Eläke maksetaan 120–123 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa työnantajalle, sairauskassalle, sairausvakuutusrahastolle, Kansaneläkelaitokselle, työttömyyskassalle, kunnalle, kuntayhtymälle tai sosiaalihuoltolaissa tarkoitetulle toimielimelle vain sillä edellytyksellä, että eläkkeen maksamista koskeva vaatimus on tehty kunnalliselle eläkelaitokselle vähintään kaksi viikkoa ennen eläkkeen maksupäivää.

125 §

Eläkkeen maksaminen sosiaalihuoltolain mukaiselle toimielimelle suostumuksen perusteella

Kunnallinen eläkelaitos voi eläkkeensaajan suostumuksella päättää, että tämän lain mukainen eläke maksetaan eläkkeensaajan asuinkunnan sosiaalihuoltolain 6 §:n 1 momentissa tarkoitetulle toimielimelle niin, että se käytetään eläkkeensaajan ja sellaisen henkilön huoltoon, jonka eläkkeestä eläkkeensaaja on toimeentulotuesta annetun lain 2 §:n mukaan velvollinen huolehtimaan. Edellytyksenä on, ettei eläkkeen maksamista sen saajalle itselleen voida pitää tarkoituksenmukaisena hänen elämäntapojensa, sairautensa tai muun erityisen syyn vuoksi eikä hänelle ole määrätty edunvalvojaa.

128 §

Takautuva oikeus korvaukseen vakuutuslaitokselta

Jos työntekijällä on oikeus saada tapaturmavakuutuslain säännöksiin perustuvaa päivärahaa tai tapaturmaeläkettä, sotilasvammalakiin perustuvaa elinkorkoa tai liikennevakuutuslain nojalla omaan vammaan perustu-

vaa jatkuvaa korvausta taikka tapaturmavakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain tai liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain nojalla ansionmenetykskorvausta, voidaan tämän lain mukainen eläke sen estämättä, mitä 73 §:ssä säädetään, suorittaa täysimääräisenä, kunnes päivärahan, tapaturmaeläkkeen, elinkoron, korvauksen tai ansionmenetykskorvauksen määrä on lopullisesti ratkaistu. Työntekijän oikeus mainittuun päivärahaan, tapaturmaeläkkeeseen, elinkorkoon, korvaukseen tai ansionmenetykskorvaukseen siirtyy kunnalliselle eläkelaitokselle siltä osin kuin kunnallinen eläkelaitos on maksanut samalta ajalta eläkettä.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan vastaavasti työntekijän jälkeen hänen edunsaajilleen maksettavaan tapaturmavakuutuslain mukaiseen perhe-eläkkeeseen tai sotilasvammalain mukaiseen huoltoeläkkeeseen tai liikennevakuutuslain nojalla maksettavaan jatkuvaan korvaukseen, jos kunnallinen eläkelaitos on maksanut myöntämänsä perhe-eläkkeen täysimääräisenä.

130 §

Aiheettomasti maksetun eläkkeen takaisinperintä

Jos eläkettä on maksettu enemmän kuin mihin sen saajalla on oikeus, aiheettomasti maksettu eläke on perittävä takaisin.

Kunnallinen eläkelaitos voi luopua aiheettomasti maksetun eläkkeen takaisinperimisestä kokonaan tai osittain, jos tämä katsotaan kohtuulliseksi eikä eläkkeen maksaminen ole johtunut eläkkeensaajan tai hänen edustajansa vilpillisestä menettelystä. Kunnallinen eläkelaitos voi luopua aiheettomasti maksetun eläkkeen takaisinperimisestä myös silloin, kun takaisin perittävä määrä on vähäinen.

131 §

Aiheettomasti maksetun eläkkeen kuittaus

Kunnallinen eläkelaitos voi periä aiheettomasti maksamansa eläkkeen myös kuittaa-

malla sen vastaisuudessa maksettavista eläke-eristä. Ilman eläkkeensaajan suostumusta kulloinkin maksettavasta eläke-erästä saa vähentää enintään kuudesosan siitä eläke-erän osasta, joka jää sen jälkeen, kun eläke-erästä on ennakoperintälain (1118/1996) nojalla pidätetty veron ennakko.

Jos kunnallinen eläkelaitos viimeisenä eläkelaitoksena perii takaisinperittävän määrän kuittaamalla, 1 momentissa tarkoitettuna eläke-eränä pidetään kunnallisen eläkelaitoksen viimeisenä eläkelaitoksena maksettavana olevien eläke-erien yhteismäärää.

132 §

Eläketurvan rahoitus

Tämän lain mukainen eläketurva maksetaan valtion talousarviosta. Eläkkeiden maksamiseen tarvittavien varojen siirtämisestä kunnalliselle eläkelaitokselle säädetään kunnallisen eläkelain 137 b §:n 1 momentissa. Lain piiriin kuuluvaan palvelukseen perustuvien tulevien eläkkeiden, perhe-eläkkeiden ja niihin verrattavien muiden etujen maksamiseen varautumiseksi ja näistä eduista valtiolle aiheutuvien menojen tasaamiseksi on valtion talousarvion ulkopuolinen valtion eläkerahasto, josta säädetään lailla.

135 §

Työnantajan eläkemaksu

Valtion virastot ja laitokset, valtion liikelaitokset sekä yhteisöt ja laitokset, joiden henkilöstö kuuluu tämän lain mukaisen eläketurvan piiriin, maksavat työnantajan eläkemaksun, joka muodostuu vanhuus-, työkyvyttömyys-, työttömyys- ja perhe-eläkeosasta sekä eläketurvan toimeenpanosta aiheutuvasta hoitokuluosasta. Työnantajan eläkemaksu maksetaan Valtiokonttorille, joka tulouttaa maksut valtion eläkerahastolle. Valtion eläkerahastolle maksettavasta summasta vähennetään kuitenkin se määrä, joka tarvitaan eläketurvan toimeenpanoa varten Valtiokonttorissa ja kunnallisessa eläkelaitoksessa. Valtiokonttori maksaa työnantajan eläkemaksus-

ta kunnalliselle eläkelaitokselle kunnallisen eläkelain 137 b §:n mukaisen korvauksen.

Työnantajan eläkemaksun perusteista ja Valtiokonttorin ja kunnallisen eläkelaitoksen eläketurvan toimeenpanoa varten saaman hoitokulun määrästä ja niiden vahvistamisesta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

143 §

Kunnallinen eläkelaitos ja Valtiokonttori

Kunnallinen eläkelaitos huolehtii valtion eläketurvan toimeenpanosta. Kunnallinen eläkelaitos huolehtii myös valtion varoista suoritettavien ylimääräisten eläkkeiden maksamisesta.

Valtiokonttori huolehtii kuitenkin sille 9 luvussa säädetyistä eläketurvan rahoitukseen liittyvistä tehtävistä sekä 148 §:n 4 momentin mukaisen rekisterin pidosta.

143 b §

Sopiminen yhteistoiminnasta muiden eläkelaitosten kanssa

Valtiokonttori voi sopia sille 143 §:ssä säädettyjen tehtävien hoitamisessa tarvittavasta yhteistoiminnasta ja siitä aiheutuvien kustannusten korvaamisesta kunnallisen eläkelaitoksen ja Eläketurvakeskuksen sekä muiden eläke- ja vakuutuslaitosten kanssa.

145 §

Valtion työkyvyttömyys- ja kuntoutusasioiden neuvottelukunta

Kunnallisen eläkelaitoksen yhteydessä on valtion työkyvyttömyys- ja kuntoutusasioiden neuvottelukunta, jonka tehtävänä on työkyvyn arvioinnin ja ammatillisen kuntoutuksen seuranta ja ohjaus.

Neuvottelukunnassa on puheenjohtaja ja viisi muuta jäsentä. Valtiovarainministeriö

määrää jäsenet kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Jäsenistä yhden tulee edustaa valtiovarainministeriötä, yhden kunnallista eläkelaitosta ja yhden Valtiokonttoria. Jäsenistä kolme määrätään valtion virkamiesten ja työntekijöiden keskustason edustavimpien järjestöjen ehdottamista henkilöistä. Valtiovarainministeriö määrää yhden jäsenistä puheenjohtajaksi.

146 §

Työntekijän ja eläkkeenhakijan oikeus saada tietoja

Valtiokonttorin ja kunnallisen eläkelaitoksen on annettava työntekijälle tämän pyynnöstä hallussaan olevat työntekijän eläkeoikeutta koskevat tiedot. Asianosaisen tiedonsaantioikeudesta, oikeudesta saada tieto itseään koskevasta asiakirjasta sekä oikeudesta tarkastaa itsestään rekisteriin talletetut tiedot säädetään lisäksi viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999, *julkisuuslaki*) ja henkilötietolaissa (523/1999).

Kunnallisen eläkelaitoksen on annettava eläkkeenhakijalle etukäteen eläkehakemuslomakkeella tai muulla vastaavalla tavalla tiedot siitä, mistä tätä koskevia tietoja voidaan hankkia ja mihin tarkoitukseen niitä voidaan säännönmukaisesti luovuttaa.

147 §

Työnantajan oikeus saada tietoja

Työnantajalla on oikeus saada Valtiokonttorilta ja kunnalliselta eläkelaitokselta salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä kirjanpitoaan, palkkahallintoaan ja eläkemaksun tarkastamista varten välttämättömät tiedot tämän lain mukaan myönnetystä eläkkeestä ja muut edellä mainittuja tarkoituksia varten välttämättömät tiedot. Työnantajalla, jonka palveluksesta työntekijä siirtyy eläkkeelle, on myös oikeus saada tiedot kunnallisen eläkelaitoksen myöntämän eläkkeen lajista ja alkamis- ja päättymisajankohdasta työnantajan palveluksen päättämistä varten.

148 §

Työnantajan velvollisuus antaa tietoja

— — — — —
 Jos käsiteltävänä olevan eläke- tai kuntoutusasian ratkaisemiseksi tai muuten tämän lain mukaisten tehtävien toimeenpanossa tarvitaan tietoja työntekijän työskentelystä ja työolosuhteista tai muista vastaavista seikoista, työnantaja on velvollinen antamaan tiedot kunnalliselle eläkelaitokselle ja tämän lain mukaiselle muutoksenhakuelimelle.
 — — — — —

149 §

Selvitys eläkkeensaajalta eläkkeen määrään ja eläkeoikeuteen liittyvistä seikoista

Kunnallinen eläkelaitos voi sen lisäksi, mitä eläkkeensaajan ilmoitusvelvollisuudesta tässä laissa säädetään, vaatia eläkkeensaajalta selvityksen eläkkeen määrään ja eläkeoikeuteen vaikuttavista seikoista, jos on aihetta epäillä, että näissä seikoissa on tapahtunut muutoksia.

150 §

Oikeus saada tietoja asian ratkaisemiseksi ja lakisääteisten tehtävien toimeenpanemiseksi

Valtiokonttorilla, kunnallisella eläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada työnantajalta, lakisääteistä vakuutusta toimeenpanevalta vakuutus- ja eläkelaitokselta, viranomaiselta ja muulta taholta, johon viranomaisen toiminnan julkisuudesta annettua lakia sovelletaan, tiedot, jotka ovat välttämättömiä käsiteltävänä olevan eläke- tai etuusasian ratkaisemista varten tai jotka muuten ovat välttämättömiä tässä laissa, EY:n sosiaaliturva-asetuksessa tai sen täytäntöönpanoasetuksessa taikka sosiaaliturvasopimuksessa säädettyjen tehtävien toimeenpanossa.

Kunnallisella eläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on lisäksi oikeus saada lääkäriltä ja muulta terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa tarkoitettulta ammattihenkilöltä, potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (785/1992) 2 §:n 4 kohdassa tarkoitettulta terveydenhuollon toimintayksiköltä sekä kuntoutusta toimeenpanevalta taholta ja muulta terveydenhuollon toimintayksiköltä, sosiaalipalvelujen tuottajalta tai hoitolaitokselta pyynnöstä tämän laatima lausunto ja muut 1 momentissa tarkoitettujen tehtävien toimeenpanemiseksi välttämättömät tiedot eläkkeenhakijan potilasasiakirjoista, kuntoutuksesta, terveydentilasta, hoidosta sekä työkyvystä, jollei hakija itse niitä toimita.

Valtiokonttorilla on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada kunnalliselta eläkelaitokselta valtion eläkejärjestelmän piirissä olevien henkilöiden eläketurvaa ja sen määräytymistä koskevat tiedot, jotka ovat välttämättömiä Valtiokonttorille 143 §:ssä säädettyjen tehtävien hoitamista varten.

Tässä pykälässä tarkoitettuja tietoja saadaan hakea myös teknisen käyttöyhteyden avulla ilman sen suostumusta, jonka etujen suojaamiseksi salassapitovelvollisuus on säädetty.

151 §

Valtiokonttorin tarkastusoikeus

Valtiokonttorilla on oikeus tarkastaa työntekijän asiakirjoista 148 §:n 1 momentissa tarkoitettujen tietojen oikeellisuus.

154 §

Tietojen maksuttomuus

Valtiokonttorilla, kunnallisella eläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus saada maksutta ne tiedot, jotka niillä on tämän lain mukaan oikeus saada. Jos tiedot tarvitaan tietystä muodosta ja siitä aiheutuu tietojen luovuttajalle olen-

naisia lisäkustannuksia, kustannukset on kuitenkin korvattava.

155 §

Tietojen antaminen vapaaehtoista ryhmälisäeläketurvaa varten

Kunnallisella eläkelaitoksella on oikeus sen lisäksi, mitä julkisuuslaissa säädetään, salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä antaa henkivakuutusyhtiölle, eläkekassalle ja eläkesäätiölle työntekijöiden nimet ja osoitteet, heidän henkilötunnuksensa, tiedot eläkkeiden määrästä ja eläkkeen määrään vaikuttavista tekijöistä sekä muut työntekijän eläkelain 204 §:ssä tarkoitettujen mainitun lain mukaiseen eläketurvaan liittyvän vapaaehtoisen ryhmälisäeläketurvan hoitamista tai järjestämistä varten välttämättömät tiedot.

156 §

Tietojen antaminen työntekijäin ryhmähenkivakuutusta varten

Työntekijäin ryhmähenkivakuutuksen korvaustoimintaa henkivakuutus- ja tapaturmavakuutusyhtiöiden valtuuttamana hoitavalla työntekijäin henkivakuutuspoolilla ja Maatalousyrittäjien eläkelaitoksella on oikeus saada salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä Valtiokonttorilta ja kunnalliselta eläkelaitokselta tämän lain mukaisessa palveluksessa työkennelleiden, kuolleiden työntekijöiden nimet, henkilötunnukset ja kuolinpäivät, heidän edunsaajiensa nimet ja henkilötunnukset sekä muut vastaavat tiedot, joita tarvitaan ryhmähenkivakuutuksen vakuutussumman myöntöedellytysten täyttymistä ratkaistaessa.

Myös Valtiokonttorilla ja kunnallisella eläkelaitoksella on oikeus saada salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä 1 momentissa tarkoitettujen tietojen ryhmähenkivakuutusta vastaavan taloudellisen tuen käsittelemiseksi.

157 §

Tietojen antaminen rikosten ja väärinkäytösten selvittämiseksi

Kunnallisella eläkelaitoksella ja Valtiokonttorilla on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä antaa rikosten ja väärinkäytösten selvittämiseksi tämän lain toimeenpanoon perustuvia tietoja ministeriölle, verohallinnolle ja sellaiselle lakisääteistä sosiaaliturvajärjestelmää hoitavalle laitokselle tai yhteisölle, jonka hoidettavaksi kuuluvaan sosiaaliturvaetuuteen tämän lain mukainen eläke vaikuttaa.

Kunnallisella eläkelaitoksella on 1 momentissa tarkoitettu oikeus antaa 2 momentissa mainittuja tietoja ja Valtiokonttorilla 2 momentin 3 kohdassa mainitut tiedot myös poliisi- ja syyttäjäviranomaiselle siltä osin kuin ne ovat välttämättömiä rikosten selvittämistä ja syytteesenpanoa varten.

158 §

Tietojen antaminen viranomaisille ja luottotietotoimintaa harjoittavalle rekisterinpitäjälle

Valtiokonttorilla ja kunnallisella eläkelaitoksella on oikeus sen lisäksi, mitä julkisuuslaissa säädetään, salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä antaa tämän lain toimeenpanoon perustuvia tietoja seuraavasti:

1) asianomaiselle viranomaiselle ja toimielimelle ne tiedot, jotka ovat välttämättömiä EY:n sosiaaliturva-asetuksen tai sosiaaliturvasopimuksen mukaisten tehtävien toimeenpanossa;

2) Verohallinnolle tiedot, jotka ovat välttämättömiä sille ennakkoperintälaissa säädetyn valvontavelvollisuuden täyttämiseksi silloin, kun on aihetta epäillä, että työnantaja ei ole täyttänyt ennakonpidätysvelvollisuuttaan;

3) luottotietotoimintaa harjoittavalle rekisterinpitäjälle sellaiset tiedot työnantajan

maksamatta jättämistä tähän lakiin perustuvista ulosottokelpoisista eläkemaksuista, jotka luottotietorekisterin pitäjällä lain mukaan on oikeus tallettaa luottotietorekisteriin.

159 §

Tietojen luovuttaminen eteenpäin

Sen lisäksi, mitä julkisuuslaissa säädetään, kunnallisella eläkelaitoksella on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä antaa Eläketurvakeskukselta ja työeläkelakien toimeenpanosta huolehtivalta eläkelaitokselta saadut eläkettä, eläkeoikeutta tai valtiokonttorilta saadut vakuuttamista koskevat tiedot Kansaneläkelaitokselle tai muulle sellaiselle tietojen vastaanottajalle, jolla on oikeus saada nämä tiedot lain perusteella.

Valtiokonttorilla on 1 momentissa mainittu oikeus antaa 148 §:n 1 momentin nojalla työnantajalta saamansa tiedot ja 150 §:n nojalla saamansa tiedot työeläkelakien toimeenpanosta huolehtiville sellaisille eläkelaitoksille, joilla on oikeus saada nämä tiedot lain perusteella mainittujen tietojen antajilta tai Eläketurvakeskukselta.

Valtiokonttorin on ennen 2 momentissa tarkoitettujen tietojen antamista sovittava kunnallisen eläkelaitoksen, Eläketurvakeskuksen ja asianomaisten eläkelaitosten kanssa siitä, mitä edellä tarkoitetuista tiedoista voidaan luovuttaa edelleen ja kenelle niitä voidaan edelleen luovuttaa.

160 §

Tietojen eteenpäin luovuttajan vastuu

Kun Valtiokonttori tai kunnallinen eläkelaitos luovuttaa tässä luvussa säädetyillä perusteilla tietoja eteenpäin, se on vastuussa siitä, että luovutettavien tietojen sisältö vastaa tietojen antajalta saatuja tietoja.

161 §

Tietojen antaminen teknisen käyttöyhteyden avulla

Valtiokonttorilla on oikeus avata tekninen käyttöyhteys sen lisäksi, mitä tietojen antamisesta teknisellä käyttöyhteydellä säädetään julkisuuslain 29 §:n 3 momentissa:

1) kunnalliselle eläkelaitokselle, lakisääteistä sosiaalivakuutusta toimeenpanevalla yhteisöllä tai laitokselle sekä tämän lain mukaiselle muutoksenhakuelimelle henkilörekisterinsä sellaisiin tietoihin, jotka sillä on tämän tai muun lain perusteella oikeus saada tehtäviensä toimeenpanoa varten;

2) EY:n sosiaaliturva-asetuksen tai sosiaaliturvasopimuksen mukaisten tehtävien toimeenpanosta huolehtivalle viranomaiselle sellaisiin tietoihin, jotka sillä on 158 §:n 1 kohdan mukaan oikeus saada;

3) Kansaneläkelaitokselle sekä muulle sellaiselle tietojen vastaanottajalle, jolla on oikeus saada työeläkelakien toimeenpanosta huolehtivalta eläkelaitokselta vakuuttamista koskevat tiedot;

4) henkivakuutusyhtiölle, eläkekassalle tai eläkesäätiölle 155 §:ssä tarkoitettuihin ryhmäeläketurvan hoitamista tai järjestämistä varten välttämättömiin tietoihin sekä työntekijäin ryhmähenkivakuutuspoolille, Maatalousyrittäjien eläkelaitokselle tai kunnalliselle eläkelaitokselle 156 §:ssä tarkoitettuihin tietoihin; ja

5) työnantajalle 148 §:ssä tarkoitettujen tiedonantovelvollisuuden toteuttamiseksi.

Valtiokonttorilla on myös oikeus avata tekninen käyttöyhteys kunnalliselle eläkelaitokselle, Eläketurvakeskukselle ja muille eläkelaitoksille tietojen antamista varten työntekijälle hänen tämän lain mukaisesta eläketurvastaan.

162 §

Muutoksen hakeminen Valtiokonttorin ja kunnallisen eläkelaitoksen päätöksiin

Valtiokonttorin päätökseen haetaan valittamalla muutosta tämän luvun säännösten

mukaisesti. Kunnallisen eläkelaitoksen tämän lain nojalla antamiin päätöksiin haetaan valittamalla muutosta siten, kuin kunnallisessa eläkelaisissa säädetään.

Kunnallisen eläkelaitoksen tämän lain nojalla antamien lainvoimaisten päätösten poistamista haetaan kunnallisen eläkelain 162 §:n mukaisesti.

162 a §

Muutoksen hakeminen

Muutoksenhakua varten on työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunta ja vakuutus-oikeus. Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta ja sen jäsenistä säädetään työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta annetussa laissa (677/2005) ja vakuutus-oikeudesta vakuutus-oikeuslaissa (132/2003).

Asianosainen saa hakea kirjallisella valituksella muutosta Valtiokonttorin tämän lain nojalla antamaan päätökseen työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnalta siten kuin tässä laissa ja hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Asianosainen ja Valtiokonttori saavat hakea kirjallisella valituksella muutosta työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan muutoksenhakuasiassa antamaan päätökseen vakuutus-oikeudelta siten kuin tässä laissa ja hallintolainkäyttölaissa säädetään.

174 a §

Päätös teoreettisen eläkkeen määrästä

Jos työntekijä on työskennellyt kahdessa tai useammassa EU- tai ETA-maassa ja hän hakee kansaneläkettä, hänellä on oikeus pyynnöstä saada päätös siitä teoreettisen eläkkeen määrästä, jonka kunnallinen eläkelaitos ilmoittaa Kansaneläkelaitokselle hänen kansaneläkkeensä laskemista varten.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Kunnallinen eläkelaitos jatkaa Valtiokonttorin toimintaa niiden tehtävien osalta, joista säädetään tämän lain 143 §:ssä.

Tämän lain 111 §:ssä mainittu rahamäärä vastaa työntekijän eläkelain 96 §:ssä tarkoitettua palkkakertoimen arvoa yksi (1,000) vuonna 2004.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

2.

Laki**kunnallisen eläkelain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 13 päivänä kesäkuuta 2003 annetun kunnallisen eläkelain (549/2003) 1 §:n 2 momentti, 4 §:n 2, 13 ja 14 kohta, 12 §:n 1 momentin 2 kohta, 120 §:n 4 momentti, 137 §, 146 §:n otsikko ja 2—5 momentti, 147 §:n otsikko, 148 §:n 1 momentin johdantokappale ja 4—6 kohta, 149 §:n 1 momentin 4 kohta, 152 §, 153 §:n 1 ja 4 momentti, 155 §, 160 §:n 1 momentti, 162 §:n 1 ja 2 momentti sekä 166 §,

sellaisina kuin niistä ovat 1 §:n 2 momentti laissa 260/2007, 4 §:n 2 kohta ja 146 §:n 2 momentti laissa 713/2004, 4 §:n 13 ja 14 kohta sekä 160 §:n 1 momentti laissa 1188/2003, 12 §:n 1 momentin 2 kohta, 153 §:n 1 momentti, 155 § sekä 162 §:n 1 ja 2 momentti laissa 1293/2006, 137 § laeissa 1006/2007 ja 916/2008, 152 § laissa 921/2003 sekä 153 §:n 4 momentti laissa 638/2009, ja

lisätään 1 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 260/2007 ja laissa 461/2008, uusi 3 momentti, jolloin nykyinen 3 momentti siirtyy 4 momentiksi, 4 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi mainituissa laeissa 1188/2003, 713/2004 ja 1293/2006, uusi 15 kohta, lakiin uusi 137 b ja 141 a §, 147 §:ään uusi 2 momentti sekä 149 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi viimeksi mainitussa laissa, uusi 5 kohta seuraavasti:

1 §

Lain tarkoitus ja eläkelaitoksen tehtävät

Eläketurvasta huolehtii julkisoikeudellinen kunnallinen eläkelaitos, joka toimii nimellä Keva. Eläkelaitoksen kotipaikka on Helsinki.

Kunnallisen eläkelaitoksen tehtävistä valtion eläketurvan toimeenpanossa säädetään valtion eläkelaisissa (1295/2006).

4 §

Yleiset määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

2) työntekijällä kaikkia lain soveltamisen piiriin kuuluvia henkilöitä sekä 11 luvussa kaikkia tämän lain ja valtion eläkelain soveltamisen piiriin kuuluvia henkilöitä;

13) julkisten alojen eläkelaitoksella kunnallista eläkelaitosta, Valtiokonttoria, evankelis-luterilaisen kirkon keskusrahastoa ja Kansaneläkelaitosta sen henkilöstön eläkkeiden hoitajana;

14) yksityisten alojen eläkelaitoksella yksityisten alojen eläkelain mukaisesta eläketurvasta huolehtivaa eläkelaitosta;

15) valtiotyönantajalla valtion eläkelaisissa tarkoitettuja valtion virastoja ja laitoksia, valtion liikelaitoksia sekä yhteisöjä ja laitoksia, joiden henkilöstö kuuluu valtion eläkelain mukaisen eläketurvan piiriin.

12 §

Vanhuuseläke julkisista eläkejärjestelmistä

Työntekijällä on oikeus tämän lain mukaiseen vanhuuseläkkeeseen, jos hän ennen 63 vuoden iän täyttämistä on saanut vanhuuseläkkeen, joka ajalta ennen 1 päivää tammikuuta 1995 on karttunut 11/60 prosenttia kuukaudessa:

2) valtion eläkelain tai siihen liittyvän lain-säädännön nojalla;

120 §

Liikaa maksetun eläkkeen takaisinperintä

Siltä osin kuin kunnallinen eläkelaitos on maksanut aiheettomasti valtion eläkelain mukaista eläkettä tai etuutta, takaisinperinnästä päättää kunnallinen eläkelaitos siten kuin valtion eläkelain 130 §:ssä säädetään. Siltä osin kuin kunnallinen eläkelaitos on 7 luvussa tarkoitettuna viimeisenä eläkelaitoksena toimiessaan maksanut aiheettomasti muun julkisten alojen tai yksityisten alojen eläkelakien mukaista eläkettä tai etuutta, takaisinperinnästä päättää asianomainen eläkelaitos siten kuin sitä koskevassa laissa säädetään. Kunnallinen eläkelaitos antaa kuitenkin takaisinperittävistä eläkkeistä tai etuuksista päätösyhdistelmän ja perii takaisinperittävän määrän. Jos kunnallinen eläkelaitos perii takaisinperittävän määrän 3 momentin mukaisesti kuittaamalla, siinä tarkoitettuna eläkeränä pidetään kunnallisen eläkelaitoksen viimeisenä eläkelaitoksena maksettavana olevien eläke-erien yhteismäärää.

137 §

Valvonta

Kunnallisen eläkelaitoksen toiminnan yleinen valvonta kuuluu valtiovarainministeriölle.

Valtiovarainministeriö voi erityisestä syystä määrätä suoritettavaksi eläkelaitoksen hallinnon ja tilien erityistilintarkastuksen.

Valtiovarainministeriö asettaa vuosittain tilintarkastajan, jonka tehtävänä on tarkastaa kunnallisen eläkelaitoksen kirjanpidosta ja muusta aineistosta, että kunnallisen eläkelaitoksen esittämät 137 b §:ssä tarkoitettut laskelmat valtion eläkkeiden maksamiseen tar-

vittavasta summasta ja kunnallisen eläkelaitoksen kustannusten korvauksesta antavat oikeat ja riittävät tiedot. Tilintarkastajan on oltava joko Keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastaja (KHT) tai julkishallinnon ja -talouden tilintarkastaja (JHTT). Tilintarkastukseen sovelletaan tilintarkastuslakia (459/2007).

137 b §

Valtion eläkemenojen maksu ja kunnallisen eläkelaitoksen kustannusten korvaus

Valtio maksaa kunnalliselle eläkelaitokselle ennakoon valtion eläkelain mukaisten etuuksien maksamiseen tarvittavan määrän. Toteutuneiden kustannusten määrän ylittäessä tai alittaessa arvioidun määrän erotus otetaan huomioon lopullisen määrän laskemista lähinnä seuraavan vuoden maksussa.

Valtiokonttori maksaa työnantajan eläkemaksusta kunnalliselle eläkelaitokselle korvauksen 143 §:ssä säädettyjen tehtävien hoitamisesta. Valtiovarainministeriö vahvistaa kunnalliselle eläkelaitokselle ennakkomaksuna maksettavan korvauksen euromääräisen suuruuden. Kunnallinen eläkelaitos esittää valtiovarainministeriölle laskelman korvauksen suuruudesta. Korvauksen määrä lasketaan valtion maksuperustelain (150/1992) 6 §:ssä tarkoitettua omakustannusarvoa vastaavasti. Korvaus maksetaan tasasuurina erinä kuukausittain kyseisen vuoden kustannusten määrää koskevan etukäteen tehtävän arvon perusteella. Toteutuneiden kustannusten määrän ylittäessä tai alittaessa arvioidun määrän erotus otetaan huomioon lopullisen määrän laskemista lähinnä seuraavan vuoden korvauksessa.

Valtiovarainministeriö arvioi viiden vuoden välein valtion eläkkeiden hoidon kustannustehokkuudelle ja laatutasolle asetettujen tavoitteiden toteutumista. Tätä tarkoitusta varten kunnallisen eläkelaitoksen on toimitettava valtiovarainministeriölle riittävät tiedot.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin valtion eläkkeiden maksamiseen tarvittavien varojen siirrosta ja kustannusten korvaamisesta kunnalliselle eläkelaitokselle.

141 a §

Yhteistyöneuvottelukunta

Kunnallisen eläkelaitoksen yhteydessä on yhteistyöneuvottelukunta, jonka tehtävänä on seurata valtion eläkejärjestelmän ja evankelis-luterilaisen kirkon eläkejärjestelmän mukaisen eläketurvan toimeenpanoa kunnallisessa eläkelaitoksessa sekä edistää tiedonkulkua neuvottelukunnassa edustettujen tahojen välillä. Neuvottelukunta käsittelee eläketurvan toimeenpanon kehittämissuuntia ja toimintalinjoja ja se voi tehdä esityksiä tulevasta tavoitteista ja toiminnan kehittämisestä.

Neuvottelukunnassa on puheenjohtaja ja enintään yksitoista muuta jäsentä. Valtiovarainministeriö määrää jäsenet neljäksi vuodeksi kerrallaan. Jäsenistä kahden tulee edustaa valtiovarainministeriötä, kahden kunnallista eläkelaitosta, kahden Valtiokonttoria, kahden valtion eläkelain piiriin kuuluvia työnantajia ja yhden kirkon keskusrahastoa. Valtiovarainministeriö määrää yhden jäsenistä puheenjohtajaksi.

146 §

Jäsenyhteisöjen ja valtiotyönantajien ilmoitusvelvollisuus

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, jäsenyhteisö ja valtiotyönantaja ovat velvollisia pyydettyessä antamaan eläkelaitokselle ja tämän lain mukaiselle muutoksenhakuelimelle kaikki sellaiset työntekijän työskentelyä ja työolosuhteita koskevat ja muut vastaavat jäsenyhteisöltä tai valtiotyönantajalta saatavissa olevat tiedot, jotka ovat välttämättömiä eläketurvan järjestämiseksi ja käsiteltävänä olevan eläkeasian ratkaisemiseksi tai jotka muuten ovat välttämättömiä tässä laissa säädettyjen tehtävien toimeenpanossa.

Pyydettyessä jäsenyhteisöltä tai valtiotyönantajalta eläkkeenhakijan eläke- tai kuntoutusasian käsittelyä varten tarvittavia tietoja jäsenyhteisölle ja valtiotyönantajalle saadaan ilman eläkkeenhakijan suostumusta ilmoittaa vain ne häntä koskevat salassa pidettävät tiedot, jotka ovat välttämättömiä mainittujen

asioiden päätöksenteossa tarvittavien tietojen yksilöimiseksi.

Eläkelaitoksella on oikeus tarkastaa jäsenyhteisön ja valtiotyönantajan asiakirjoista 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen tietojen oikeellisuus.

Eläkelaitos pitää rekisteriä tämän lain ja valtion eläkelain piiriin kuuluvien henkilöiden eläkeoikeuteen vaikuttavista tämän pykälän ja 144 §:n perusteella saamistaan tiedoista. Eläkelaitoksella on oikeus antaa määräyksiä jäsenyhteisölle siitä, milloin ja missä muodossa tiedot ilmoitetaan eläkelaitokselle.

147 §

Tietojen antaminen jäsenyhteisöille ja valtiotyönantajille

Kunnallisella eläkelaitoksella on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä antaa valtiotyönantajalle kirjanpitoa, palkkahallintoa ja eläkemaksun tarkastamista varten tiedot valtion eläkelain mukaan myöntämästään eläkkeestä sekä muut edellä mainittuja tarkoituksia varten välttämättömät tiedot. Eläkelaitoksella on myös oikeus ilmoittaa työnantajalle, jonka palveluksesta työntekijä siirtyy eläkkeelle, tiedot valtion eläkelain mukaisen eläkkeen lajista ja alkamis- ja päättymisajankohdasta työnantajan palveluksen päättämistä varten.

148 §

Eläkelaitoksen oikeus antaa tietoja

Kunnallisella eläkelaitoksella on oikeus sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä antaa tämän lain ja valtion eläkelain toimeenpanoon perustuvia tietoja:

4) ministeriöille, verohallinnolle ja lakisääteistä sosiaaliturvajärjestelmää hoitavalle laitokselle ja yhteisölle, jonka hoidettavaksi kuuluvaan sosiaaliturvaetuuteen tämän lain tai valtion eläkelain mukainen etuus vaikut-

taa, tämän lain mukaista tai valtion eläkelain mukaista etuutta saaneen henkilön henkilötunnus ja muut yksilöintitiedot, tiedot maksetuista etuuksista, tiedot työnantajasta ja muut näihin rinnastettavat tiedot, jotka ovat välttämättömiä sosiaaliturvaan kohdistuvien rikkosten ja väärinkäytösten selvittämiseksi suoritettavaa henkilötietojen yhdistämistä ja muuta kertaluonteista valvontatoimintaa varten, sekä poliisi- ja syyttäjäviranomaiselle edellä mainitut tiedot, jotka ovat välttämättömiä rikkosten selvittämistä ja syytteenpanoa varten; terveydentilaa koskevia tietoja tai tietoja, jotka on tarkoitettu kuvaamaan henkilön sosiaalihuollon tarpeen perusteita, ei kuitenkaan saa luovuttaa;

5) Verohallinnolle tiedot, jotka ovat välttämättömiä ennakkoperintälaissa säädetyn valvontavelvollisuuden täyttämiseksi silloin, kun on aihetta epäillä, että jäsenyhteisö tai valtiotyönantaja ei ole täyttänyt ennakonpidätysvelvollisuuttaan;

6) työntekijäin ryhmähenkivakuutuksen korvaustoimintaa henkivakuutus- ja tapaturmavakuutusyhtiöiden valtuuttamana hoitavalle työntekijäin ryhmähenkivakuutuspoolille ja maatalousyrittäjien eläkelaitokselle tämän lain tai valtion eläkelain mukaisessa virka- tai työsuhteessa olleiden, kuolleiden viranhaltijoiden ja työntekijöiden nimet, henkilötunnukset, kuolinpäivät ja virka- ja työsuhteisiin liittyvät tiedot, heidän edunsaajiensa nimet ja henkilötunnukset sekä muut vastaavanlaiset tiedot, joita tarvitaan ryhmähenkivakuutuksen vakuutussumman myöntämisedellytysten täyttymistä ratkaistaessa sekä vastaavat tiedot valtiokonttorille ryhmähenkivakuutusta vastaavan taloudellisen tuen käsittelemiseksi;

149 §

Tekninen käyttöyhteys

Kunnallisella eläkelaitoksella on sen lisäksi, mitä viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetun lain 29 §:n 3 momentissa säädetään, oikeus avata tekninen käyttöyhteys:

4) henkivakuutusyhtiölle, eläkekassalle tai eläkesäätiölle 148 §:n 1 momentin 7–9 kohdassa tarkoitettujen tietojen antamista varten;

5) Valtiokonttorille sellaisiin tietoihin, joihin sillä on valtion eläkelain 150 §:n mukaan oikeus ja joita se välttämättömästi tarvitsee huolehtiessaan mainitun lain 143 §:ssä tarkoitetuista tehtävistä.

152 §

Tieto kuntoutukselta Kansaneläkelaitokselle

Kunnallisen eläkelaitoksen on ilmoitettava Kansaneläkelaitokselle tämän lain 17 §:ssä sekä valtion eläkelain 24 §:ssä tarkoitettua kuntoutustoimesta samoin kuin kuntoutusrahaa ja -korotusta koskevasta päätöksestä.

153 §

Muutoksen hakeminen

Kunnallisen eläkelaitoksen päätökseen eläkettä koskevassa asiassa haetaan muutosta valittamalla työeläkeasioiden muutoksenhakupöytäkirjaan. Lautakunnasta ja sen jäsenistä säädetään työeläkeasioiden muutoksenhakupöytäkirjasta annetussa laissa. Kunnallisen eläkelaitoksen antamaan valtion eläkelain mukaiseen päätökseen sovelletaan, mitä tässä luvussa säädetään päätöksestä.

Kunnallisen eläkelaitoksen tässä laissa tai valtion eläkelaiissa tarkoitettuna viimeisenä eläkelaitoksena antamaan päätösyhdistelmään sovelletaan, mitä tässä luvussa säädetään päätöksestä. Kun kunnallisen eläkelaitoksen päätös sisältyy muun eläkelaitoksen viimeisenä eläkelaitoksena antamaan päätösyhdistelmään, siihen haetaan muutosta ja valitusasia käsitellään siten kuin muussa julkisten alojen eläkelaiissa tai yksityisten alojen eläkelaiissa säädetään. Tällöin muun julkisten alojen eläkelaitoksen tai yksityisten alojen eläkelaitoksen on, siltä osin kuin valitus koskee tämän lain tai valtion eläkelain mukaista eläketurvaa, pyydettävä valituksesta kunnallisen eläkelaitoksen lausunto. Lausuntoa ei

tarvitse pyytää, jos valitus koskee yksinomaan työkyvyn arviointia.

155 §

Muutoksen hakeminen EU-päätösten yhteen- vetoon

Asianosainen, joka on ollut vakuutettuna kahdessa tai useammassa EU-maassa ja joka ei tyydy eläkelaitoksen tämän lain tai valtion eläkelain nojalla antamaan päätökseen, voi hakea siihen muutosta saatuaan EY:n sosiaaliturva-asetuksen täytäntöönpanomenettelystä annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 574/72 48 artiklassa tarkoitetun yhteenvedon, johon on liitetty kaikkien EU-maiden päätökset. Työkyvyttömyyseläkkeen saamisen edellytyksiä koskevaan eläkelaitoksen päätökseen haetaan kuitenkin muutosta siten kuin tässä laissa säädetään.

160 §

Muutoksenhaku päätösyhdistelmään

Kunnallisen eläkelaitoksen tässä laissa tai valtion eläkelaisissa tarkoitettuna viimeisenä eläkelaitoksena antamaa päätösyhdistelmää koskeva valituskirjelmä on toimitettava kunnalliselle eläkelaitokselle 157 §:n 1 momentissa säädettyssä määräajassa. Laitoksen on pyydettävä valituksesta lausunto muulta julkisten alojen eläkelaitokselta tai yksityisten alojen eläkelaitokselta siltä osin kuin valitus koskee näiden hoitamaa eläketurvaa. Jos päätösyhdistelmästä tehty valitus koskee yksinomaan työkyvyn arviointia, lausunto pyydetään vain yksityisten alojen eläkelaitokselta ja siltäkin ainoastaan silloin, kun kysymyksessä on 105 §:ssä tarkoitettu tilanne.

162 §

Lainvoimaisen päätöksen poistaminen

Jos kunnallisen eläkelaitoksen tämän lain tai valtion eläkelain perusteella antama elä-

kettä koskeva lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai se on ilmeisesti lain vastainen, työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunta voi kunnallisen eläkelaitoksen esityksestä tai sen hakemuksesta, jota asia koskee, poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Päätöksen poistamista on haettava viiden vuoden kuluessa siitä, kun päätös sai lainvoiman. Erityisen painavista syistä päätös voidaan poistaa määräajan jälkeenkin tehdystä hakemuksesta. Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaiselle tilaisuus tulla kuulluksi ennen asian ratkaisemista.

Jos työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan tämän lain tai valtion eläkelain perusteella antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai se on ilmeisesti lain vastainen, vakuutus- oikeus voi kunnallisen eläkelaitoksen esityksestä tai sen hakemuksesta, jota asia koskee, kuultuaan muita asianosaisia poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Vakuutus- oikeuden on varattava asianosaiselle tilaisuus tulla kuulluksi ennen asian ratkaisemista. Edellä mainituin perustein vakuutus- oikeus voi poistaa myös oman päätöksensä ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi.

166 §

Yhteistoiminta

Kunnallinen eläkelaitos voi sopia yhteistoiminnasta ja siitä aiheutuvien kustannusten korvaamisesta Valtiokonttorin, Eläketurvakeskuksen sekä muiden eläke- ja vakuutuslaitosten kanssa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Edellä 137 b §:n 2 momentissa säädetyn korvauksen lisäksi valtio suorittaa kunnalliselle eläkelaitokselle vuonna 2011 korvauksen ennen tämän lain voimaantuloa syntyneistä sellaisista kustannuksista, jotka kunnalliselle eläkelaitokselle aiheutuu tällä lailla säädetystä valtion eläketurvan toimeenpano-

tehtävien siirtämisestä. Korvaus lasketaan omakustannusarvoa vastaavasti siten, kuin 137 b §:n 2 momentissa säädetään. Lisäksi valtio suorittaa korvauksen sellaisista valtion eläketurvan toimeenpanoon käytettävistä aiemmin hankituista tietojärjestelmistä, joiden hankintameno ei enää miltään osin sisälly

137 b §:n 2 momentissa tarkoitettuun omakustannusarvolaskelmaan. Korvausten suuruuden perusteet ja maksuajankohdat säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

3.

Laki**valtiokonttorista annetun lain 2 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 15 päivänä helmikuuta 1991 valtiokonttorista annetun lain (305/1991) 2 §:n 1 momentin 3 kohta ja 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 317/2009, seuraavasti:

2 §

Valtiokonttorin tehtävänä on, jollei toimivallasta muualla toisin säädetä:

3) huolehtia valtion vahingonkorvausasioista sekä niistä valtion eläkeasioista, jotka säädetään valtion eläkelain (1295/2006) 143 §:ssä Valtiokonttorin tehtäväksi.

Valtiokonttori voi tuottaa 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja palveluja sekä niiden hoidossa tarvittavia tukipalveluja myös valtiolahjoituksen ulkopuolisille asiakasryhmille siltä osin kuin palveluissa ei ole kysymys julkisen vallan käytöstä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Valtiokonttorin palveluksessa olevat valtion eläketurvan toimeenpanotehtäviä hoitavat virkamiehet otetaan tämän lain voimaan tullessa kunnallisen eläkelaitoksen palvelukseen, jos he eivät ole vastustaneet siirtoa viimeistään kahta kuukautta ennen tämän lain voimaantuloa. Määräajaksi Valtiokonttorin palvelukseen otetut eläketurvan toimeenpanotehtäviä hoitavat henkilöt otetaan kunnallisen eläkelaitoksen palvelukseen määräaikaansa loppuun. Valtiokonttorin vastaavat virat lakkaavat ja niihin perustuneet virkasuhteet päättyvät ilman irtisanomista tämän lain voimaantullessa. Siirtyvään henkilöstöön sovelletaan kunnallisen eläkelaitoksen palvelussuhteen ehtoja lain voimaantulosta alkaen.

Valtiokonttorin palveluksesta kunnallisen eläkelaitoksen palvelukseen tämän lain voimaan tullessa siirtynyttä pidetään siirtoa edeltävän valtion palveluksensa osalta valtion eläkelain (280/1966) 1 §:n 4 momentissa

tarkoitettuna vanhana edunsaajana. Edellytyksenä on, että edellä tarkoitettu työntekijä oli 31 päivänä joulukuuta 1992 yhdenjaksoisessa valtion eläketurvan piiriin kuuluvassa palveluksessa ja että hänen tällainen palveluksensa jatkuu yhdenjaksoisesti siirtymishetkeen saakka. Lisäksi valtion palveluksen jälkeisen kunnallisen eläkelain soveltamisalaan kuuluvan palveluksen tulee jatkuu kunnallisen eläkelain muuttamisesta annetun lain (713/2004) voimaantulosäännöksen 26 momentissa tarkoitettulla tavalla yhdenjaksoisesti valtion eläkelain muuttamisesta annetun lain (679/2004) voimaantulosäännöksen 15 momentissa tarkoitettua henkilökohtaista eläkeikää vastaavaan eläkeikään. Työkyvyttömyyseläketapauksessa palveluksen tulee jatkuu yhdenjaksoisesti työkyvyttömyyden alkamiseen asti. Jos henkilö siirtyy kunnallisen eläkelain soveltamisalaan kuuluvasta palveluksesta takaisin valtion palvelukseen, sovelletaan tätä momenttia edellyttäen, että valtion eläketurvan piiriin kuuluva palvelus jatkuu yhdenjaksoisesti valtion eläkelain muuttamisesta annetun lain (679/2004) voimaantulosäännöksen 15 momentissa tarkoitettuun henkilökohtaiseen eläkeikään saakka.

Valtiokonttorin palveluksesta kunnallisen eläkelaitoksen palvelukseen tämän lain voimaan tullessa siirtyneen työntekijän kunnallisen eläkelain 14 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaisissa osa-aikaeläkkeen saamisedellytyksissä otetaan huomioon myös valtion eläkelain piiriin kuulunut palvelus.

Valtiokonttorilla on tämän lain voimaantulon yhteydessä oikeus luovuttaa kunnalliselle eläkelaitokselle valtion työeläketurvan hoitoon hankittua irtainta tai aineetonta omaisuutta käypää arvoa alemmasta arvosta.

4.

Laki**kansanedustajain eläkelain 1 ja 18 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 14 päivänä heinäkuuta 1967 annetun kansanedustajain eläkelain (329/1967) 1 §:n 2 momentti ja 18 §:n 3 momentti, sellaisena kuin niistä on 1 §:n 2 momentti laissa 271/2009, seuraavasti:

1 §

 Kansanedustajan eläketurvasta huolehtii
 kunnallinen eläkelaitos.

18 §

 Kunnan ja muun julkisoikeudellisen yhteisön viranomaisen ja laitoksen, Eläketurvakeskus, vakuutus- ja eläkelaitos sekä sairaala ovat velvolliset pyynnöstä antamaan maksut-

ta kunnalliselle eläkelaitokselle hallussaan olevat tiedot, jotka voivat vaikuttaa käsiteltävänä olevan eläkeasian ratkaisemiseen, noudattaen kuitenkin, mitä muussa laissa on salsapitovelvollisuudesta säädetty. Lääkäriin lausunnosta ja -todistuksesta on kuitenkin suoritettava kohtuullinen korvaus.

 Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____ .

5.

Laki**kansanedustajain perhe-eläkelain 4 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 9 päivänä helmikuuta 1990 annetun kansanedustajain perhe-eläkelain (107/1990)
4 § seuraavasti:

4 §
Perhe-eläketurvasta huolehtii kunnallinen eläkelaitos. Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____.

Helsingissä 12 päivänä helmikuuta 2010

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Hallinto- ja kuntaministeri *Mari Kiviniemi*

*Liite
Rinnakkaistekstit*

1.

Laki

valtion eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 22 päivänä joulukuuta 2006 annetun valtion eläkelain (1295/2006) 32 §, 130 §:n 3 momentti, 161 §:n 2 momentti, 163 §, 167 §:n 2, 3 ja 5 momentti sekä 168 §:n 3 momentti, *muutetaan* 18 §, 20 §:n 1 momentti, 25 §:n 2 momentti, 37 §, 42 §:n 2 momentti, 43 ja 44 §, 45 §:n 1 momentti, 48 ja 49 §, 51 §, 74 §:n 2 momentti, 86 §:n 4 momentti, 91 §, 93 §:n 2 momentti, 100 §:n 1 momentti, 101—103 §, 104 §:n 2 momentti, 105 §, 106 §:n 1 momentti, 107 ja 108 §, 109—112 ja 113 §:n 1 momentti, 115 §:n 1 momentti, 116 §:n 2 ja 3 momentti, 117 §:n 1, 2 ja 5 momentti, 118 §:n 1 momentti, 119 §, 120 §:n 1 ja 4 momentti, 122 §:n 1—3 ja 5 momentti, 123 ja 124 §, 125 §:n 1 momentti, 128 §, 130 §:n 1 ja 2 momentti, 131 ja 132 §, 135 §:n 1 ja 2 momentti, 143, 143 b ja 145—147 §, 148 §:n 2 momentti, 149 ja 150 §, 151 §:n 1 momentti, 154—156 §, 157 §:n 1 ja 3 momentti, 158 ja 159 §, 160 §:n 2 momentti, 161 §:n 1 ja 3 momentti sekä 162 ja 174 a §,

sellaisina kuin niistä ovat 107 § osaksi laissa 1189/2007, 108 § ja 122 §:n 2 momentti viimeksi mainitussa laissa, 122 §:n 1 momentti laissa 1209/2008, 143 b § laissa 1115/2007, 150 § osaksi laissa 1035/2008 ja 174 a § viimeksi mainitussa laissa, sekä

lisätään 106 §:ään uusi 3 momentti ja lakiin uusi 162 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

18 §

18 §

Osa-aikaeläkkeen saajan ilmoitusvelvollisuus

Osa-aikaeläkkeen saajan ilmoitusvelvollisuus

Osa-aikaeläkkeen saaja on velvollinen ilmoittamaan Valtiokonttorille:

- 1) työaikajärjestelyjensä muutoksista;
- 2) muista kuin virka- tai työehtosopimusten mukaisista palkan tarkistuksista;
- 3) virka- tai työsuhteen tai yrittäjätoiminnan päättymisestä tai uuden alkamisesta;
- 4) muutoksista yrittäjätoiminnassa;
- 5) uuden työeläkkeen tai vastaavan EU- tai ETA-maasta myönnetyn etuuden alkamisesta;

6) yli kuuden viikon mittaisesta työstä poissaolosta, jos poissaolo ei johdu vuosilomasta tai sellaisesta sairaudesta, jonka perusteella osa-aikaeläkkeen saaja saa sairausvakuutuslain mukaista päivärahaa, sairausajan palkkaa, tapaturmavakuutuslain säännöksiin perustuvaa päivärahaa tai liikennevakuutuslain nojalla myönnettyä ansionmenetyskorvausta;
ja

Osa-aikaeläkkeen saaja on velvollinen ilmoittamaan *kunnalliselle eläkelaitokselle*:

- 1) työaikajärjestelyjensä muutoksista;
- 2) muista kuin virka- tai työehtosopimusten mukaisista palkan tarkistuksista;
- 3) virka- tai työsuhteen tai yrittäjätoiminnan päättymisestä tai uuden alkamisesta;
- 4) muutoksista yrittäjätoiminnassa;
- 5) uuden työeläkkeen tai vastaavan EU- tai ETA-maasta myönnetyn etuuden alkamisesta;

6) yli kuuden viikon mittaisesta työstä poissaolosta, jos poissaolo ei johdu vuosilomasta tai sellaisesta sairaudesta, jonka perusteella osa-aikaeläkkeen saaja saa sairausvakuutuslain mukaista päivärahaa, sairausajan palkkaa, tapaturmavakuutuslain säännöksiin perustuvaa päivärahaa tai liikennevakuutuslain nojalla myönnettyä ansionmenetyskorvausta;

7) ensisijaisen etuuden alkamisesta tai sen muuttumisesta.

20 §

Osa-aikaeläkkeen keskeyttäminen

Jos työntekijän osa-aikatyön ansio tai työstä poissaoloaika muuttuu tilapäisesti siten, etteivät osa-aikatyölle 14 §:n 1 momentin 3 ja 4 kohdassa säädetyt edellytykset täyty, keskeytetään osa-aikaeläkkeen maksaminen eläkkeensaajan ilmoituksesta tai Valtiokonttorin aloitteesta. Maksaminen keskeytetään seuraavasta mahdollisesta maksujaksosta alkaen edellyttäen, että syy eläkkeen keskeyttämiselle on edelleen olemassa. Maksettu osa-aikaeläke peritään takaisin 130 §:ssä säädetyllä tavalla ajalta, jolta osa-aikaeläkkeen saamisen edellytykset eivät ole täyttyneet.

7) ensisijaisen etuuden alkamisesta tai sen muuttumisesta.

20 §

Osa-aikaeläkkeen keskeyttäminen

Jos työntekijän osa-aikatyön ansio tai työstä poissaoloaika muuttuu tilapäisesti siten, etteivät osa-aikatyölle 14 §:n 1 momentin 3 ja 4 kohdassa säädetyt edellytykset täyty, keskeytetään osa-aikaeläkkeen maksaminen eläkkeensaajan ilmoituksesta tai *kunnallisen eläkelaitoksen* aloitteesta. Maksaminen keskeytetään seuraavasta mahdollisesta maksujaksosta alkaen edellyttäen, että syy eläkkeen keskeyttämiselle on edelleen olemassa. Maksettu osa-aikaeläke peritään takaisin 130 §:ssä säädetyllä tavalla ajalta, jolta osa-aikaeläkkeen saamisen edellytykset eivät ole täyttyneet.

25 §

Ammatillisen kuntoutuksen sisältö ja kuntoutussuunnitelma

Ennen ammatillisen kuntoutuksen käynnistämistä työntekijällä on oltava kuntoutussuunnitelma, jonka laatimista Valtiokonttori voi tukea.

32 §

Valtiokonttorin ilmoitusvelvollisuus

Valtiokonttorin on ilmoitettava Kansaneläkelaitokselle ammatillisesta kuntoutuksesta sekä kuntoutusrahaa ja -korotusta koskevasta päätöksestään.

37 §

Kuntoutusmahdollisuuksien selvittäminen

Ennen kuin Valtiokonttori tekee päätöksen työkyvyttömyyseläkkeestä, sen on varmistuttava siitä, että työntekijän mahdollisuudet kuntoutukseen on selvitetty.

25 §

Ammatillisen kuntoutuksen sisältö ja kuntoutussuunnitelma

Ennen ammatillisen kuntoutuksen käynnistämistä työntekijällä on oltava kuntoutussuunnitelma, jonka laatimista *kunnallinen eläkelaitos* voi tukea.

(kumotaan)

37 §

Kuntoutusmahdollisuuksien selvittäminen

Ennen kuin *kunnallinen eläkelaitos* tekee päätöksen työkyvyttömyyseläkkeestä, sen on varmistuttava siitä, että työntekijän mahdollisuudet kuntoutukseen on selvitetty.

42 §

Kuntoutustuen kestoaika

Kuntoutustukea myöntäessään Valtiokonttorin on varmistettava siitä, että työntekijälle on laadittu hoito- tai kuntoutussuunnitelma. Kuntoutustuki voidaan myöntää työkyvyttömälle työntekijälle myös hoito- tai kuntoutussuunnitelman valmistelun ajaksi.

43 §

Työkyvyttömyyseläkkeen saajan ilmoitusvelvollisuus

Työkyvyttömyyseläkkeen saaja on velvollinen ilmoittamaan Valtiokonttorille työkykynsä palautumisesta, ryhtymisestäään ansiotyöhön ja kuntoutuksen keskeyttämisestä.

44 §

Selvitys työkyvyttömyyden jatkumisesta

Jos Valtiokonttorilla on perusteltua syytä olettaa, että työkyvyttömyyseläkkeen saajan työkyky on palautunut, eläkkeensaaja on velvollinen käymään Valtiokonttorin määräyksestä työkyvyttömyyden jatkumisen selvittämistä varten tutkittavana Valtiokonttorin nimeämän laillistetun lääkärin luona tai Valtiokonttorin osoittamassa kuntoutus- tai tutkimuslaitoksessa. Valtiokonttorin on tällöin korvattava tutkimuksesta ja mahdollisista matkoista aiheutuvat kohtuulliset kustannukset.

45 §

Työkyvyttömyyseläkeoikeuden tarkistaminen

Jos työkyvyttömyyseläkkeen saajan työkyky muuttuu, hänen oikeutensa työkyvyttömyyseläkkeeseen tarkistetaan hänen hakemuksestaan tai Valtiokonttorin aloitteesta.

42 §

Kuntoutustuen kestoaika

Kuntoutustukea myöntäessään *kunnallisen eläkelaitoksen* on varmistettava siitä, että työntekijälle on laadittu hoito- tai kuntoutussuunnitelma. Kuntoutustuki voidaan myöntää työkyvyttömälle työntekijälle myös hoito- tai kuntoutussuunnitelman valmistelun ajaksi.

43 §

Työkyvyttömyyseläkkeen saajan ilmoitusvelvollisuus

Työkyvyttömyyseläkkeen saaja on velvollinen ilmoittamaan *kunnalliselle eläkelaitokselle* työkykynsä palautumisesta, ryhtymisestäään ansiotyöhön ja kuntoutuksen keskeyttämisestä.

44 §

Selvitys työkyvyttömyyden jatkumisesta

Jos *kunnallisella eläkelaitoksella* on perusteltua syytä olettaa, että työkyvyttömyyseläkkeen saajan työkyky on palautunut, eläkkeensaaja on velvollinen käymään *kunnallisen eläkelaitoksen* määräyksestä työkyvyttömyyden jatkumisen selvittämistä varten tutkittavana *kunnallisen eläkelaitoksen* nimeämän laillistetun lääkärin luona tai *kunnallisen eläkelaitoksen* osoittamassa kuntoutus- tai tutkimuslaitoksessa. *Kunnallisen eläkelaitoksen* on tällöin korvattava tutkimuksesta ja mahdollisista matkoista aiheutuvat kohtuulliset kustannukset.

45 §

Työkyvyttömyyseläkeoikeuden tarkistaminen

Jos työkyvyttömyyseläkkeen saajan työkyky muuttuu, hänen oikeutensa työkyvyttömyyseläkkeeseen tarkistetaan hänen hakemuksestaan tai *kunnallisen eläkelaitoksen* aloitteesta.

48 §

Työkyvyttömyyseläkkeen maksamisen keskeyttäminen

Työkyvyttömyyseläkkeen maksaminen voidaan keskeyttää, jos eläkkeensaaja:

1) on ansiotyössä ja tästä työstä saadut työkyvyttömyyden alkamista edeltäneestä vaikiintuneesta keskiansiosta;

2) ei suostu Valtiokonttorin 44 §:n mukaan määräämään tutkimukseen; ei kuitenkaan, jos kieltäytymiseen on hyväksyttävä syy;

3) ei toimita 44 §:ssä tarkoitetun tutkimuksen tuloksia Valtiokonttorille sen määräämässä kohtuullisessa ajassa; tai

4) kieltäytyy Valtiokonttorin järjestämästä kuntoutuksesta tai koulutuksesta ilman pätevää syytä.

49 §

Työkyvyttömyyseläkkeen takautuva tarkistaminen, lakkauttaminen tai keskeyttäminen

Eläke voidaan lakkauttaa tai tarkistaa taikka sen maksaminen voidaan keskeyttää takautuvasti enintään vuoden ajalta. Tämä vuoden aika lasketaan eläkkeensaajan tarkistushakemusta tai Valtiokonttorin tarkistustoimenpiteisiin ryhtymistä seuraavan kalenterikuukauden alusta. Jos työkyvyttömyyseläkkeen maksaminen on ollut keskeytettynä, eläke kuitenkin tarkistetaan tai lakkautetaan keskeyttämisaikajankohdasta lukien.

51 §

Ohjaus kuntoutukseen

Jos työkyvyttömyyseläkettä tai työeläkekuntoutusta koskeva hakemus hylätään, Valtiokonttorin on huolehdittava siitä, että työntekijälle annetaan tietoa muista kuntoutusmahdollisuuksista ja että hänet ohjataan kuntoutustarvettaan vastaavaan muuhun kuntoutukseen tai muihin palveluihin yhteistyössä niitä järjestävien tahojen kanssa. Lisäksi Val-

48 §

Työkyvyttömyyseläkkeen maksamisen keskeyttäminen

Työkyvyttömyyseläkkeen maksaminen voidaan keskeyttää, jos eläkkeensaaja:

1) on ansiotyössä ja tästä työstä saadut työansiot ovat tilapäisesti yli 60 prosenttia työkyvyttömyyden alkamista edeltäneestä vaikiintuneesta keskiansiosta;

2) ei suostu *kunnallisen eläkelaitoksen* 44 §:n mukaan määräämään tutkimukseen; ei kuitenkaan, jos kieltäytymiseen on hyväksyttävä syy;

3) ei toimita 44 §:ssä tarkoitetun tutkimuksen tuloksia *kunnalliselle eläkelaitokselle* sen määräämässä kohtuullisessa ajassa; tai

4) kieltäytyy *kunnallisen eläkelaitoksen* järjestämästä kuntoutuksesta tai koulutuksesta ilman pätevää syytä.

49 §

Työkyvyttömyyseläkkeen takautuva tarkistaminen, lakkauttaminen tai keskeyttäminen

Eläke voidaan lakkauttaa tai tarkistaa taikka sen maksaminen voidaan keskeyttää takautuvasti enintään vuoden ajalta. Tämä vuoden aika lasketaan eläkkeensaajan tarkistushakemusta tai *kunnallisen eläkelaitoksen* tarkistustoimenpiteisiin ryhtymistä seuraavan kalenterikuukauden alusta. Jos työkyvyttömyyseläkkeen maksaminen on ollut keskeytettynä, eläke kuitenkin tarkistetaan tai lakkautetaan keskeyttämisaikajankohdasta lukien.

51 §

Ohjaus kuntoutukseen

Jos työkyvyttömyyseläkettä tai työeläkekuntoutusta koskeva hakemus hylätään, *kunnallisen eläkelaitoksen* on huolehdittava siitä, että työntekijälle annetaan tietoa muista kuntoutusmahdollisuuksista ja että hänet ohjataan kuntoutustarvettaan vastaavaan muuhun kuntoutukseen tai muihin palveluihin yhteistyössä niitä järjestävien tahojen kanssa. Li-

tiokonttorin on noudatettava, mitä kuntoutuksen asiakasyhteistyöstä annetussa laissa (497/2003) säädetään.

säksi *kunnallisen eläkelaitoksen* on noudatettava, mitä kuntoutuksen asiakasyhteistyöstä annetussa laissa (497/2003) säädetään.

74 §

Ensisijaisen etuuden muutoksen vaikutus eläkkeen määrään

Eläke tarkistetaan siitä ajankohdasta, josta 1 momentissa tarkoitettu etuus myönnetään tai josta etuuden tai tämän lain mukaisen eläkkeen määrä muuttuu. Jos eläkkeensaajalle myönnetään 73 §:n 3 momentissa tarkoitettu etuus ulkomailta tai sen määrä muuttuu, eläkkeen määrä tarkistetaan sitä seuraavan kalenterikuukauden alusta, jonka aikana Valtiokonttori saa tiedon tällaisen etuuden myöntämisestä tai muuttumisesta.

74 §

Ensisijaisen etuuden muutoksen vaikutus eläkkeen määrään

Eläke tarkistetaan siitä ajankohdasta, josta 1 momentissa tarkoitettu etuus myönnetään tai josta etuuden tai tämän lain mukaisen eläkkeen määrä muuttuu. Jos eläkkeensaajalle myönnetään 73 §:n 3 momentissa tarkoitettu etuus ulkomailta tai sen määrä muuttuu, eläkkeen määrä tarkistetaan sitä seuraavan kalenterikuukauden alusta, jonka aikana *kunnallinen eläkelaitos* saa tiedon tällaisen etuuden myöntämisestä tai muuttumisesta.

86 §

Leskeneläkkeen vähentäminen

Jos Valtiokonttori antaa lesken laskennallisen eläkkeen määrän tiedoksi muulle eläkelaitokselle muun työeläkelain mukaisen leskeneläkkeen määräämistä varten, leskellä on oikeus pyynnöstä saada Valtiokonttorilta päätös laskennallisen eläkkeensä määrästä.

86 §

Leskeneläkkeen vähentäminen

Jos *kunnallinen eläkelaitos* antaa lesken laskennallisen eläkkeen määrän tiedoksi muulle eläkelaitokselle muun työeläkelain mukaisen leskeneläkkeen määräämistä varten, leskellä on oikeus pyynnöstä saada *kunnalliselta eläkelaitokselta* päätös laskennallisen eläkkeensä määrästä.

91 §

Ilmoitusvelvollisuus

Leskeneläkkeen saaja on velvollinen ilmoittamaan Valtiokonttorille solmimastaan avioliitosta.

Jos lapseneläkettä saava lapsi annetaan otolapseksi muulle kuin edunjättäjän leskelle tai tämän puolisolle, lapsen ottovanhemmat ovat velvolliset ilmoittamaan otolapseksi ottamisesta Valtiokonttorille.

91 §

Ilmoitusvelvollisuus

Leskeneläkkeen saaja on velvollinen ilmoittamaan *kunnalliselle eläkelaitokselle* solmimastaan avioliitosta.

Jos lapseneläkettä saava lapsi annetaan otolapseksi muulle kuin edunjättäjän leskelle tai tämän puolisolle, lapsen ottovanhemmat ovat velvolliset ilmoittamaan otolapseksi ottamisesta *kunnalliselle eläkelaitokselle*.

93 §

Leskeneläkkeen maksaminen kertasuoritusena

Kertasuorituksen perusteena käytetään viimeksi maksettua kuukausieläkettä tai, jos Valtiokonttori toimii 7 luvun mukaisena viimeisenä eläkelaitoksena, sen maksamaa eläkkeiden yhteismäärää kuukaudessa.

100 §

Eläkkeen hakeminen

Eläkettä on haettava Valtiokonttorilta sitä varten vahvistetulla lomakkeella. Hakemukseen on liitettävä eläkeasian ratkaisemiseksi tarvittava selvitys.

101 §

Työkyvyttömyyseläkkeen hakijan selvitys terveydentilasta

Työkyvyttömyyseläkkeen hakijan on toimitettava Valtiokonttorille terveydentilasta, laadittu lääkärinlausunto, joka sisältää hoito- tai kuntoutussuunnitelman. Valtiokonttori voi kuitenkin hyväksyä muunkinlaisen lääkärinlausunnon tai sitä vastaavan selvityksen. Jos hakija on hoidettavana sairaalassa tai jos siihen on muu erityinen syy, Valtiokonttori voi myös omalla kustannuksellaan hankkia lääkärinlausunnon.

Työkyvyttömyyseläkkeen hakija on velvolinen Valtiokonttorin määräyksestä käymään työkyvyn heikentymisen selvittämistä varten tutkittavana Valtiokonttorin nimeämän laillistetun lääkärin luona tai Valtiokonttorin nimeämässä kuntoutus- tai tutkimuslaitoksessa. Jos hakija ilman hyväksyttävää syytä kieltäytyy tutkimuksesta, eläkehakemus voidaan ratkaista Valtiokonttorin käytettävissä olevan selvityksen nojalla.

Valtiokonttorin on korvattava 2 momentissa tarkoitettusta tutkimuksesta aiheutuvat kustannukset, joihin luetaan myös kohtuulliset

93 §

Leskeneläkkeen maksaminen kertasuoritusena

Kertasuorituksen perusteena käytetään viimeksi maksettua kuukausieläkettä tai, jos *kunnallinen eläkelaitos* toimii viimeisenä eläkelaitoksena, sen maksamaa eläkkeiden yhteismäärää kuukaudessa.

100 §

Eläkkeen hakeminen

Eläkettä on haettava *kunnalliselta eläkelaitokselta* sitä varten vahvistetulla lomakkeella. Hakemukseen on liitettävä eläkeasian ratkaisemiseksi tarvittava selvitys.

101 §

Työkyvyttömyyseläkkeen hakija selvitys terveydentilasta

Työkyvyttömyyseläkkeen hakijan on toimitettava *kunnalliselle eläkelaitokselle* terveydentilasta laadittu lääkärinlausunto, joka sisältää hoito- tai kuntoutussuunnitelman. *Kunnallinen eläkelaitos* voi kuitenkin hyväksyä muunkinlaisen lääkärinlausunnon tai sitä vastaavan selvityksen. Jos hakija on hoidettavana sairaalassa tai jos siihen on muu erityinen syy, *kunnallinen eläkelaitos* voi myös omalla kustannuksellaan hankkia lääkärinlausunnon.

Työkyvyttömyyseläkkeen hakija on velvolinen *kunnallisen eläkelaitoksen* määräyksestä käymään työkyvyn heikentymisen selvittämistä varten tutkittavana *kunnallisen eläkelaitoksen* nimeämän laillistetun lääkärin luona tai *kunnallisen eläkelaitoksen* nimeämässä kuntoutus- tai tutkimuslaitoksessa. Jos hakija ilman hyväksyttävää syytä kieltäytyy tutkimuksesta, eläkehakemus voidaan ratkaista *kunnallisen eläkelaitoksen* käytettävissä olevan selvityksen nojalla.

Kunnallisen eläkelaitoksen on korvattava 2 momentissa tarkoitettusta tutkimuksesta aiheutuvat kustannukset, joihin luetaan myös

matkakustannukset ja kohtuullinen matkapäiväraha matkustettaessa toiselle paikkakunnalle määräyksen mukaan tehdystä matkasta.

kohtuulliset matkakustannukset ja kohtuullinen matkapäiväraha matkustettaessa toiselle paikkakunnalle määräyksen mukaan tehdystä matkasta.

102 §

102 §

*Eläkkeen hakeminen työntekijän puolesta**Eläkkeen hakeminen työntekijän puolesta*

Jos työntekijä ei itse pysty hakemaan eläkettä tai muuten hoitamaan eläkettään koskevia asioitaan iän, vamman, sairauden tai muun syyn takia eikä hänellä ole edunvalvojaa, Valtiokonttorin hyväksymä työntekijän lähiomainen tai muu henkilö, joka on pääasiallisesti huolehtinut työntekijästä, voi hakea työntekijän puolesta eläkettä ja muutoinkin käyttää puhevaltaa hänen puolestaan tämän lain mukaista eläkettä koskevassa asiassa.

Jos työntekijä ei itse pysty hakemaan eläkettä tai muuten hoitamaan eläkettään koskevia asioitaan iän, vamman, sairauden tai muun syyn takia eikä hänellä ole edunvalvojaa, *kunnallisen eläkelaitoksen* hyväksymä työntekijän lähiomainen tai muu henkilö, joka on pääasiallisesti huolehtinut työntekijästä, voi hakea työntekijän puolesta eläkettä ja muutoinkin käyttää puhevaltaa hänen puolestaan tämän lain mukaista eläkettä koskevassa asiassa.

103 §

103 §

*Eläkehakemuksen vireilletulo**Eläkehakemuksen vireilletulo*

Eläkehakemus katsotaan tehdyksi sinä päivänä, jona se on saapunut Valtiokonttorille, jollekin työeläkelaiassa tarkoitetulle eläkelaitokselle tai Eläketurvakeskukselle taikka eläkelaitoksen tai Eläketurvakeskuksen sitä varten valtuuttamalle asiamiehelle.

Eläkehakemus katsotaan tehdyksi sinä päivänä, jona se on saapunut *kunnalliselle eläkelaitokselle*, Valtiokonttorille, jollekin työeläkelaiassa tarkoitetulle eläkelaitokselle tai Eläketurvakeskukselle taikka eläkelaitoksen tai Eläketurvakeskuksen sitä varten valtuuttamalle asiamiehelle.

104 §

104 §

*Päätöksenteko ja päätöksen tiedoksiantaminen**Päätöksenteko ja päätöksen tiedoksiantaminen*

Valtiokonttori antaa päätöksensä tiedoksi lähettämällä sen vastaanottajalle kirjeellä hänen ilmoittamaansa postiosoitteeseen tai antaa sen tiedoksi koneellisesti siten kuin sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003) säädetään. Päätöksen koneellisesta allekirjoittamisesta on voimassa, mitä mainitussa laissa säädetään.

Valtiokonttorin ja kunnallisen eläkelaitoksen tähän lakiin perustuva päätös annetaan tiedoksi lähettämällä se vastaanottajalle kirjeellä hänen ilmoittamaansa postiosoitteeseen tai antamalla se tiedoksi koneellisesti siten kuin sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003) säädetään. Päätöksen koneellisesta allekirjoittamisesta on voimassa, mitä mainitussa laissa säädetään.

105 §

*Lääkäriin osallistuminen päätöksentekoon
Valtiokonttorissa*

Yhden tai useamman laillistetun lääkärin on osallistuttava työkyvyttömyys- ja kuntoutusasioiden sekä muiden lääketieteellisiä kysymyksiä sisältävien asioiden valmisteluun Valtiokonttorissa. Valtiokonttorin lääkäri voi merkitä kannanottonsa asiakirjoihin noudattamatta terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain (559/1994) 23 §:ssä säädettyjä lääkintölaillisia todistuksia ja lausuntoja koskevia muotovaatimuksia.

106 §

Ennakkopäätös eläkeoikeudesta

Valtiokonttori voi antaa ennakkopäätöksen siitä:

- 1) onko hakija tämän lain mukaisessa palveluksessa tai onko hän tietynä ajankohtana ollut sellaisessa palveluksessa;
- 2) mikä on työntekijän vanhuuseläkeikä;
- 3) onko työntekijälle maksettava palkka tai muu vastike 59 §:ssä tarkoitettua eläkettä kartuttavaa työansiota; sekä
- 4) muusta hakijalle näihin verrattavasta tärkeästä seikasta.

105 §

*Lääkäriin osallistuminen päätöksentekoon
kunnallisessa eläkelaitoksessa*

Yhden tai useamman laillistetun lääkärin on osallistuttava työkyvyttömyys- ja kuntoutusasioiden sekä muiden lääketieteellisiä kysymyksiä sisältävien asioiden valmisteluun kunnallisessa eläkelaitoksessa. Kunnallisen eläkelaitoksen lääkäri voi merkitä kannanottonsa asiakirjoihin noudattamatta terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain (559/1994) 23 §:ssä säädettyjä lääkintölaillisia todistuksia ja lausuntoja koskevia muotovaatimuksia.

106 §

Ennakkopäätös eläkeoikeudesta

Kunnallinen eläkelaitos voi antaa ennakkopäätöksen siitä:

- 1) mikä on työntekijän vanhuuseläkeikä;
- 2) onko työntekijälle maksettava palkka tai muu vastike 59 §:ssä tarkoitettua eläkettä kartuttavaa työansiota; sekä
- 3) muusta hakijalle näihin verrattavasta tärkeästä seikasta.

Kunnallisen eläkelaitoksen päätökseen, jolla laitos on kieltäytynyt antamasta 1 momentissa tarkoitettua ennakkopäätöksen eläkeoikeudesta, ei saa hakea muutosta valittamalla.

107 §

Ennakkopäätökset oikeudesta osatyökyvyttömyyseläkkeeseen ja työeläkekuntoutukseen

Työntekijällä on oikeus saada ennakkopäätös siitä, täyttääkö hän 35 §:n 4 momentissa mainitut osatyökyvyttömyyseläkkeen saamisen edellytykset. Ennakkopäätöksen antaa Valtiokonttori, jos se olisi toimivaltainen ratkaisemaan eläkehakemuksen siinä tapauksessa, että työntekijä hakisi ennakkopäätöksen sijasta eläkettä.

107 §

Ennakkopäätökset oikeudesta osatyökyvyttömyyseläkkeeseen ja työeläkekuntoutukseen

Työntekijällä on oikeus saada ennakkopäätös siitä, täyttääkö hän 35 §:n 4 momentissa mainitut osatyökyvyttömyyseläkkeen saamisen edellytykset. Ennakkopäätöksen antaa kunnallinen eläkelaitos, jos se olisi toimivaltainen ratkaisemaan eläkehakemuksen siinä tapauksessa, että työntekijä hakisi ennakkopäätöksen sijasta eläkettä.

Myönteinen ennakkopäätös on Valtiokonttoria sitova, jos siihen perustuva eläkehakemus tehdään yhdeksän kuukauden tai työntekijän ja hänen työnantajansa sopiman sitä pidemmän ajan kuluessa siitä, kun ennakkopäätös on tullut lainvoimaiseksi.

Työntekijällä on oikeus saada ennakkopäätös siitä, täyttääkö hän 24 §:ssä säädettyt työeläkekuntoutuksen saamisen edellytykset. Myönteinen ennakkopäätös on Valtiokonttorilla sitova, jos työntekijä toimittaa Valtiokonttorille kuntoutussuunnitelman yhdeksän kuukauden kuluessa siitä, kun ennakkopäätös on tullut lainvoimaiseksi.

108 §

Ennakoarvion tai ennakkotiedon sitovuus

Valtiokonttori voi antaa työntekijälle etukäteen tiedon hänen tämän lain mukaisesta todennäköisestä eläkeiästään, karttuneen eläkkeen määrästä tai muusta eläkeoikeutta koskevasta seikasta, joka perustuu työntekijän palvelukseen tiedonantohetkeen mennessä. Ennakkoon annettu tieto sitoo Valtiokonttoria myös, jos sen perusteena olevat tosiseikat osoittautuvat virheellisiksi tai se on virheellinen Valtiokonttorin tekemän virheen vuoksi, jos virhe on vähäinen eikä se johdu eläkkeensaajasta.

109 §

Viimeisen eläkelaitoksen tehtävät

Jos työntekijä on ollut sekä tämän lain että muun julkisten tai yksityisten alojen eläkelain mukaisen eläketurvan piirissä ja jos hän eläketapahtumahetkellä tai viimeksi ennen eläketapahtumaa oli tämän lain piiriin kuuluvassa palveluksessa, Valtiokonttori viimeisenä eläkelaitoksena:

1) antaa omasta päätöksestään sekä muiden julkisten ja yksityisten alojen eläkelakien mukaisesta eläketurvasta ja vastaavasta perhe-eläketurvasta huolehtivien eläkelaitosten päätöksistä päätösyhdistelmän; ja

2) maksaa päätösyhdistelmän mukaiset eläkkeet ja hoitaa eläkkeisiin liittyvät muut tehtävät.

Myönteinen ennakkopäätös on *kunnallista eläkelaitosta* sitova, jos siihen perustuva eläkehakemus tehdään yhdeksän kuukauden tai työntekijän ja hänen työnantajansa sopiman sitä pidemmän ajan kuluessa siitä, kun ennakkopäätös on tullut lainvoimaiseksi.

Työntekijällä on oikeus saada ennakkopäätös siitä, täyttääkö hän 24 §:ssä säädettyt työeläkekuntoutuksen saamisen edellytykset. Myönteinen ennakkopäätös on *kunnallista eläkelaitosta* sitova, jos työntekijä toimittaa *kunnalliselle eläkelaitokselle* kuntoutussuunnitelman yhdeksän kuukauden kuluessa siitä, kun ennakkopäätös on tullut lainvoimaiseksi.

108 §

Ennakoarvion tai ennakkotiedon sitovuus

Kunnallinen eläkelaitos voi antaa työntekijälle etukäteen tiedon hänen tämän lain mukaisesta todennäköisestä eläkeiästään, karttuneen eläkkeen määrästä tai muusta eläkeoikeutta koskevasta seikasta, joka perustuu työntekijän palvelukseen tiedonantohetkeen mennessä. Ennakkoon annettu tieto sitoo *kunnallista eläkelaitosta* myös, jos sen perusteena olevat tosiseikat osoittautuvat virheellisiksi tai se on virheellinen *kunnallisen eläkelaitoksen* tekemän virheen vuoksi, jos virhe on vähäinen eikä se johdu eläkkeensaajasta.

109 §

Viimeisen eläkelaitoksen tehtävät

Jos työntekijä on ollut sekä tämän lain että muun julkisten tai yksityisten alojen eläkelain mukaisen eläketurvan piirissä ja jos hän eläketapahtumahetkellä tai viimeksi ennen eläketapahtumaa oli tämän lain piiriin kuuluvassa palveluksessa, *kunnallinen eläkelaitos* viimeisenä eläkelaitoksena:

1) antaa omasta päätöksestään sekä muiden julkisten ja yksityisten alojen eläkelakien mukaisesta eläketurvasta ja vastaavasta perhe-eläketurvasta huolehtivien eläkelaitosten päätöksistä päätösyhdistelmän; ja

2) maksaa päätösyhdistelmän mukaiset eläkkeet ja hoitaa eläkkeisiin liittyvät muut tehtävät.

Jos työntekijän eläketurva on eläketapahtumahetkellä tai viimeksi ennen eläketapahtumaa järjestetty muussa julkisten alojen eläkelaitoksessa tai yksityisten alojen eläkelaitoksessa, tämä eläkelaitos hoitaa viimeisenä eläkelaitoksena 1 momentissa tarkoitetut tehtävät myös tämän lain mukaisen eläketurvan osalta.

110 §

Työskentelyä julkisten ja yksityisten alojen työeläkelakien piirissä

Jos eläkettä määrättäessä otetaan huomioon tuleva aika, 109 §:ssä tarkoitetut tehtävät viimeisenä eläkelaitoksena hoitaa se julkisten tai yksityisten alojen eläkelaitos, jossa työntekijän eläketurva oli järjestetty eläketapahtumavuotta edeltävän kalenterivuoden lopussa tai viimeksi sitä ennen.

Mitä 1 momentissa ja 109 §:ssä säädetään viimeisestä eläkelaitoksesta, ei sovelleta työkyvyttömyyseläkkeeseen, jos työntekijän eläketurva on järjestetty eläketapahtumavuotta edeltävän kalenterivuoden lopussa tai viimeksi sitä ennen Valtiokonttorissa tai muussa julkisten alojen eläkelaitoksessa ja työntekijällä on työntekijän eläkelain ja merimieseläkelain mukaisia ansioita yhteensä vähintään 12 566,70 euroa eläketapahtumavuotta edeltäneen kahden kalenterivuoden aikana. Mitä 1 momentissa ja 109 §:ssä säädetään viimeisestä eläkelaitoksesta, ei sovelleta työkyvyttömyyseläkkeeseen myöskään, jos työntekijällä on eläketapahtumavuonna alkanut jatkuva tämän lain mukainen palvelus ja hänen eläketurvansa oli järjestetty eläketapahtumavuotta edeltävän kalenterivuoden lopussa tai viimeksi sitä ennen yksityisten alojen eläkelaitoksessa tai muun julkisen alan eläkelaitoksessa kuin Valtiokonttorissa.

Jos osa-aikaeläke myönnetään samanaikaisesti sekä tämän lain että muiden julkisten tai yksityisten alojen eläkelain mukaisena, eläkkeen myöntävät eläkelaitokset erikseen.

Jos työntekijän eläketurva on eläketapahtumahetkellä tai viimeksi ennen eläketapahtumaa järjestetty muussa julkisten alojen eläkelaitoksessa tai yksityisten alojen eläkelaitoksessa, tämä eläkelaitos hoitaa viimeisenä eläkelaitoksena 1 momentissa tarkoitetut tehtävät myös tämän lain mukaisen eläketurvan osalta.

110 §

Työskentelyä julkisten ja yksityisten alojen työeläkelakien piirissä

Jos eläkettä määrättäessä otetaan huomioon tuleva aika, 109 §:ssä tarkoitetut tehtävät viimeisenä eläkelaitoksena hoitaa se julkisten tai yksityisten alojen eläkelaitos, jossa työntekijän eläketurva oli järjestetty eläketapahtumavuotta edeltävän kalenterivuoden lopussa tai viimeksi sitä ennen.

Mitä 1 momentissa ja 109 §:ssä säädetään viimeisestä eläkelaitoksesta, ei sovelleta työkyvyttömyyseläkkeeseen, jos työntekijän eläketurva on järjestetty eläketapahtumavuotta edeltävän kalenterivuoden lopussa tai viimeksi sitä ennen *kunnallisessa eläkelaitoksessa* tai muussa julkisten alojen eläkelaitoksessa ja työntekijällä on työntekijän eläkelain ja merimieseläkelain mukaisia ansioita yhteensä vähintään 12 566,70 euroa eläketapahtumavuotta edeltäneen kahden kalenterivuoden aikana. Mitä 1 momentissa ja 109 §:ssä säädetään viimeisestä eläkelaitoksesta, ei sovelleta työkyvyttömyyseläkkeeseen myöskään, jos työntekijällä on eläketapahtumavuonna alkanut jatkuva tämän lain mukainen palvelus ja hänen eläketurvansa oli järjestetty eläketapahtumavuotta edeltävän kalenterivuoden lopussa tai viimeksi sitä ennen yksityisten alojen eläkelaitoksessa tai muun julkisen alan eläkelaitoksessa kuin *kunnallisessa eläkelaitoksessa*.

Jos osa-aikaeläke myönnetään samanaikaisesti sekä tämän lain että muiden julkisten tai yksityisten alojen eläkelain mukaisena, eläkkeen myöntävät eläkelaitokset erikseen.

111 §

Neuvotteluvollisuus

Jos Valtiokonttori toimii viimeisenä eläkelaitoksena, sen on ennen päätöstään pyydettävä yksityisten alojen eläkelaitoksen arvio työntekijän työkyvystä, jos yksityisten alojen eläkelaitoksen eläkkeen määrä ylittää 688,02 euroa kuukaudessa ja Valtiokonttori viimeisenä eläkelaitoksena ratkaisee työntekijän oikeuden työkyvyttömyyseläkkeeseen tämän lain 35 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan.

Jos Valtiokonttori ja yksityisten alojen eläkelaitos ovat tällöin eri mieltä työntekijän työkyvyn arvioinnista, ne ratkaisevat eläkeasian erikseen.

112 §

Valtiokonttori viimeisenä eläkelaitoksena uutta eläkettä myönnettäessä

Valtiokonttori on viimeinen eläkelaitos, jos se maksaa vanhuus-, työkyvyttömyys- tai osa-aikaeläkettä tai on maksanut työkyvyttömyyseläkettä, kuntoutustukea tai kuntoutusrahaa ja:

- 1) vanhuuseläkkeen saajalle myönnetään uusi vanhuuseläke;
- 2) eläke muuttuu vanhuuseläkkeeksi;
- 3) kuntoutustukea saava hakee jatkoeläkettä;
- 4) työkyvyttömyyseläkkeellä tai kuntoutustuella olleelle tai kuntoutusrahaa saaneelle myönnetään uusi eläke entisin perustein; tai
- 5) eläkettä saaneen edunjättäjän jälkeen haetaan perhe-eläkettä.

113 §

Viimeisen eläkelaitoksen kustannukset

Jos Valtiokonttori on viimeisenä eläkelaitoksena toimiessaan maksanut muiden työeläkelakien mukaista eläkettä tai jos muu julkisten tai yksityisten alojen eläkelaitos on viimeisenä eläkelaitoksena toimiessaan mak-

111 §

Neuvotteluvollisuus

Jos *kunnallinen eläkelaitos* toimii viimeisenä eläkelaitoksena, sen on ennen päätöstään pyydettävä yksityisten alojen eläkelaitoksen arvio työntekijän työkyvystä, jos yksityisten alojen eläkelaitoksen eläkkeen määrä ylittää 688,02 euroa kuukaudessa ja *kunnallinen eläkelaitos* viimeisenä eläkelaitoksena ratkaisee työntekijän oikeuden työkyvyttömyyseläkkeeseen tämän lain 35 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan.

Jos *kunnallinen eläkelaitos* ja yksityisten alojen eläkelaitos ovat tällöin eri mieltä työntekijän työkyvyn arvioinnista, ne ratkaisevat eläkeasian erikseen.

112 §

Kunnallinen eläkelaitos viimeisenä eläkelaitoksena uutta eläkettä myönnettäessä

Kunnallinen eläkelaitos on viimeinen eläkelaitos, jos se maksaa vanhuus-, työkyvyttömyys- tai osa-aikaeläkettä tai on maksanut työkyvyttömyyseläkettä, kuntoutustukea tai kuntoutusrahaa ja:

- 1) vanhuuseläkkeen saajalle myönnetään uusi vanhuuseläke;
- 2) eläke muuttuu vanhuuseläkkeeksi;
- 3) kuntoutustukea saava hakee jatkoeläkettä;
- 4) työkyvyttömyyseläkkeellä tai kuntoutustuella olleelle tai kuntoutusrahaa saaneelle myönnetään uusi eläke entisin perustein; tai
- 5) eläkettä saaneen edunjättäjän jälkeen haetaan perhe-eläkettä.

113 §

Viimeisen eläkelaitoksen kustannukset

Jos *kunnallinen eläkelaitos* on viimeisenä eläkelaitoksena toimiessaan maksanut muiden työeläkelakien mukaista eläkettä tai jos muu julkisten tai yksityisten alojen eläkelaitos on viimeisenä eläkelaitoksena toimies-

sanut tämän lain mukaista eläkettä, Valtiokonttori perii muulta eläkelaitokselta tai hyvittää muulle eläkelaitokselle nämä eläkekustannukset korkoineen viimeistään maksuvuotta seuraavan kalenterivuoden aikana. Tätä varten voidaan periä tai suorittaa ennakkoa.

saan maksanut tämän lain mukaista eläkettä, Valtiokonttori perii muulta eläkelaitokselta tai hyvittää muulle eläkelaitokselle nämä eläkekustannukset korkoineen viimeistään maksuvuotta seuraavan kalenterivuoden aikana. Tätä varten voidaan periä tai suorittaa ennakkoa, jonka laskee ja suorittaa Valtiokonttori.

115 §

Eläkkeen maksaminen

Eläke maksetaan kuukausittain Valtiokonttorin päättämänä aikana eläkkeensaajan ilmoittaman Suomessa toimivan rahalaitoksen välityksellä. Eläke voidaan maksaa myös eläkkeensaajan ulkomailla olevalle tilille.

115 §

Eläkkeen maksaminen

Eläke maksetaan kuukausittain *kunnallisen eläkelaitoksen* päättämänä aikana eläkkeensaajan ilmoittaman Suomessa toimivan rahalaitoksen välityksellä. Eläke voidaan maksaa myös eläkkeensaajan ulkomailla olevalle tilille.

116 §

Maksamisen alkaminen, päättäminen, keskeyttäminen ja lakkauttaminen

Jos Valtiokonttorilla on syytä epäillä, että eläkkeensaaja ei enää täytä eläkkeen saamisen edellytyksiä, Valtiokonttori voi keskeyttää eläkkeen maksamisen. Edellytyksenä on, että Valtiokonttori on pyytänyt eläkkeensaajalta selvityksen eläkkeen määrään tai eläkeoikeuteen liittyvistä seikoista, mutta eläkkeensaaja ei tällaista selvitystä Valtiokonttorin ilmoittamassa kohtuullisessa ajassa esitä. Eläkkeen maksaminen keskeytetään tai maksettavaa määrää alennetaan sen kalenterikuukauden alusta, joka lähinnä seuraa sitä kuukautta, jonka aikana keskeyttämisen tai alentamisen syy on ilmaantunut.

Jos eläkkeensaajan kuolemasta ei voida esittää selvitystä, mutta on todennäköistä, että hän on kuollut hukkumisen, muun onnettomuuden tai muun niihin rinnastettavan syyn vuoksi, Valtiokonttori voi lakkauttaa eläkkeen eläkkeensaajan katoamispäivään.

116 §

Maksamisen alkaminen, päättäminen, keskeyttäminen ja lakkauttaminen

Jos *kunnallisella eläkelaitoksella* on syytä epäillä, että eläkkeensaaja ei enää täytä eläkkeen saamisen edellytyksiä, *kunnallinen eläkelaitos* voi keskeyttää eläkkeen maksamisen. Edellytyksenä on, että *kunnallinen eläkelaitos* on pyytänyt eläkkeensaajalta selvityksen eläkkeen määrään tai eläkeoikeuteen liittyvistä seikoista, mutta eläkkeensaaja ei tällaista selvitystä *kunnallisen eläkelaitoksen* ilmoittamassa kohtuullisessa ajassa esitä. Eläkkeen maksaminen keskeytetään tai maksettavaa määrää alennetaan sen kalenterikuukauden alusta, joka lähinnä seuraa sitä kuukautta, jonka aikana keskeyttämisen tai alentamisen syy on ilmaantunut.

Jos eläkkeensaajan kuolemasta ei voida esittää selvitystä, mutta on todennäköistä, että hän on kuollut hukkumisen, muun onnettomuuden tai muun niihin rinnastettavan syyn vuoksi, *kunnallinen eläkelaitos* voi lakkauttaa eläkkeen eläkkeensaajan katoamispäivään.

117 §

Kertasuoritus

Jos vanhuuseläke, perhe-eläke tai täysi työkyvyttömyyseläke on ennen 73, 74 ja 85 §:n mukaisen ensisijaisen etuuden vähentämistä pienempi kuin 20 euroa kuukaudessa, Valtiokonttori voi maksaa eläkkeen kertasuorituksena. Kertasuoritus lasketaan työntekijän eläkelain 114 §:n 6 momentissa tarkoitettujen sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella säädettävien kertasuorituskertoimien mukaan.

Jos 1 momentissa tarkoitettun eläkkeen määrä on vähintään 20 euroa, mutta enintään 50 euroa kuukaudessa, Valtiokonttori voi maksaa eläkkeen kertasuorituksena, jos eläkkeensaajalle on ilmoitettu eläkkeen maksamisesta kertasuorituksena eikä eläkkeensaaja ole vastustanut sitä Valtiokonttorin ilmoittamassa kohtuullisessa ajassa.

Jos Valtiokonttori maksaa 109 §:ssä tarkoitettun päätösyhdistelmän mukaisen eläkkeen, 1 ja 2 momentissa tarkoitettulla eläkkeen määrällä tarkoitetaan päätösyhdistelmään sisältyvien eläkkeiden yhteismäärää.

118 §

Viivästyskorotus

Jos tämän lain mukaisen eläkkeen maksaminen viivästyy, Valtiokonttorin on maksettava viivästynyt eläke viivästysajalta korotettuna. Eläkkeen korotus on vuotta kohden laskettuna korkolain (633/1982) 4 §:n 1 momentissa tarkoitettun korkokannan mukainen. Velvollisuus maksaa eläke korotettuna koskee myös niitä eläkkeitä, jotka Valtiokonttori maksaa *7 luvun nojalla* viimeisenä eläkelaitoksena.

119 §

Viivästyskorotuksen laskeminen

Eläkkeen korotus lasketaan viivästysajan

117 §

Kertasuoritus

Jos vanhuuseläke, perhe-eläke tai täysi työkyvyttömyyseläke on ennen 73, 74 ja 85 §:n mukaisen ensisijaisen etuuden vähentämistä pienempi kuin 20 euroa kuukaudessa, *kunnallinen eläkelaitos* voi maksaa eläkkeen kertasuorituksena. Kertasuoritus lasketaan työntekijän eläkelain 114 §:n 6 momentissa tarkoitettujen sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella säädettävien kertasuorituskertoimien mukaan.

Jos 1 momentissa tarkoitettun eläkkeen määrä on vähintään 20 euroa, mutta enintään 50 euroa kuukaudessa, *kunnallinen eläkelaitos* voi maksaa eläkkeen kertasuorituksena, jos eläkkeensaajalle on ilmoitettu eläkkeen maksamisesta kertasuorituksena eikä eläkkeensaaja ole vastustanut sitä *kunnallisen eläkelaitoksen* ilmoittamassa kohtuullisessa ajassa.

Jos *kunnallinen eläkelaitos* maksaa 109 §:ssä tarkoitettun päätösyhdistelmän mukaisen eläkkeen, 1 ja 2 momentissa tarkoitettulla eläkkeen määrällä tarkoitetaan päätösyhdistelmään sisältyvien eläkkeiden yhteismäärää.

118 §

Viivästyskorotus

Jos tämän lain mukaisen eläkkeen maksaminen viivästyy, *kunnallisen eläkelaitoksen* on maksettava viivästynyt eläke viivästysajalta korotettuna. Eläkkeen korotus on vuotta kohden laskettuna korkolain (633/1982) 4 §:n 1 momentissa tarkoitettun korkokannan mukainen. Velvollisuus maksaa eläke korotettuna koskee myös niitä eläkkeitä, jotka *kunnallinen eläkelaitos* maksaa viimeisenä eläkelaitoksena.

119 §

Viivästyskorotuksen laskeminen

Eläkkeen korotus lasketaan viivästysajan

jokaiselta päivältä, ei kuitenkaan ennen kuin kolme kuukautta on kulunut sen kalenterikuukauden päättymisestä, jonka aikana työntekijä on hakenut eläkettä sekä esittänyt eläkkeen perustetta koskevan sellaisen selvityksen, joka häneltä voidaan kohtuudella vaatia ottaen huomioon myös Valtiokonttorin mahdollisuudet hankkia selvitys. Viivästyskorotus lasketaan eräpäivästä saman päätöksen perusteella myöhemmin maksettavalle eläke-erälle.

Jos Valtiokonttorin antamaan päätökseen on haettu muutosta, voi muutoksenhakuelin määrätä, että korotus lasketaan myöhäisemmästä ajankohdasta. Edellytyksenä on, että Valtiokonttori osoittaa muutoksenhaun aikana tapahtuneen oleellisen muutoksen työntekijän olosuhteissa.

Jos eläkkeen maksaminen viivästyy eläkkeensaajasta johtuvasta syystä, Valtiokonttori ei ole velvollinen maksamaan eläkettä korotettuna pidemmältä ajalta kuin siitä päivästä, jona Valtiokonttori on saanut tietää esteen lakkaamisesta. Jos eläkkeen maksaminen viivästyy lain säännöksen tai maksuliikenteen keskeytymisen tai muun sen kaltaisen yleisen esteen takia, Valtiokonttori ei ole velvollinen maksamaan eläkettä korotettuna tällaisen esteen aiheuttamalta viivästysajalta.

120 §

Eläkkeen ja kuntoutusetuuden maksaminen työnantajalle tai sairauskassalle

Jos Valtiokonttori on myöntänyt työntekijälle takautuvasti työkyvyttömyyseläkkeen ja työnantaja on maksanut työntekijälle samalta ajalta sairausajan palkkaa, eläke maksetaan tältä ajalta hakemuksesta työnantajalle enintään samalta ajalta maksetun palkan määräisenä. Vakuutuskassalaissa (1164/1992) tarkoitetun sairauskassan maksama täydennyspäiväraha vastaa työnantajan maksamaa palkkaa, ja eläke maksetaan hakemuksesta sairauskassalle samoin kuin työnantajalle.

Jos Valtiokonttori on myöntänyt työntekijälle takautuvasti työkyvyttömyyseläkkeen tai 3 momentissa tarkoitetussa tilanteessa van-

jokaiselta päivältä, ei kuitenkaan ennen kuin kolme kuukautta on kulunut sen kalenterikuukauden päättymisestä, jonka aikana työntekijä on hakenut eläkettä sekä esittänyt eläkkeen perustetta koskevan sellaisen selvityksen, joka häneltä voidaan kohtuudella vaatia ottaen huomioon myös *kunnallisen eläkelaitoksen* mahdollisuudet hankkia selvitys. Viivästyskorotus lasketaan eräpäivästä saman päätöksen perusteella myöhemmin maksettavalle eläke-erälle.

Jos *kunnallisen eläkelaitoksen* antamaan päätökseen on haettu muutosta, voi muutoksenhakuelin määrätä, että korotus lasketaan myöhäisemmästä ajankohdasta. Edellytyksenä on, että *kunnallinen eläkelaitos* osoittaa muutoksenhaun aikana tapahtuneen oleellisen muutoksen työntekijän olosuhteissa.

Jos eläkkeen maksaminen viivästyy eläkkeensaajasta johtuvasta syystä, *kunnallinen eläkelaitos* ei ole velvollinen maksamaan eläkettä korotettuna pidemmältä ajalta kuin siitä päivästä, jona *kunnallinen eläkelaitos* on saanut tietää esteen lakkaamisesta. Jos eläkkeen maksaminen viivästyy lain säännöksen tai maksuliikenteen keskeytymisen tai muun sen kaltaisen yleisen esteen takia, *kunnallinen eläkelaitos* ei ole velvollinen maksamaan eläkettä korotettuna tällaisen esteen aiheuttamalta viivästysajalta.

120 §

Eläkkeen ja kuntoutusetuuden maksaminen työnantajalle tai sairauskassalle

Jos *kunnallinen eläkelaitos* on myöntänyt työntekijälle takautuvasti työkyvyttömyyseläkkeen ja työnantaja on maksanut työntekijälle samalta ajalta sairausajan palkkaa, eläke maksetaan tältä ajalta hakemuksesta työnantajalle enintään samalta ajalta maksetun palkan määräisenä. Vakuutuskassalaissa (1164/1992) tarkoitetun sairauskassan maksama täydennyspäiväraha vastaa työnantajan maksamaa palkkaa, ja eläke maksetaan hakemuksesta sairauskassalle samoin kuin työnantajalle.

Jos *kunnallinen eläkelaitos* on myöntänyt työntekijälle takautuvasti työkyvyttömyyseläkkeen tai 3 momentissa tarkoitetussa tilan-

huuseläkkeen ja työnantaja on maksanut hänelle samalta ajalta sairausajan palkan sijasta irtisanomisajan palkkaa, eläke maksetaan tältä ajalta hakemuksesta työnantajalle enintään samalta ajalta maksetun palkan määräisenä.

teessa vanhuuseläkkeen ja työnantaja on maksanut hänelle samalta ajalta sairausajan palkan sijasta irtisanomisajan palkkaa, eläke maksetaan tältä ajalta hakemuksesta työnantajalle enintään samalta ajalta maksetun palkan määräisenä.

122 §

Eläkkeen maksaminen Kansaneläkelaitokselle tai työttömyyskassalle

Jos työntekijä on saanut työttömyysturvain mukaista työttömyyspäivärahaa tai työmarkkinatukea samalta ajalta, jolta hänelle myönnetään eläkettä takautuvasti, Valtiokonttorin on työttömyyskassan tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta suoritettava takautuvasti maksettava eläke työttömyyskassalle tai Kansaneläkelaitokselle siltä osin kuin se vastaa määrältään samalta ajalta maksettua työttömyyspäivärahaa tai työmarkkinatukea.

Jos työntekijä on saanut väliaikaisesti Kansaneläkelaitoksen maksamaa eläkettä kansaneläkelain 72 §:n mukaan tai edellä mainittua eläkettä ja eläkkeensaajan asumistuesta annetun lain (571/2007) 8 §:n mukaista asumistukea samalta ajalta, jolta hänelle myönnetään muutoksenhaun perusteella tämän lain mukainen eläke takautuvasti, Valtiokonttorin on maksettava takautuva eläke Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta sille siltä osin kuin se vastaa määrältään Kansaneläkelaitoksen samalta ajalta liikaa maksaman etuuden määrää.

Valtiokonttori voi maksaa takautuvasti myöntämänsä eläkkeen 2 momentissa säädetyllä tavalla Kansaneläkelaitokselle myös silloin, kun Valtiokonttori jatkaa muutoksenhaun perusteella myönnettyä kuntoutustukea, myöntää edunsaajalle tämän lain mukaisen perhe-eläkkeen, oikaisee 173 §:n mukaisesti aikaisemman päätöksen, tarkistaa muutoin myönnetyn eläkkeen määrän tai myöntää oikaisupäätöksen jälkeen kuntoutustuelle jatkoa.

Jos työntekijä on saanut opintotukilain (65/1994) mukaista opintorahaa, aikuisopintorahaa tai asumislisää samalta ajalta, jolta

122 §

Eläkkeen maksaminen Kansaneläkelaitokselle tai työttömyyskassalle

Jos työntekijä on saanut työttömyysturvain mukaista työttömyyspäivärahaa tai työmarkkinatukea samalta ajalta, jolta hänelle myönnetään eläkettä takautuvasti, *kunnallisen eläkelaitoksen* on työttömyyskassan tai Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta suoritettava takautuvasti maksettava eläke työttömyyskassalle tai Kansaneläkelaitokselle siltä osin kuin se vastaa määrältään samalta ajalta maksettua työttömyyspäivärahaa tai työmarkkinatukea.

Jos työntekijä on saanut väliaikaisesti Kansaneläkelaitoksen maksamaa eläkettä kansaneläkelain 72 §:n mukaan tai edellä mainittua eläkettä ja eläkkeensaajan asumistuesta annetun lain (571/2007) 8 §:n mukaista asumistukea samalta ajalta, jolta hänelle myönnetään muutoksenhaun perusteella tämän lain mukainen eläke takautuvasti, *kunnallisen eläkelaitoksen* on maksettava takautuva eläke Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta sille siltä osin kuin se vastaa määrältään Kansaneläkelaitoksen samalta ajalta liikaa maksaman etuuden määrää.

Kunnallinen eläkelaitos voi maksaa takautuvasti myöntämänsä eläkkeen 2 momentissa säädetyllä tavalla Kansaneläkelaitokselle myös silloin, kun *kunnallinen eläkelaitos* jatkaa muutoksenhaun perusteella myönnettyä kuntoutustukea, myöntää edunsaajalle tämän lain mukaisen perhe-eläkkeen, oikaisee 173 §:n mukaisesti aikaisemman päätöksen, tarkistaa muutoin myönnetyn eläkkeen määrän tai myöntää oikaisupäätöksen jälkeen kuntoutustuelle jatkoa.

Jos työntekijä on saanut opintotukilain (65/1994) mukaista opintorahaa, aikuisopintorahaa tai asumislisää samalta ajalta, jolta

hänelle myönnetään takautuvasti muuta kuin osatyökyvyttömyyseläkettä, Valtiokonttorin on Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta suoritettava takautuvasti maksettava eläke Kansaneläkelaitokselle siltä osin kuin se vastaa määrältään samalta ajalta maksettua opintotukea.

hänelle myönnetään takautuvasti muuta kuin osatyökyvyttömyyseläkettä, *kunnallisen eläkelaitoksen* on Kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta suoritettava takautuvasti maksettava eläke Kansaneläkelaitokselle siltä osin kuin se vastaa määrältään samalta ajalta maksettua opintotukea.

123 §

*Eläkkeen maksaminen kunnalle tai sosiaali-
huoltolain mukaiselle toimielimelle*

Jos työntekijä on saanut toimeentulotuesta annetun lain (1412/1997) 23 §:ssä tarkoitettua toimeentulotukea ennakkona, Valtiokonttorin on maksettava samalta ajalta takautuvasti myönnettävä eläke siltä osin kuin se vastaa määrältään maksettua toimeentulotuen ennakkoa sosiaalihuoltolain (710/1982) 6 §:n 1 momentissa tarkoitettulle toimielimelle tämän vaatimuksesta.

Jos kunta tai kuntayhtymä on järjestänyt eläkkeeseen oikeutetulle laitoshoidon tai -huoltoa tai perhehoitoa, Valtiokonttorin on kunnan tai kuntayhtymän vaatimuksesta maksettava eläke laitoshoidon tai -huollon tai perhehoidon ajalta kunnalle tai kuntayhtymälle käytettäväksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain (734/1992) 14 §:ssä tarkoitetulla tavalla.

124 §

Takautumisvaatimuksen esittämisäika

Eläke maksetaan 120–123 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa työnantajalle, sairauskassalle, sairausvakuutusrahastolle, Kansaneläkelaitokselle, työttömyyskassalle, kunnalle, kuntayhtymälle tai sosiaalihuoltolaissa tarkoitettulle toimielimelle vain sillä edellytyksellä, että eläkkeen maksamista koskeva vaatimus on tehty Valtiokonttorille vähintään kaksi viikkoa ennen eläkkeen maksupäivää.

123 §

*Eläkkeen maksaminen kunnalle tai sosiaali-
huoltolain mukaiselle toimielimelle*

Jos työntekijä on saanut toimeentulotuesta annetun lain (1412/1997) 23 §:ssä tarkoitettua toimeentulotukea ennakkona, *kunnallisen eläkelaitoksen* on maksettava samalta ajalta takautuvasti myönnettävä eläke siltä osin kuin se vastaa määrältään maksettua toimeentulotuen ennakkoa sosiaalihuoltolain (710/1982) 6 §:n 1 momentissa tarkoitettulle toimielimelle tämän vaatimuksesta.

Jos kunta tai kuntayhtymä on järjestänyt eläkkeeseen oikeutetulle laitoshoidon tai -huoltoa tai perhehoitoa, *kunnallisen eläkelaitoksen* on kunnan tai kuntayhtymän vaatimuksesta maksettava eläke laitoshoidon tai -huollon tai perhehoidon ajalta kunnalle tai kuntayhtymälle käytettäväksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain (734/1992) 14 §:ssä tarkoitetulla tavalla.

124 §

Takautumisvaatimuksen esittämisäika

Eläke maksetaan 120–123 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa työnantajalle, sairauskassalle, sairausvakuutusrahastolle, Kansaneläkelaitokselle, työttömyyskassalle, kunnalle, kuntayhtymälle tai sosiaalihuoltolaissa tarkoitettulle toimielimelle vain sillä edellytyksellä, että eläkkeen maksamista koskeva vaatimus on tehty *kunnalliselle eläkelaitokselle* vähintään kaksi viikkoa ennen eläkkeen maksupäivää.

125 §

Eläkkeen maksaminen sosiaalihuoltolain mukaiselle toimielimelle suostumuksen perusteella

Valtiokonttori voi eläkkeensaajan suostumuksella päättää, että tämän lain mukainen eläke maksetaan eläkkeensaajan asuinkunnan sosiaalihuoltolain 6 §:n 1 momentissa tarkoitettulle toimielimelle niin, että se käytetään eläkkeensaajan ja sellaisen henkilön huoltoon, jonka elatuksesta eläkkeensaaja on toimeentulotuesta annetun lain 2 §:n mukaan velvollinen huolehtimaan. Edellytyksenä on, ettei eläkkeen maksamista sen saajalle itselleen voida pitää tarkoituksenmukaisena hänen elämäntapojensa, sairautensa tai muun erityisen syyn vuoksi eikä hänelle ole määrätty edunvalvojaa.

125 §

Eläkkeen maksaminen sosiaalihuoltolain mukaiselle toimielimelle suostumuksen perusteella

Kunnallinen eläkelaitos voi eläkkeensaajan suostumuksella päättää, että tämän lain mukainen eläke maksetaan eläkkeensaajan asuinkunnan sosiaalihuoltolain 6 §:n 1 momentissa tarkoitettulle toimielimelle niin, että se käytetään eläkkeensaajan ja sellaisen henkilön huoltoon, jonka elatuksesta eläkkeensaaja on toimeentulotuesta annetun lain 2 §:n mukaan velvollinen huolehtimaan. Edellytyksenä on, ettei eläkkeen maksamista sen saajalle itselleen voida pitää tarkoituksenmukaisena hänen elämäntapojensa, sairautensa tai muun erityisen syyn vuoksi eikä hänelle ole määrätty edunvalvojaa.

128 §

Takautuva oikeus korvaukseen vakuutuslaitokselta

Jos työntekijällä on oikeus saada tapaturmavakuutuslain säännöksiin perustuvaa päivärahaa tai tapaturmaeläkettä, sotilasvammalakiin perustuvaa elinkorkoa tai liikennevakuutuslain nojalla omaan vammaan perustuvaa jatkuvaa korvausta taikka tapaturmavakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain tai liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain nojalla ansionmenetykskorvausta, voidaan tämän lain mukainen eläke sen estämättä, mitä 73 §:ssä säädetään, suorittaa täysimääräisenä, kunnes päivärahan, tapaturmaeläkkeen, elinkoron, korvauksen tai ansionmenetykskorvauksen määrä on lopullisesti ratkaistu. Työntekijän oikeus mainittuun päivärahaan, tapaturmaeläkkeeseen, elinkorkoon, korvaukseen tai ansionmenetykskorvaukseen siirtyy Valtiokonttorille siltä osin kuin Valtiokonttori on maksanut samalta ajalta eläkettä.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan vastaavasti työntekijän jälkeen hänen edunsaajilleen maksettavaan tapaturmavakuutus-

128 §

Takautuva oikeus korvaukseen vakuutuslaitokselta

Jos työntekijällä on oikeus saada tapaturmavakuutuslain säännöksiin perustuvaa päivärahaa tai tapaturmaeläkettä, sotilasvammalakiin perustuvaa elinkorkoa tai liikennevakuutuslain nojalla omaan vammaan perustuvaa jatkuvaa korvausta taikka tapaturmavakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain tai liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain nojalla ansionmenetykskorvausta, voidaan tämän lain mukainen eläke sen estämättä, mitä 73 §:ssä säädetään, suorittaa täysimääräisenä, kunnes päivärahan, tapaturmaeläkkeen, elinkoron, korvauksen tai ansionmenetykskorvauksen määrä on lopullisesti ratkaistu. Työntekijän oikeus mainittuun päivärahaan, tapaturmaeläkkeeseen, elinkorkoon, korvaukseen tai ansionmenetykskorvaukseen siirtyy *kunnalliselle eläkelaitokselle* siltä osin kuin *kunnallinen eläkelaitos* on maksanut samalta ajalta eläkettä.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan vastaavasti työntekijän jälkeen hänen edunsaajilleen maksettavaan tapaturmavakuutus-

lain mukaiseen perhe-eläkkeeseen tai sotilavammalain mukaiseen huoltoeläkkeeseen tai liikennevakuutuslain nojalla maksettavaan jatkuvaan korvaukseen, jos Valtiokonttori on maksanut myöntämänsä perhe-eläkkeen täysimääräisenä.

130 §

Aiheettomasti maksetun eläkkeen takaisinperintä

Jos eläkettä on maksettu enemmän kuin mihin sen saajalla on oikeus, Valtiokonttorin on perittävä aiheettomasti maksettu eläke takaisin.

Valtiokonttori voi luopua aiheettomasti maksetun eläkkeen takaisinperimisestä kokonaan tai osittain, jos tämä katsotaan kohtuulliseksi eikä eläkkeen maksaminen ole johtunut eläkkeensaajan tai hänen edustajansa vilpillisestä menettelystä. Valtiokonttori voi luopua aiheettomasti maksetun eläkkeen takaisinperimisestä myös silloin, kun takaisin perittävä määrä on vähäinen.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, sovelletaan myös silloin, kun Valtiokonttori on 7 luvussa tarkoitettuna viimeisenä eläkelaitoksena toimiessaan maksanut tämän lain mukaisia eläkkeitä aiheettomasti. Siltä osin kuin Valtiokonttori on maksanut aiheettomasti kunnallisen eläkelain, evankelis-luterilaisen kirkon eläkelain, Kansaneläkelaitoksesta annetun lain 13 §:ään perustuvien eläkesäännösten tai yksityisten alojen eläkelakien mukaista eläkettä, takaisinperinnästä päättää asianomainen eläkelaitos siten kuin sitä koskevassa laissa säädetään. Valtiokonttori antaa kuitenkin viimeisenä eläkelaitoksena toimiessaan takaisinperittävistä eläkkeistä päätösyhdistelmän ja perii takaisin perittävän määrän.

131 §

Aiheettomasti maksetun eläkkeen kuittaus

Valtiokonttori voi periä aiheettomasti maksamansa eläkkeen myös kuittaamalla sen vastaisuudessa maksettavista eläke-eristä. Ilman

lain mukaiseen perhe-eläkkeeseen tai sotilavammalain mukaiseen huoltoeläkkeeseen tai liikennevakuutuslain nojalla maksettavaan jatkuvaan korvaukseen, jos *kunnallinen eläkelaitos* on maksanut myöntämänsä perhe-eläkkeen täysimääräisenä.

130 §

Aiheettomasti maksetun eläkkeen takaisinperintä

Jos eläkettä on maksettu enemmän kuin mihin sen saajalla on oikeus, *aiheettomasti maksettu eläke on perittävä takaisin.*

Kunnallinen eläkelaitos voi luopua aiheettomasti maksetun eläkkeen takaisinperimisestä kokonaan tai osittain, jos tämä katsotaan kohtuulliseksi eikä eläkkeen maksaminen ole johtunut eläkkeensaajan tai hänen edustajansa vilpillisestä menettelystä. *Kunnallinen eläkelaitos* voi luopua aiheettomasti maksetun eläkkeen takaisinperimisestä myös silloin, kun takaisin perittävä määrä on vähäinen.

(3 mom. kumotaan)

131 §

Aiheettomasti maksetun eläkkeen kuittaus

Kunnallinen eläkelaitos voi periä aiheettomasti maksamansa eläkkeen myös kuittaamalla sen vastaisuudessa maksettavista elä-

eläkkeensaajan suostumusta kulloinkin maksettavasta eläke-erästä saa vähentää enintään kuudesosan siitä eläke-erän osasta, joka jää sen jälkeen, kun eläke-erästä on ennakkoperintälain (1118/1996) nojalla pidätetty veron ennakko.

Jos Valtiokonttori 7 luvussa tarkoitettuna viimeisenä eläkelaitoksena perii takaisinperittävän määrän kuittaamalla, 1 momentissa tarkoitettuna eläke-eränä pidetään Valtiokonttorin viimeisenä eläkelaitoksena maksettavana olevien eläke-erien yhteismäärää.

Ilman eläkkeensaajan suostumusta kulloinkin maksettavasta eläke-erästä saa vähentää enintään kuudesosan siitä eläke-erän osasta, joka jää sen jälkeen, kun eläke-erästä on ennakkoperintälain (1118/1996) nojalla pidätetty veron ennakko.

Jos *kunnallinen eläkelaitos* viimeisenä eläkelaitoksena perii takaisinperittävän määrän kuittaamalla, 1 momentissa tarkoitettuna eläke-eränä pidetään *kunnallisen eläkelaitoksen* viimeisenä eläkelaitoksena maksettavana olevien eläke-erien yhteismäärää.

132 §

Eläketurvan rahoitus

Tämän lain mukainen eläketurva maksetaan valtion talousarviosta. Lain piiriin kuuluvaan palvelukseen perustuvien tulevien eläkkeiden, perhe-eläkkeiden ja niihin verrattavien muiden etujen maksamiseen varautumiseksi ja näistä eduista valtiolle aiheutuvien menojen tasaamiseksi on valtion talousarvion ulkopuolinen valtion eläkerahasto, josta säädetään lailla.

135 §

Työnantajan eläkemaksu

Valtion virastot ja laitokset, valtion liikelaitokset sekä yhteisöt ja laitokset, joiden henkilöstö kuuluu tämän lain mukaisen eläketurvan piiriin, maksavat työnantajan eläkemaksun, joka muodostuu vanhuus-, työkyvyttömyys-, työttömyys- ja perhe-eläkeosasta sekä eläketurvan toimeenpanosta aiheutuvasta hoitokuluosasta. Työnantajan eläkemaksu maksetaan Valtiokonttorille, joka tulouttaa maksut, *hoitokuluosaa lukuun ottamatta*, valtion eläkerahastolle.

132 §

Eläketurvan rahoitus

Tämän lain mukainen eläketurva maksetaan valtion talousarviosta. *Eläkkeiden maksamiseen tarvittavien varojen siirtämisestä kunnalliselle eläkelaitokselle säädetään kunnallisen eläkelain 137 b §:n 1 momentissa.* Lain piiriin kuuluvaan palvelukseen perustuvien tulevien eläkkeiden, perhe-eläkkeiden ja niihin verrattavien muiden etujen maksamiseen varautumiseksi ja näistä eduista valtiolle aiheutuvien menojen tasaamiseksi on valtion talousarvion ulkopuolinen valtion eläkerahasto, josta säädetään lailla.

135 §

Työnantajan eläkemaksu

Valtion virastot ja laitokset, valtion liikelaitokset sekä yhteisöt ja laitokset, joiden henkilöstö kuuluu tämän lain mukaisen eläketurvan piiriin, maksavat työnantajan eläkemaksun, joka muodostuu vanhuus-, työkyvyttömyys-, työttömyys- ja perhe-eläkeosasta sekä eläketurvan toimeenpanosta aiheutuvasta hoitokuluosasta. Työnantajan eläkemaksu maksetaan Valtiokonttorille, joka tulouttaa maksut valtion eläkerahastolle. *Valtion eläkerahastolle maksettavasta summasta vähennetään kuitenkin se määrä, joka tarvitaan eläketurvan toimeenpanoa varten Valtiokonttorissa ja kunnallisessa eläkelaitoksessa. Valtiokonttori maksaa työnantajan eläkemaksusta kunnalliselle eläkelaitokselle kunnallisen eläkelain 137 b §:n mukaisen korvauksen.*

Työnantajan eläkemaksun perusteista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. *Hoitokuluosan suuruudesta päättää valtiovarainministeriö.*

Työnantajan eläkemaksun perusteista ja Valtiokonttorin ja kunnallisen eläkelaitoksen eläketurvan toimeenpanoa varten saaman hoitokulun määrästä ja niiden vahvistamisesta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

143 §

Valtiokonttori

Valtion eläketurvan toimeenpanosta huolehtii Valtiokonttori. Valtiokonttori huolehtii myös valtion varoista suoritettavien ylimääräisten eläkkeiden maksamisesta.

143 §

Kunnallinen eläkelaitos ja Valtiokonttori

Kunnallinen eläkelaitos huolehtii valtion eläketurvan toimeenpanosta. Kunnallinen eläkelaitos huolehtii myös valtion varoista suoritettavien ylimääräisten eläkkeiden maksamisesta.

Valtiokonttori huolehtii kuitenkin sille 9 luvussa säädettyistä eläketurvan rahoitukseen liittyvistä tehtävistä sekä 148 §:n 4 momentin mukaisen rekisterin pidosta.

143 b §

Sopiminen yhteistoiminnasta muiden eläkelaitosten kanssa

Valtiokonttori voi sopia yhteistoiminnasta ja siitä aiheutuvien kustannusten korvaamisesta kunnallisen eläkelaitoksen ja Eläketurvakeskuksen sekä muiden eläke- ja vakuutuslaitosten kanssa.

143 b §

Sopiminen yhteistoiminnasta muiden eläkelaitosten kanssa

Valtiokonttori voi sopia sille 143 §:ssä säädettyjen tehtävien hoitamisessa tarvittavasta yhteistoiminnasta ja siitä aiheutuvien kustannusten korvaamisesta kunnallisen eläkelaitoksen ja Eläketurvakeskuksen sekä muiden eläke- ja vakuutuslaitosten kanssa.

145 §

Valtion työkyvyttömyys- ja kuntoutusasioiden neuvottelukunta

Valtiokonttorissa on valtion työkyvyttömyys- ja kuntoutusasioiden neuvottelukunta, jonka jäsenet valtiovarainministeriö määrää kolmeksi vuodeksi kerrallaan valtiovarainministeriön sekä valtion virkamiesten ja työntekijöiden keskustason edustavimpien järjestöjen ehdottamista henkilöistä. Neuvottelukunnan tehtävänä on työkyvyn arvioinnin ja kuntoutuskysymysten soveltamiskäytännön ohjaus ja seuranta.

145 §

Valtion työkyvyttömyys- ja kuntoutusasioiden neuvottelukunta

Kunnallisen eläkelaitoksen yhteydessä on valtion työkyvyttömyys- ja kuntoutusasioiden neuvottelukunta, jonka tehtävänä on työkyvyn arvioinnin ja ammatillisen kuntoutuksen seuranta ja ohjaus.

Neuvottelukunnassa on puheenjohtaja ja viisi muuta jäsentä. Valtiovarainministeriö mää-

rää jäsenet kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Jäsenistä yhden tulee edustaa valtiovarainministeriötä, yhden kunnallista eläkelaitosta ja yhden Valtiokonttoria. Jäsenistä kolme määrätään valtion virkamiesten ja työntekijöiden keskustason edustavimpien järjestöjen ehdottamista henkilöistä. Valtiovarainministeriö määrää yhden jäsenistä puheenjohtajaksi.

146 §

Työntekijän ja eläkkeenhakijan oikeus saada tietoja

Valtiokonttorin on annettava työntekijälle tämän pyynnöstä hallussaan olevat työntekijän eläkeoikeutta koskevat tiedot. Asianosaisen tiedonsaantioikeudesta, oikeudesta saada tieto itseään koskevasta asiakirjasta sekä oikeudesta tarkastaa itsestään rekisteriin talletetut tiedot on muutoin voimassa, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999, julkisuuslaki) ja henkilötietolaissa (523/1999) säädetään.

Valtiokonttorin on annettava eläkkeenhakijalle etukäteen eläkehakemuslomakkeella tai muulla vastaavalla tavalla tiedot siitä, mistä tätä koskevia tietoja voidaan hankkia ja mihin tarkoitukseen niitä voidaan säännönmukaisesti luovuttaa.

147 §

Työnantajan oikeus saada tietoja

Työnantajalla on oikeus saada Valtiokonttorilta salassapitosäynnösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä kirjanpitoaan, palkkahallintoaan ja eläkemaksun tarkastamista varten välttämättömät tiedot tämän lain mukaan myönnetystä eläkkeestä ja muut edellä mainittuja tarkoituksia varten välttämättömät tiedot. Työnantajalla, jonka palveluksesta työntekijä siirtyy eläkkeelle, on myös oikeus saada tiedot Valtiokonttorin myöntämän eläkkeen lajista ja alkamis- ja päättymisajankohdasta työnantajan palveluksen päättämistä varten.

146 §

Työntekijän ja eläkkeenhakijan oikeus saada tietoja

Valtiokonttorin ja kunnallisen eläkelaitoksen on annettava työntekijälle tämän pyynnöstä hallussaan olevat työntekijän eläkeoikeutta koskevat tiedot. Asianosaisen tiedonsaantioikeudesta, oikeudesta saada tieto itseään koskevasta asiakirjasta sekä oikeudesta tarkastaa itsestään rekisteriin talletetut tiedot *säädetään lisäksi* viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999, **julkisuuslaki**) ja henkilötietolaissa (523/1999).

Kunnallisen eläkelaitoksen on annettava eläkkeenhakijalle etukäteen eläkehakemuslomakkeella tai muulla vastaavalla tavalla tiedot siitä, mistä tätä koskevia tietoja voidaan hankkia ja mihin tarkoitukseen niitä voidaan säännönmukaisesti luovuttaa.

147 §

Työnantajan oikeus saada tietoja

Työnantajalla on oikeus saada Valtiokonttorilta ja kunnalliselta eläkelaitokselta salassapitosäynnösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä kirjanpitoaan, palkkahallintoaan ja eläkemaksun tarkastamista varten välttämättömät tiedot tämän lain mukaan myönnetystä eläkkeestä ja muut edellä mainittuja tarkoituksia varten välttämättömät tiedot. Työnantajalla, jonka palveluksesta työntekijä siirtyy eläkkeelle, on myös oikeus saada tiedot *kunnallisen eläkelaitoksen* myöntämän eläkkeen lajista ja alkamis- ja päättymisajankohdasta työnantajan palveluksen päättämistä varten.

148 §

Työnantajan velvollisuus antaa tietoja

Jos käsiteltävänä olevan eläke- tai kuntoutusasian ratkaisemiseksi tai muuten tämän lain mukaisten tehtävien toimeenpanossa tarvitaan tietoja työntekijän työskentelystä ja työolosuhteista tai muista vastaavista seikoista, työnantaja on velvollinen antamaan tiedot Valtiokonttorille ja tämän lain mukaiselle muutoksenhakuelimelle.

149 §

Selvitys eläkkeensaajalta eläkkeen määrään ja eläkeoikeuteen liittyvistä seikoista

Valtiokonttori voi sen lisäksi, mitä eläkkeensaajan ilmoitusvelvollisuudesta tässä laissa säädetään, vaatia eläkkeensaajalta selvityksen eläkkeen määrään ja eläkeoikeuteen vaikuttavista seikoista, jos on aihetta epäillä, että näissä seikoissa on tapahtunut muutoksia.

150 §

Oikeus saada tietoja asian ratkaisemiseksi ja lakisääteisten tehtävien toimeenpanemiseksi

Valtiokonttorilla ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada työnantajalta, lakisääteistä vakuutusta toimeenpanevalta vakuutus- ja eläkelaitokselta, viranomaiselta ja muulta taholta, johon viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia sovelletaan, tiedot, jotka ovat välttämättömiä käsiteltävänä olevan eläke- tai etuusasian ratkaisemista varten tai jotka muuten ovat välttämättömiä tässä laissa, EY:n sosiaaliturva-asetuksessa tai sen täytäntöönpanoasetuksessa taikka sosiaaliturvasopimuksessa säädettyjen tehtävien toimeenpanossa.

Valtiokonttorilla ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on lisäksi oikeus saada lääkäriltä ja muulta terveydenhuollon

148 §

Työnantajan velvollisuus antaa tietoja

Jos käsiteltävänä olevan eläke- tai kuntoutusasian ratkaisemiseksi tai muuten tämän lain mukaisten tehtävien toimeenpanossa tarvitaan tietoja työntekijän työskentelystä ja työolosuhteista tai muista vastaavista seikoista, työnantaja on velvollinen antamaan tiedot *kunnalliselle eläkelaitokselle* ja tämän lain mukaiselle muutoksenhakuelimelle.

149 §

Selvitys eläkkeensaajalta eläkkeen määrään ja eläkeoikeuteen liittyvistä seikoista

Kunnallinen eläkelaitos voi sen lisäksi, mitä eläkkeensaajan ilmoitusvelvollisuudesta tässä laissa säädetään, vaatia eläkkeensaajalta selvityksen eläkkeen määrään ja eläkeoikeuteen vaikuttavista seikoista, jos on aihetta epäillä, että näissä seikoissa on tapahtunut muutoksia.

150 §

Oikeus saada tietoja asian ratkaisemiseksi ja lakisääteisten tehtävien toimeenpanemiseksi

Valtiokonttorilla, *kunnallisella eläkelaitoksella* ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada työnantajalta, lakisääteistä vakuutusta toimeenpanevalta vakuutus- ja eläkelaitokselta, viranomaiselta ja muulta taholta, johon viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia sovelletaan, tiedot, jotka ovat välttämättömiä käsiteltävänä olevan eläke- tai etuusasian ratkaisemista varten tai jotka muuten ovat välttämättömiä tässä laissa, EY:n sosiaaliturva-asetuksessa tai sen täytäntöönpanoasetuksessa taikka sosiaaliturvasopimuksessa säädettyjen tehtävien toimeenpanossa.

Kunnallisella eläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on lisäksi oikeus saada lääkäriltä ja muulta terveyden-

ammattihenkilöistä annetussa laissa tarkoitettua ammattihenkilöltä, potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (785/1992) 2 §:n 4 kohdassa tarkoitettua terveydenhuollon toimintayksiköltä sekä kuntoutusta toimeenpanevalta taholta ja muulta terveydenhuollon toimintayksiköltä, sosiaalipalvelujen tuottajalta tai hoitolaitokselta pyynnöstä tämän laatima lausunto ja muut 1 momentissa tarkoitettujen tehtävien toimeenpanemiseksi välttämättömät tiedot eläkkeenhakijan potilasasiakirjoista, kuntoutuksesta, terveydentilasta, hoidosta sekä työkyvystä, jollei hakija itse niitä toimita.

Tässä pykälässä tarkoitettuja tietoja saadaan hakea myös teknisen käyttöyhteyden avulla ilman sen suostumusta, jonka etujen suojaamiseksi salassapitovelvollisuus on säädetty.

151 §

Valtiokonttorin tarkastusoikeus

Valtiokonttorilla on oikeus tarkastaa työntekijän asiakirjoista 148 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen tietojen oikeellisuus.

154 §

Tietojen maksuttomuus

Valtiokonttorilla ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus saada maksutta ne tiedot, jotka niillä on tämän lain mukaan oikeus saada. Jos tiedot tarvitaan tiettyssä muodossa ja siitä aiheutuu tietojen luovuttajalle olennaisia lisäkustannuksia, kustannukset on kuitenkin korvattava.

huollon ammattihenkilöistä annetussa laissa tarkoitettua ammattihenkilöltä, potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (785/1992) 2 §:n 4 kohdassa tarkoitettua terveydenhuollon toimintayksiköltä sekä kuntoutusta toimeenpanevalta taholta ja muulta terveydenhuollon toimintayksiköltä, sosiaalipalvelujen tuottajalta tai hoitolaitokselta pyynnöstä tämän laatima lausunto ja muut 1 momentissa tarkoitettujen tehtävien toimeenpanemiseksi välttämättömät tiedot eläkkeenhakijan potilasasiakirjoista, kuntoutuksesta, terveydentilasta, hoidosta sekä työkyvystä, jollei hakija itse niitä toimita.

Valtiokonttorilla on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada kunnalliselta eläkelaitokselta valtion eläkejärjestelmän piirissä olevien henkilöiden eläketurvaa ja sen määräytymistä koskevat tiedot, jotka ovat välttämättömiä Valtiokonttorille 143 §:ssä säädettyjen tehtävien hoitamista varten.

Tässä pykälässä tarkoitettuja tietoja saadaan hakea myös teknisen käyttöyhteyden avulla ilman sen suostumusta, jonka etujen suojaamiseksi salassapitovelvollisuus on säädetty.

151 §

Valtiokonttorin tarkastusoikeus

Valtiokonttorilla on oikeus tarkastaa työntekijän asiakirjoista 148 §:n 1 momentissa tarkoitettujen tietojen oikeellisuus.

154 §

Tietojen maksuttomuus

Valtiokonttorilla, *kunnallisella eläkelaitoksella* ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus saada maksutta ne tiedot, jotka niillä on tämän lain mukaan oikeus saada. Jos tiedot tarvitaan tiettyssä muodossa ja siitä aiheutuu tietojen luovuttajalle olennaisia lisäkustannuksia, kustannukset on kuitenkin korvattava.

155 §

Tietojen antaminen vapaaehtoista ryhmälisäeläketurvaa varten

Valtiokonttorilla on oikeus sen lisäksi, mitä julkisuuslaissa säädetään, salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä antaa henkivakuutusyhtiölle, eläkekassalle ja eläkesäätiölle työntekijöiden nimet ja osoitteet, heidän henkilötunnuksensa, tiedot eläkkeiden määrästä ja eläkkeen määrään vaikuttavista tekijöistä sekä muut työntekijän eläkelain 204 §:ssä tarkoitetun mainitun lain mukaiseen eläketurvaan liittyvän vapaaehtoisen ryhmälisäeläketurvan hoitamista tai järjestämistä varten välttämättömät tiedot.

156 §

Tietojen antaminen työntekijäin ryhmähenkivakuutusta varten

Työntekijäin ryhmähenkivakuutuksen korvaustoimintaa henkivakuutus- ja tapaturmavakuutusyhtiöiden valtuuttamana hoitavalla työntekijäin henkivakuutuspoolilla ja Maatalousyrittäjien eläkelaitoksella on oikeus saada salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä Valtiokonttorilta tämän lain mukaisessa palveluksessa työskennelleiden, kuolleiden työntekijöiden nimet, henkilötunnukset ja kuolinpäivät, heidän edunsaajiensa nimet ja henkilötunnukset sekä muut vastaavat tiedot, joita tarvitaan ryhmähenkivakuutuksen vakuutussumman myöntöedellytysten täyttymistä ratkaistaessa.

Myös Valtiokonttorilla ja kunnallisella eläkelaitoksella on oikeus saada salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä 1 momentissa tarkoitettut tiedot ryhmähenkivakuutusta vastaavan taloudellisen tuen käsittelemiseksi.

155 §

Tietojen antaminen vapaaehtoista ryhmälisäeläketurvaa varten

Kunnallisella eläkelaitoksella on oikeus sen lisäksi, mitä julkisuuslaissa säädetään, salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä antaa henkivakuutusyhtiölle, eläkekassalle ja eläkesäätiölle työntekijöiden nimet ja osoitteet, heidän henkilötunnuksensa, tiedot eläkkeiden määrästä ja eläkkeen määrään vaikuttavista tekijöistä sekä muut työntekijän eläkelain 204 §:ssä tarkoitetun mainitun lain mukaiseen eläketurvaan liittyvän vapaaehtoisen ryhmälisäeläketurvan hoitamista tai järjestämistä varten välttämättömät tiedot.

156 §

Tietojen antaminen työntekijäin ryhmähenkivakuutusta varten

Työntekijäin ryhmähenkivakuutuksen korvaustoimintaa henkivakuutus- ja tapaturmavakuutusyhtiöiden valtuuttamana hoitavalla työntekijäin henkivakuutuspoolilla ja Maatalousyrittäjien eläkelaitoksella on oikeus saada salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä Valtiokonttorilta ja kunnalliselta eläkelaitokselta tämän lain mukaisessa palveluksessa työskennelleiden, kuolleiden työntekijöiden nimet, henkilötunnukset ja kuolinpäivät, heidän edunsaajiensa nimet ja henkilötunnukset sekä muut vastaavat tiedot, joita tarvitaan ryhmähenkivakuutuksen vakuutussumman myöntöedellytysten täyttymistä ratkaistaessa.

Myös Valtiokonttorilla ja kunnallisella eläkelaitoksella on oikeus saada salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä 1 momentissa tarkoitettut tiedot ryhmähenkivakuutusta vastaavan taloudellisen tuen käsittelemiseksi.

157 §

Tietojen antaminen rikosten ja väärinkäytösten selvittämiseksi

Valtiokonttorilla on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä antaa rikosten ja väärinkäytösten selvittämiseksi tämän lain toimeenpanoon perustuvia tietoja ministeriölle, verohallinnolle ja sellaiselle lakisäateistä sosiaaliturvajärjestelmää hoitavalle laitokselle tai yhteisölle, jonka hoidettavaksi kuuluvaan sosiaaliturvaetuuteen tämän lain mukainen eläke vaikuttaa.

Valtiokonttorilla on 1 momentissa tarkoitettu oikeus antaa 2 momentissa mainittuja tietoja myös poliisi- ja syyttäjäviranomaiselle siltä osin kuin ne ovat välttämättömiä rikosten selvittämistä ja syytteenpanoa varten.

158 §

Tietojen antaminen viranomaisille ja luottotietotoimintaa harjoittavalle rekisterinpitäjälle

Valtiokonttorilla on oikeus sen lisäksi, mitä julkisuuslaissa säädetään, salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä antaa tämän lain toimeenpanoon perustuvia tietoja seuraavasti:

1) asianomaiselle viranomaiselle ja toimielimelle ne tiedot, jotka ovat välttämättömiä EY:n sosiaaliturva-asetuksen tai sosiaaliturvasopimuksen mukaisten tehtävien toimeenpanossa;

2) verohallinnolle tiedot, jotka ovat välttämättömiä sille ennakkoperintälaissa säädetyn valvontavelvollisuuden täyttämiseksi silloin, kun on aihetta epäillä, että työnantaja ei ole täyttänyt ennakonpidätysvelvollisuuttaan;

3) luottotietotoimintaa harjoittavalle rekisterinpitäjälle sellaiset tiedot työnantajan maksamatta jättämistä tähän lakiin perustuvista ulosottokelpoisista eläkemaksuista, jotka

157 §

Tietojen antaminen rikosten ja väärinkäytösten selvittämiseksi

Kunnallisella eläkelaitoksella ja Valtiokonttorilla on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä antaa rikosten ja väärinkäytösten selvittämiseksi tämän lain toimeenpanoon perustuvia tietoja ministeriölle, verohallinnolle ja sellaiselle lakisäateistä sosiaaliturvajärjestelmää hoitavalle laitokselle tai yhteisölle, jonka hoidettavaksi kuuluvaan sosiaaliturvaetuuteen tämän lain mukainen eläke vaikuttaa.

Kunnallisella eläkelaitoksella on 1 momentissa tarkoitettu oikeus antaa 2 momentissa mainittuja tietoja ja Valtiokonttorilla 2 momentin 3 kohdassa mainitut tiedot myös poliisi- ja syyttäjäviranomaiselle siltä osin kuin ne ovat välttämättömiä rikosten selvittämistä ja syytteenpanoa varten.

158 §

Tietojen antaminen viranomaisille ja luottotietotoimintaa harjoittavalle rekisterinpitäjälle

Valtiokonttorilla ja kunnallisella eläkelaitoksella on oikeus sen lisäksi, mitä julkisuuslaissa säädetään, salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä antaa tämän lain toimeenpanoon perustuvia tietoja seuraavasti:

1) asianomaiselle viranomaiselle ja toimielimelle ne tiedot, jotka ovat välttämättömiä EY:n sosiaaliturva-asetuksen tai sosiaaliturvasopimuksen mukaisten tehtävien toimeenpanossa;

2) *Verohallinnolle* tiedot, jotka ovat välttämättömiä sille ennakkoperintälaissa säädetyn valvontavelvollisuuden täyttämiseksi silloin, kun on aihetta epäillä, että työnantaja ei ole täyttänyt ennakonpidätysvelvollisuuttaan;

3) luottotietotoimintaa harjoittavalle rekisterinpitäjälle sellaiset tiedot työnantajan maksamatta jättämistä tähän lakiin perustuvista ulosottokelpoisista eläkemaksuista, jot-

luottotietorekisterin pitäjällä lain mukaan on oikeus tallettaa luottotietorekisteriin.

ka luottotietorekisterin pitäjällä lain mukaan on oikeus tallettaa luottotietorekisteriin.

159 §

Tietojen luovuttaminen eteenpäin

Sen lisäksi, mitä julkisuuslaissa säädetään, Valtiokonttorilla on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä antaa Eläketurvakeskuksesta ja työeläkelakien toimeenpanosta huolehtivalta eläkelaitokselta saadut eläkettä, eläkeoikeutta tai vakuuttamista koskevat tiedot Kansaneläkelaitokselle tai muulle sellaiselle tietojen vastaanottajalle, jolla on oikeus saada nämä tiedot lain perusteella.

Valtiokonttorilla on 1 momentissa mainittu oikeus antaa 148 §:n 1–3 momentin nojalla työnantajalta saamansa tiedot ja 150 §:n nojalla *työnantajalta, lakisääteistä vakuutusta toimeenpanevalta vakuutus- ja eläkelaitokselta, vero- ja muulta viranomaiselta sekä muulta julkisuuslain soveltamisalaan kuuluvalla taholta* saamansa tiedot työeläkelakien toimeenpanosta huolehtiville sellaisille eläkelaitoksille, joilla on oikeus saada nämä tiedot lain perusteella mainittujen tietojen antajilta tai Eläketurvakeskuksesta.

Valtiokonttorin on ennen 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen tietojen antamista sovittava Eläketurvakeskuksen ja asianomaisten eläkelaitosten kanssa siitä, mitä edellä tarkoitettuja tietoista voidaan luovuttaa edelleen ja kenelle niitä voidaan edelleen luovuttaa.

160 §

Tietojen eteenpäin luovuttajan vastuu

Kun Valtiokonttori luovuttaa tässä luvussa säädetyillä perusteilla tietoja eteenpäin, se on vastuussa siitä, että luovutettavien tietojen sisältö vastaa tietojen antajalta saatuja tietoja.

159 §

Tietojen luovuttaminen eteenpäin

Sen lisäksi, mitä julkisuuslaissa säädetään, *kunnallisella eläkelaitoksella* on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä antaa Eläketurvakeskuksesta ja työeläkelakien toimeenpanosta huolehtivalta eläkelaitokselta saadut eläkettä, eläkeoikeutta tai *valtiokonttorilta saadut* vakuuttamista koskevat tiedot Kansaneläkelaitokselle tai muulle sellaiselle tietojen vastaanottajalle, jolla on oikeus saada nämä tiedot lain perusteella.

Valtiokonttorilla on 1 momentissa mainittu oikeus antaa 148 §:n 1 momentin nojalla työnantajalta saamansa tiedot ja 150 §:n nojalla saamansa tiedot työeläkelakien toimeenpanosta huolehtiville sellaisille eläkelaitoksille, joilla on oikeus saada nämä tiedot lain perusteella mainittujen tietojen antajilta tai Eläketurvakeskuksesta.

Valtiokonttorin on ennen 2 momentissa tarkoitettujen tietojen antamista sovittava *kunnallisen eläkelaitoksen*, Eläketurvakeskuksen ja asianomaisten eläkelaitosten kanssa siitä, mitä edellä tarkoitettuja tietoista voidaan luovuttaa edelleen ja kenelle niitä voidaan edelleen luovuttaa.

160 §

Tietojen eteenpäin luovuttajan vastuu

Kun Valtiokonttori *tai kunnallinen eläkelaitos* luovuttaa tässä luvussa säädetyillä perusteilla tietoja eteenpäin, se on vastuussa siitä, että luovutettavien tietojen sisältö vastaa tietojen antajalta saatuja tietoja.

161 §

Tietojen antaminen teknisen käyttöyhteyden avulla

Valtiokonttorilla on oikeus avata tekninen käyttöyhteys sen lisäksi, mitä tietojen antamisesta teknisellä käyttöyhteydellä säädetään julkisuuslain 29 §:n 3 momentissa:

1) lakisääteistä sosiaalivakuutusta toimeenpanevalle yhteisölle tai laitokselle sekä tämän lain mukaiselle muutoksenhakuelimelle henkilörekisterinsä sellaisiin tietoihin, jotka sillä on tämän tai muun lain perusteella oikeus saada tehtäviensä toimeenpanoa varten;

2) EY:n sosiaaliturva-asetuksen tai sosiaaliturvasopimuksen mukaisten tehtävien toimeenpanosta huolehtivalle viranomaiselle sellaisiin tietoihin, jotka sillä on 158 §:n 1 kohdan mukaan oikeus saada;

3) Kansaneläkelaitokselle sekä muulle sellaiselle tietojen vastaanottajalle, jolla on oikeus saada työeläkelakien toimeenpanosta huolehtivalta eläkelaitokselta *eläkettä, eläke-oikeutta ja* vakuuttamista koskevat tiedot, 159 §:n 1 momentissa tarkoitettuihin tietoihin;

4) henkivakuutusyhtiölle, eläkekassalle tai eläkesäätiölle 155 §:ssä tarkoitettuihin ryhmäiseläketurvan hoitamista tai järjestämistä varten välttämättömiin tietoihin sekä työntekijäin ryhmähenkivakuutuspoolille, Maatalousyrittäjien eläkelaitokselle tai kunnalliselle eläkelaitokselle 156 §:ssä tarkoitettuihin tietoihin; ja

5) työnantajalle 148 §:ssä tarkoitettujen tiedonantovelvollisuuden toteuttamiseksi.

Tekninen käyttöyhteys on kuitenkin oikeus avata 159 §:n 2 momentissa ja tämän pykälän 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettuihin tietoihin vain, jos tästä on 159 §:n 3 momentin mukaisesti sovittu.

Valtiokonttorilla on myös oikeus avata tekninen käyttöyhteys Eläketurvakeskukselle ja muille eläkelaitoksille tietojen antamista varten työntekijälle hänen tämän lain mukaisesta eläketurvastaan.

161 §

Tietojen antaminen teknisen käyttöyhteyden avulla

Valtiokonttorilla on oikeus avata tekninen käyttöyhteys sen lisäksi, mitä tietojen antamisesta teknisellä käyttöyhteydellä säädetään julkisuuslain 29 §:n 3 momentissa:

1) *kunnalliselle eläkelaitokselle*, lakisääteistä sosiaalivakuutusta toimeenpanevalle yhteisölle tai laitokselle sekä tämän lain mukaiselle muutoksenhakuelimelle henkilörekisterinsä sellaisiin tietoihin, jotka sillä on tämän tai muun lain perusteella oikeus saada tehtäviensä toimeenpanoa varten;

2) EY:n sosiaaliturva-asetuksen tai sosiaaliturvasopimuksen mukaisten tehtävien toimeenpanosta huolehtivalle viranomaiselle sellaisiin tietoihin, jotka sillä on 158 §:n 1 kohdan mukaan oikeus saada;

3) Kansaneläkelaitokselle sekä muulle sellaiselle tietojen vastaanottajalle, jolla on oikeus saada työeläkelakien toimeenpanosta huolehtivalta eläkelaitokselta vakuuttamista koskevat tiedot;

4) henkivakuutusyhtiölle, eläkekassalle tai eläkesäätiölle 155 §:ssä tarkoitettuihin ryhmäiseläketurvan hoitamista tai järjestämistä varten välttämättömiin tietoihin sekä työntekijäin ryhmähenkivakuutuspoolille, Maatalousyrittäjien eläkelaitokselle tai kunnalliselle eläkelaitokselle 156 §:ssä tarkoitettuihin tietoihin; ja

5) työnantajalle 148 §:ssä tarkoitettujen tiedonantovelvollisuuden toteuttamiseksi.

(2 mom. kumotaan)

Valtiokonttorilla on myös oikeus avata tekninen käyttöyhteys *kunnalliselle eläkelaitokselle*, Eläketurvakeskukselle ja muille eläkelaitoksille tietojen antamista varten työntekijälle hänen tämän lain mukaisesta eläketurvastaan.

162 §

Muutoksen hakeminen

Muutoksenhakua varten on työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunta ja vakuutusosasto. Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta ja sen jäsenistä säädetään työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta annetussa laissa (677/2005) ja vakuutusosastosta vakuutusosastolaissa (132/2003).

Asianosainen saa hakea kirjallisella valituksella muutosta Valtiokonttorin tämän lain nojalla antamaan päätökseen työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnalta siten kuin tässä laissa ja hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Asianosainen ja Valtiokonttori saavat hakea kirjallisella valituksella muutosta työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan muutoksenhakuasiassa antamaan päätökseen vakuutusosastolta siten kuin tässä laissa ja hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Valtiokonttorin päätökseen, jolla Valtiokonttori on kieltäytynyt antamasta 106 §:ssä tarkoitetun ennakkopäätöksen eläkeoikeudesta tai Eläketurvakeskuksen päätökseen, joka koskee 114 §:n 2 momentissa tarkoitettua eläkehakemuksen käsittelyyn toimivaltaista eläkelaitosta, ei saa hakea muutosta valittamalla.

162 §

Muutoksen hakeminen Valtiokonttorin ja kunnallisen eläkelaitoksen päätöksiin

Valtiokonttorin päätökseen haetaan valittamalla muutosta tämän luvun säännösten mukaisesti. Kunnallisen eläkelaitoksen tämän lain nojalla antamiin päätöksiin haetaan valittamalla muutosta siten, kuin kunnallisessa eläkelaislaissa säädetään.

Kunnallisen eläkelaitoksen tämän lain nojalla nojalla antamien lainvoimaisten päätösten poistamista haetaan kunnallisen eläkelain 162 §:n mukaisesti.

(3 mom. kumotaan)

(4 mom. kumotaan)

162 a §

Muutoksen hakeminen

Muutoksenhakua varten on työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunta ja vakuutusosasto. Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta ja sen jäsenistä säädetään työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta annetussa laissa (677/2005) ja vakuutusosastosta vakuutusosastolaissa (132/2003).

Asianosainen saa hakea kirjallisella valituksella muutosta Valtiokonttorin tämän lain nojalla antamaan päätökseen työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnalta siten kuin tässä laissa ja hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Asianosainen ja Valtiokonttori saavat ha-

kea kirjallisella valituksella muutosta työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan muutoksenhakuasiassa antamaan päätökseen vakuutusoikeudelta siten kuin tässä laissa ja hallintolainkäyttölaissa säädetään.

163 §

(kumotaan)

Muutoksen hakeminen viimeisen eläkelaitoksen päätösyhdistelmään ja EU-päätösten yhteenvedoon

Valtiokonttorin 7 luvussa tarkoitettuna viimeisenä eläkelaitoksena antamaan päätösyhdistelmään sovelletaan, mitä tässä luvussa säädetään päätöksestä. Kun Valtiokonttorin päätös sisältyy muun eläkelaitoksen 109 §:n 2 momentissa tarkoitettuna viimeisenä eläkelaitoksena antamaan päätösyhdistelmään, siihen haetaan muutosta ja valitusasia käsitellään siten kuin muussa julkisten alojen eläkelaisissa tai yksityisten alojen eläkelaisissa säädetään. Tällöin muun julkisten alojen eläkelaitoksen tai yksityisten alojen eläkelaitoksen on siltä osin kuin valitus koskee tämän lain mukaista eläketurvaa, pyydettävä valituksesta Valtiokonttorin lausunto. Lausuntoa ei pyydetä, jos valitus koskee yksinomaan työkyvyn arviointia.

Asianosainen, joka on ollut vakuutettuna kahdessa tai useammassa EU-maassa ja joka ei tyydy Valtiokonttorin tämän lain nojalla antamaan päätökseen, voi hakea siihen muutosta saatuaan EY:n sosiaaliturva-asetuksen täytäntöönpanoasetuksen 48 artiklassa tarkoitetun yhteenvedon, johon on liitetty kaikkien EU-maiden päätökset. Työkyvyttömyyseläkkeen saamisen edellytyksiä koskevaan Valtiokonttorin päätökseen haetaan kuitenkin muutosta siten kuin tässä laissa säädetään.

167 §

167 §

Päätöksen oikaisu muutoksenhaun yhteydessä

Päätöksen oikaisu muutoksenhaun yhteydessä

Jos Valtiokonttori on antanut päätösyhdistelmän viimeisenä eläkelaitoksena, sen on pyydettävä lausunto muilta eläkelaitoksilta

(2 mom. kumotaan)

ennen asian käsittelemistä siltä osin kuin valitus koskee näiden hoitamaa eläketurvaa. Jos päätösyhdistelmästä tehty valitus koskee yksinomaan työkyvyn arviointia, lausunto pyydetään vain yksityisten alojen eläkelaitokselta ja siltäkin ainoastaan silloin, kun kysymyksessä on 111 §:ssä tarkoitettu tilanne.

Jos kaikki ne eläkelaitokset, joiden päätöksiä valitus koskee, hyväksyvät muutoksenhakijan vaatimukset, Valtiokonttori antaa uuden, oikaistun päätösyhdistelmän. Näin oikaistuun päätösyhdistelmään saa hakea muutosta siten kuin tässä luvussa säädetään.

(3 mom. kumotaan)

Jos päätösyhdistelmästä tehty valitus koskee yksinomaan työkyvyn arviointia ja Valtiokonttori viimeisenä eläkelaitoksena hyväksyy sille toimitetussa valituksessa esitetyt vaatimukset, sen on annettava asiasta uusi, oikaistu päätösyhdistelmä. Jos se ei oikaise päätösyhdistelmää, menetellään siten kuin 168 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään. Jos kysymyksessä on 111 §:ssä tarkoitettu tilanne ja yksityisten alojen eläkelaitos ei hyväksy valittajan vaatimuksia, Valtiokonttorin on siirrettävä valitus yksityisten alojen eläkelaitoksen päätöstä koskevalta osin työeläkeasioiden muutoksenhakulautakuntaan ja valituksen osalta menettellään siten kuin työntekijän eläkelain 9 luvussa säädetään.

(5 mom. kumotaan)

168 §

Valituksen siirto muutoksenhakuelimelle

168 §

Valituksen siirto muutoksenhakuelimelle

Jos Valtiokonttori päätösyhdistelmän antaneena viimeisenä eläkelaitoksena on pyytänyt lausunnon muilta eläkelaitoksilta eikä se oikaise päätöstään muutoksenhakijan vaatimalla tavalla, Valtiokonttorin on toimitettava valituskirjelmä ja siitä annetut lausunnot 1 momentissa tarkoitettulle muutoksenhakuelimelle 60 päivän kuluessa valitusajan päättymisestä.

(3 mom. kumotaan)

174 a §

Päätös teoreettisen eläkkeen määrästä

Jos työntekijä on työskennellyt kahdessa tai useammassa EU- tai ETA-maassa ja hän hakee kansaneläkettä, hänellä on oikeus pyynn-

174 a §

Päätös teoreettisen eläkkeen määrästä

Jos työntekijä on työskennellyt kahdessa tai useammassa EU- tai ETA-maassa ja hän hakee kansaneläkettä, hänellä on oikeus pyynn-

nöstä saada päätös siitä teoreettisen eläkkeen määrästä, jonka Valtiokonttori ilmoittaa Kansaneläkelaitokselle hänen kansaneläkkeensä laskemista varten.

nöstä saada päätös siitä teoreettisen eläkkeen määrästä, jonka *kunnallinen eläkelaitos* ilmoittaa Kansaneläkelaitokselle hänen kansaneläkkeensä laskemista varten.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Kunnallinen eläkelaitos jatkaa Valtiokonttorin toimintaa niiden tehtävien osalta, joista säädetään tämän lain 143 §:ssä.

Tämän lain 111 §:ssä mainittu rahamäärä vastaa työntekijän eläkelain 96 §:ssä tarkoitettun palkkakertoimen arvoa yksi (1,000) vuonna 2004.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

2.

Laki**kunnallisen eläkelain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 13 päivänä kesäkuuta 2003 annetun kunnallisen eläkelain (549/2003) 1 §:n 2 momentti, 4 §:n 2, 13 ja 14 kohta, 12 §:n 1 momentin 2 kohta, 120 §:n 4 momentti, 137 §, 146 §:n otsikko ja 2—5 momentti, 147 §:n otsikko, 148 §:n 1 momentin johdantokappale ja 4—6 kohta, 149 §:n 1 momentin 4 kohta, 152 §, 153 §:n 1 ja 4 momentti, 155 §, 160 §:n 1 momentti, 162 §:n 1 ja 2 momentti sekä 166 §,

sellaisina kuin niistä ovat 1 §:n 2 momentti laissa 260/2007, 4 §:n 2 kohta ja 146 §:n 2 momentti laissa 713/2004, 4 §:n 13 ja 14 kohta sekä 160 §:n 1 momentti laissa 1188/2003, 12 §:n 1 momentin 2 kohta, 153 §:n 1 momentti, 155 § sekä 162 §:n 1 ja 2 momentti laissa 1293/2006, 137 § laeissa 1006/2007 ja 916/2008, 152 § laissa 921/2003 sekä 153 §:n 4 momentti laissa 638/2009, ja

lisätään 1 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 260/2007 ja laissa 461/2008, uusi 3 momentti, jolloin nykyinen 3 momentti siirtyy 4 momentiksi, 4 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi mainituissa laeissa 1188/2003, 713/2004 ja 1293/2006, uusi 15 kohta, lakiin uusi 137 b ja 141 a §, 147 §:ään uusi 2 momentti sekä 149 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi viimeksi mainitussa laissa, uusi 5 kohta seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

1 §

1 §

*Lain tarkoitus ja eläkelaitoksen tehtävät**Lain tarkoitus ja eläkelaitoksen tehtävät*

Eläketurvasta huolehtii julkisoikeudellinen Kuntien eläkevakuutus -niminen kunnallinen eläkelaitos. Eläkelaitoksen kotipaikka on Helsinki.

Kunnallinen eläkelaitos voi tuottaa eläkehallintopalveluja sekä niiden hoidossa tarvittavia tukipalveluja myös kunnallisen eläketurvan ulkopuolisille asiakasryhmille, jos palveluissa ei ole kysymys julkisen vallan käytöstä.

Eläketurvasta huolehtii julkisoikeudellinen kunnallinen eläkelaitos, *joka toimii nimellä Keva*. Eläkelaitoksen kotipaikka on Helsinki.

Kunnallisen eläkelaitoksen tehtävistä valtion eläketurvan toimeenpanossa säädetään valtion eläkelaisissa (1295/2006).

4 §

4 §

*Yleiset määritelmät**Yleiset määritelmät*

Tässä laissa tarkoitetaan:

Tässä laissa tarkoitetaan:

2) työntekijällä kaikkia lain soveltamisen

2) työntekijällä kaikkia lain soveltamisen

piiriin kuuluvia henkilöitä;

piiriin kuuluvia henkilöitä *sekä 11 luvussa kaikkia tämän lain ja valtion eläkelain soveltamisen piiriin kuuluvia henkilöitä;*

13) julkisten alojen eläkelaitoksella kunnallista eläkelaitosta, valtiokonttoria, evankelisluterilaisen kirkon keskusrahastoa ja Kansaneläkelaitosta sen henkilöstön eläkkeiden hoitajana; *sekä*

13) julkisten alojen eläkelaitoksella kunnallista eläkelaitosta, *Valtiokonttoria*, evankelisluterilaisen kirkon keskusrahastoa ja Kansaneläkelaitosta sen henkilöstön eläkkeiden hoitajana;

14) yksityisten alojen eläkelaitoksella yksityisten alojen eläkelain mukaisesta eläketurvasta huolehtivaa eläkelaitosta.

14) yksityisten alojen eläkelaitoksella yksityisten alojen eläkelain mukaisesta eläketurvasta huolehtivaa *eläkelaitosta;*

15) *valtiotyönantajalla valtion eläkelaiissa tarkoitettuja valtion virastoja ja laitoksia, valtion liikelaitoksia sekä yhteisöjä ja laitoksia, joiden henkilöstö kuuluu valtion eläkelain mukaisen eläketurvan piiriin.*

12 §

12 §

*Vanhuuseläke julkisista eläkejärjestelmistä**Vanhuuseläke julkisista eläkejärjestelmistä*

Työntekijällä on oikeus tämän lain mukaiseen vanhuuseläkkeeseen, jos hän ennen 63 vuoden iän täyttämistä on saanut vanhuuseläkkeen, joka ajalta ennen 1 päivää tammikuuta 1995 on karttunut 11/60 prosenttia kuukaudessa:

Työntekijällä on oikeus tämän lain mukaiseen vanhuuseläkkeeseen, jos hän ennen 63 vuoden iän täyttämistä on saanut vanhuuseläkkeen, joka ajalta ennen 1 päivää tammikuuta 1995 on karttunut 11/60 prosenttia kuukaudessa:

2) valtion eläkelain (1295/2006) tai siihen liittyvän lainsäädännön nojalla;

2) valtion eläkelain tai siihen liittyvän lainsäädännön nojalla;

120 §

120 §

*Liikaa maksetun eläkkeen takaisinperintä**Liikaa maksetun eläkkeen takaisinperintä*

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, sovelletaan myös silloin, kun kunnallinen eläkelaitos on 7 luvussa tarkoitettuna viimeisenä eläkelaitoksena toimiessaan maksanut tämän lain mukaisia eläkkeitä aiheettomasti. Siltä osin kuin kunnallinen eläkelaitos on maksanut aiheettomasti valtion eläkelain tai yksityisten alojen eläkelakien mukaista eläkettä tai etuutta, takaisinperinnästä päättää asianomainen eläkelaitos siten kuin sitä koskevassa laissa säädetään. Kunnallinen eläkelaitos antaa kuitenkin takaisinperittävistä eläkkeistä tai etuuksista päätösyhdistelmän ja perii takaisinperittävän määrän. Jos kunnallinen elä-

Siltä osin kuin kunnallinen eläkelaitos on maksanut aiheettomasti valtion eläkelain mukaista eläkettä tai etuutta, takaisinperinnästä päättää kunnallinen eläkelaitos siten kuin valtion eläkelain 130 §:ssä säädetään. Siltä osin kuin kunnallinen eläkelaitos on 7 luvussa tarkoitettuna viimeisenä eläkelaitoksena toimiessaan maksanut aiheettomasti muun julkisten alojen tai yksityisten alojen eläkelakien mukaista eläkettä tai etuutta, takaisinperinnästä päättää asianomainen eläkelaitos siten kuin sitä koskevassa laissa säädetään. Kunnallinen eläkelaitos antaa kuitenkin takaisinperittävistä eläkkeistä tai etuuksista

kelaitos perii takaisinperittävän määrän 3 momentin mukaisesti kuittaamalla, siinä tarkoitettuna eläke-eränä pidetään kunnallisen eläkelaitoksen viimeisenä eläkelaitoksena maksettavana olevien eläke-erien yhteismäärää.

päätösyhdistelmän ja perii takaisinperittävän määrän. Jos kunnallinen eläkelaitos perii takaisinperittävän määrän 3 momentin mukaisesti kuittaamalla, siinä tarkoitettuna eläke-eränä pidetään kunnallisen eläkelaitoksen viimeisenä eläkelaitoksena maksettavana olevien eläke-erien yhteismäärää.

137 §

Valvonta

Kunnallisen eläkelaitoksen toiminnan yleinen valvonta kuuluu valtiovarainministeriölle.

Valtiovarainministeriö voi erityisestä syystä määrätä suoritettavaksi eläkelaitoksen hallinnon ja tilien erityistilintarkastuksen.

137 §

Valvonta

Kunnallisen eläkelaitoksen toiminnan yleinen valvonta kuuluu valtiovarainministeriölle.

Valtiovarainministeriö voi erityisestä syystä määrätä suoritettavaksi eläkelaitoksen hallinnon ja tilien erityistilintarkastuksen.

Valtiovarainministeriö asettaa vuosittain tilintarkastajan, jonka tehtävänä on tarkastaa kunnallisen eläkelaitoksen kirjanpidosta ja muusta aineistosta, että kunnallisen eläkelaitoksen esittämät 137 b §:ssä tarkoitettut laskelmat valtion eläkkeiden maksamiseen tarvittavasta summasta ja kunnallisen eläkelaitoksen kustannusten korvauksesta antavat oikeat ja riittävät tiedot. Tilintarkastajan on oltava joko Keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastaja (KHT) tai julkishallinnon ja -talouden tilintarkastaja (JHTT). Tilintarkastukseen sovelletaan tilintarkastuslakia (459/2007).

137 b §

Valtion eläkemenojen maksu ja kunnallisen eläkelaitoksen kustannusten korvaus

Valtio maksaa kunnalliselle eläkelaitokselle ennakoon valtion eläkelain mukaisten etuuksien maksamiseen tarvittavan määrän. Toteutuneiden kustannusten määrän ylittäessä tai alittaessa arvioidun määrän erotus otetaan huomioon lopullisen määrän laske- mista lähinnä seuraavan vuoden maksussa.

Valtiokonttori maksaa työnantajan eläkemaksusta kunnalliselle eläkelaitokselle korvauksen 143 §:ssä säädettyjen tehtävien hoitamisesta. Valtiovarainministeriö vahvistaa kunnalliselle eläkelaitokselle ennakkomaksuna maksettavan korvauksen euromääräisen

suuruuden. Kunnallinen eläkelaitos esittää valtiovarainministeriölle laskelman korvauksen suuruudesta. Korvauksen määrä lasketaan valtion maksuperustelain (150/1992) 6 §:ssä tarkoitettua omakustannusarvoa vastaavasti. Korvaus maksetaan tasasuurina erinä kuukausittain kyseisen vuoden kustannusten määrää koskevan etukäteen tehtävän arvion perusteella. Toteutuneiden kustannusten määrän ylittäessä tai alittaessa arvioidun määrän erotus otetaan huomioon lopullisen määrän laskemista lähinnä seuraavan vuoden korvauksessa.

Valtiovarainministeriö arvioi viiden vuoden välein valtion eläkkeiden hoidon kustannustehokkuudelle ja laatutasolle asetettujen tavoitteiden toteutumista. Tätä tarkoitusta varten kunnallisen eläkelaitoksen on toimitettava valtiovarainministeriölle riittävät tiedot.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin valtion eläkkeiden maksamiseen tarvittavien varojen siirrosta ja kustannusten korvaamisesta kunnalliselle eläkelaitokselle.

141 a §

Yhteistyöneuvottelukunta

Kunnallisen eläkelaitoksen yhteydessä on yhteistyöneuvottelukunta, jonka tehtävänä on seurata valtion eläkejärjestelmän ja evankelis-luterilaisen kirkon eläkejärjestelmän mukaisen eläketurvan toimeenpanoa kunnallisessa eläkelaitoksessa sekä edistää tiedonkulkua neuvottelukunnassa edustettujen tahojen välillä. Neuvottelukunta eläketurvan toimeenpanon kehittämissuuntia ja toimintalinjoja ja se voi tehdä esityksiä tulevista tavoitteista ja toiminnan kehittämisestä.

Neuvottelukunnassa on puheenjohtaja ja enintään yksitoista muuta jäsentä. Valtiovarainministeriö määrää jäsenet neljäksi vuodeksi kerrallaan. Jäsenistä kahden tulee edustaa valtiovarainministeriötä, kahden kunnallista eläkelaitosta, kahden Valtiokonttoria, kahden valtion eläkelain piiriin kuuluvia työnantajia ja yhden kirkon keskusrahastoa. Valtiovarainministeriö määrää yhden jäsenistä puheenjohtajaksi.

146 §

Jäsenyhteisöjen ilmoitusvelvollisuus

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, jäsenyhteisö on velvollinen pyydettäessä antamaan eläkelaitokselle ja tämän lain mukaiselle muutoksenhakuelimelle kaikki sellaiset työntekijän työskentelyä ja työolosuhteita koskevat ja muut vastaavat jäsenyhteisöltä saatavissa olevat tiedot, jotka ovat välttämättömiä eläketurvan järjestämiseksi ja käsiteltävänä olevan eläkeasian ratkaisemista varten tai jotka muuten ovat välttämättömiä tässä laissa säädettyjen tehtävien toimeenpanossa.

Pyydettäessä jäsenyhteisöltä eläkkeenhakijan eläke- tai kuntoutusasian käsittelyä varten tarvittavia tietoja jäsenyhteisölle saadaan ilman henkilön suostumusta ilmoittaa vain ne häntä koskevat salassa pidettävät tiedot, jotka ovat välttämättömiä mainittujen asioiden päätöksenteossa tarvittavien tietojen yksilöimiseksi.

Eläkelaitoksella on oikeus tarkastaa jäsenyhteisön asiakirjoista 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen tietojen oikeellisuus.

Eläkelaitos pitää rekisteriä tämän lain piiriin kuuluvien henkilöiden eläkeoikeuteen vaikuttavista tämän pykälän ja 144 §:n perusteella saamistaan tiedoista. Eläkelaitoksella on oikeus antaa määräyksiä jäsenyhteisölle siitä, milloin ja missä muodossa tiedot ilmoitetaan eläkelaitokselle.

147 §

Tietojen antaminen jäsenyhteisöille

146 §

Jäsenyhteisöjen ja valtiotyönantajien ilmoitusvelvollisuus

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, jäsenyhteisö ja valtiotyönantaja ovat velvollisia pyydettäessä antamaan eläkelaitokselle ja tämän lain mukaiselle muutoksenhakuelimelle kaikki sellaiset työntekijän työskentelyä ja työolosuhteita koskevat ja muut vastaavat jäsenyhteisöltä tai valtiotyönantajalta saatavissa olevat tiedot, jotka ovat välttämättömiä eläketurvan järjestämiseksi ja käsiteltävänä olevan eläkeasian ratkaisemiseksi tai jotka muuten ovat välttämättömiä tässä laissa säädettyjen tehtävien toimeenpanossa.

Pyydettäessä jäsenyhteisöltä tai valtiotyönantajalta eläkkeenhakijan eläke- tai kuntoutusasian käsittelyä varten tarvittavia tietoja jäsenyhteisölle ja valtiotyönantajalle saadaan ilman eläkkeenhakijan suostumusta ilmoittaa vain ne häntä koskevat salassa pidettävät tiedot, jotka ovat välttämättömiä mainittujen asioiden päätöksenteossa tarvittavien tietojen yksilöimiseksi.

Eläkelaitoksella on oikeus tarkastaa jäsenyhteisön ja valtiotyönantajan asiakirjoista 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen tietojen oikeellisuus.

Eläkelaitos pitää rekisteriä tämän lain ja valtion eläkelain piiriin kuuluvien henkilöiden eläkeoikeuteen vaikuttavista tämän pykälän ja 144 §:n perusteella saamistaan tiedoista. Eläkelaitoksella on oikeus antaa määräyksiä jäsenyhteisölle siitä, milloin ja missä muodossa tiedot ilmoitetaan eläkelaitokselle.

147 §

Tietojen antaminen jäsenyhteisöille ja valtiotyönantajille

Kunnallisella eläkelaitoksella on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä antaa valtiotyönantajalle kirjanpitoa, palkkahallintoa ja eläkemaksun tarkastamista varten tiedot valtion eläkelain mukaan myöntämästään eläkkeestä sekä muut edellä mainittuja tarkoituk-

sia varten välttämättömät tiedot. Eläkelaitoksella on myös oikeus ilmoittaa työnantajalle, jonka palveluksesta työntekijä siirtyy eläkkeelle, tiedot valtion eläkelain mukaisen eläkkeen lajista ja alkamis- ja päättymisajankohdasta työnantajan palveluksen päättämistä varten.

148 §

Eläkelaitoksen oikeus antaa tietoja

Kunnallisella eläkelaitoksella on oikeus sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä antaa tämän lain toimeenpanoon perustuvia tietoja:

4) ministeriöille, verohallinnolle ja lakisäästeistä sosiaaliturvajärjestelmää hoitavalle laitokselle ja yhteisölle, jonka hoidettavaksi kuuluvaan sosiaaliturvaetuuteen tämän lain mukainen etuus vaikuttaa, tämän lain mukaisista etuuksista, tiedot työnantajasta ja muut näihin rinnastettavat tiedot, jotka ovat välttämättömiä sosiaaliturvaan kohdistuvien rikosten ja väärinkäytösten selvittämiseksi suorittavaa henkilötietojen yhdistämistä ja muuta kertaluonteista valvontatointia varten, sekä poliisi- ja syyttäjäviranomaiselle edellä mainitut tiedot, jotka ovat välttämättömiä rikosten selvittämistä ja syytteenpanoa varten; tässä kohdassa tarkoitetuissa tilanteissa terveydentilaa koskevia tietoja tai tietoja, jotka on tarkoitettu kuvaamaan henkilön sosiaalihuollon tarpeen perusteita, ei kuitenkaan saa luovuttaa;

5) verohallinnolle tiedot, jotka ovat välttämättömiä ennakoperintälaissa säädetyn valvontavelvollisuuden täyttämiseksi silloin, kun on aihetta epäillä, että jäsenyhteisö ei ole täyttänyt ennakonpidätysvelvollisuuttaan;

6) työntekijäin ryhmähenkivakuutuksen korvaustoimintaa henkivakuutus- ja tapaturmavakuutusyhtiöiden valtuuttamana hoitavalle työntekijäin ryhmähenkivakuutuspoolille ja maatalousyrittäjien eläkelaitokselle tämän

148 §

Eläkelaitoksen oikeus antaa tietoja

Kunnallisella eläkelaitoksella on oikeus sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä antaa tämän lain ja valtion eläkelain toimeenpanoon perustuvia tietoja:

4) ministeriöille, verohallinnolle ja lakisäästeistä sosiaaliturvajärjestelmää hoitavalle laitokselle ja yhteisölle, jonka hoidettavaksi kuuluvaan sosiaaliturvaetuuteen tämän lain tai valtion eläkelain mukainen etuus vaikuttaa, tämän lain mukaista tai valtion eläkelain mukaista etuutta saaneen henkilön henkilötunnus ja muut yksilöintitiedot, tiedot maksetuista etuuksista, tiedot työnantajasta ja muut näihin rinnastettavat tiedot, jotka ovat välttämättömiä sosiaaliturvaan kohdistuvien rikosten ja väärinkäytösten selvittämiseksi suorittavaa henkilötietojen yhdistämistä ja muuta kertaluonteista valvontatointia varten, sekä poliisi- ja syyttäjäviranomaiselle edellä mainitut tiedot, jotka ovat välttämättömiä rikosten selvittämistä ja syytteenpanoa varten; terveydentilaa koskevia tietoja tai tietoja, jotka on tarkoitettu kuvaamaan henkilön sosiaalihuollon tarpeen perusteita, ei kuitenkaan saa luovuttaa;

5) Verohallinnolle tiedot, jotka ovat välttämättömiä ennakoperintälaissa säädetyn valvontavelvollisuuden täyttämiseksi silloin, kun on aihetta epäillä, että jäsenyhteisö tai valtiotyönantaja ei ole täyttänyt ennakonpidätysvelvollisuuttaan;

6) työntekijäin ryhmähenkivakuutuksen korvaustoimintaa henkivakuutus- ja tapaturmavakuutusyhtiöiden valtuuttamana hoitavalle työntekijäin ryhmähenkivakuutuspoolille ja maatalousyrittäjien eläkelaitokselle tä-

lain mukaisessa virka- tai työsuhteessa olleiden, *alle 65-vuotiaina* kuolleiden viranhaltijoiden ja työntekijöiden nimet, henkilötunnukset, kuolinpäivät ja virka- ja työsuhteisiin liittyvät tiedot, heidän edunsaajiensa nimet ja henkilötunnukset sekä muut vastaavanlaiset tiedot, joita tarvitaan ryhmähenkivakuutuksen vakuutussumman myöntämisedellytysten täyttymistä ratkaistaessa sekä vastaavat tiedot valtiokonttorille ryhmähenkivakuutusta vastaavan taloudellisen tuen käsittelemiseksi;

män lain *tai valtion eläkelain* mukaisessa virka- tai työsuhteessa olleiden, kuolleiden viranhaltijoiden ja työntekijöiden nimet, henkilötunnukset, kuolinpäivät ja virka- ja työsuhteisiin liittyvät tiedot, heidän edunsaajiensa nimet ja henkilötunnukset sekä muut vastaavanlaiset tiedot, joita tarvitaan ryhmähenkivakuutuksen vakuutussumman myöntämisedellytysten täyttymistä ratkaistaessa sekä vastaavat tiedot valtiokonttorille ryhmähenkivakuutusta vastaavan taloudellisen tuen käsittelemiseksi;

149 §

Tekninen käyttöyhteys

Kunnallisella eläkelaitoksella on sen lisäksi, mitä viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetun lain 29 §:n 3 momentissa säädetään, oikeus avata tekninen käyttöyhteys:

4) henkivakuutusyhtiölle, eläkekassalle tai eläkesäätiölle 148 §:n 1 momentin 7–9 kohdassa tarkoitettujen tietojen antamista varten.

149 §

Tekninen käyttöyhteys

Kunnallisella eläkelaitoksella on sen lisäksi, mitä viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetun lain 29 §:n 3 momentissa säädetään, oikeus avata tekninen käyttöyhteys:

4) henkivakuutusyhtiölle, eläkekassalle tai eläkesäätiölle 148 §:n 1 momentin 7–9 kohdassa tarkoitettujen tietojen antamista varten;

5) *Valtiokonttorille sellaisiin tietoihin, joihin sillä on valtion eläkelain 150 §:n mukaan oikeus ja joita se välttämättömästi tarvitsee huolehtiessaan mainitun lain 143 §:ssä tarkoitetuista tehtävistä.*

152 §

Tieto kuntoutukselta Kansaneläkelaitokselle

Kunnallisen eläkelaitoksen on ilmoitettava Kansaneläkelaitokselle 17 §:ssä tarkoitettua kuntoutustoimesta samoin kuin kuntoutusrahaa ja -korotusta koskevasta päätöksestä.

153 §

Muutoksen hakeminen

Kunnallisen eläkelaitoksen päätökseen eläkettä koskevassa asiassa haetaan muutosta valittamalla työeläkeasioiden muutoksenhakulautakuntaan. Lautakunnasta ja sen jäsenistä säädetään työeläkeasioiden muutoksenhaku-

152 §

Tieto kuntoutukselta Kansaneläkelaitokselle

Kunnallisen eläkelaitoksen on ilmoitettava Kansaneläkelaitokselle *tämän lain* 17 §:ssä *sekä valtion eläkelain 24 §:ssä* tarkoitettua kuntoutustoimesta samoin kuin kuntoutusrahaa ja -korotusta koskevasta päätöksestä.

153 §

Muutoksen hakeminen

Kunnallisen eläkelaitoksen päätökseen eläkettä koskevassa asiassa haetaan muutosta valittamalla työeläkeasioiden muutoksenhakulautakuntaan. Lautakunnasta ja sen jäsenistä säädetään työeläkeasioiden muutoksenhaku-

lautakunnasta annetussa laissa.

Kunnallisen eläkelaitoksen 7 luvussa tarkoitettuna viimeisenä eläkelaitoksena antamaan päätösyhdistelmään sovelletaan, mitä tässä luvussa säädetään päätöksestä. Jos kunnallisen eläkelaitoksen päätös sisältyy muun eläkelaitoksen 103 §:ssä tarkoitettuna viimeisenä eläkelaitoksena antamaan päätösyhdistelmään, siihen haetaan muutosta ja valitusasia käsitellään siten kuin muussa julkisten alojen eläkelaisissa tai yksityisten alojen eläkelaisissa säädetään. Tällöin muun julkisten alojen eläkelaitoksen tai yksityisten alojen eläkelaitoksen on pyydettävä valituksesta kunnallisen eläkelaitoksen lausunto siltä osin kuin valitus koskee tämän lain mukaista eläketurvaa. Lausuntoa ei pyydetä, jos valitus koskee yksinomaan työkyvyn arviointia.

155 §

*Muutoksen hakeminen EU-päätösten yhteen-
vetoon*

Asianosainen, joka on ollut vakuutettuna kahdessa tai useammassa EU-maassa ja joka ei tydy eläkelaitoksen tämän lain nojalla antamaan päätökseen, voi hakea siihen muutosta saatuaan EY:n sosiaaliturva-asetuksen täytäntöönpanomenettelystä annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 574/72 48 artiklassa tarkoitetun yhteenvedon, johon on liitetty kaikkien EU-maiden päätökset. Työkyvyttömyyseläkkeen saamisen edellytyksiä koskevaan eläkelaitoksen päätökseen haetaan kuitenkin muutosta siten kuin tässä laissa säädetään.

160 §

Muutoksenhaku päätösyhdistelmään

Kunnallisen eläkelaitoksen 7 luvussa tarkoitettuna viimeisenä eläkelaitoksena antama päätösyhdistelmä koskeva valituskirjelmä on toimitettava kunnalliselle eläkelaitokselle 157 §:n 1 momentissa säädettyssä

kulautakunnasta annetussa laissa. *Kunnallisen eläkelaitoksen antamaan valtion eläkelain mukaiseen päätökseen sovelletaan, mitä tässä luvussa säädetään päätöksestä.*

Kunnallisen eläkelaitoksen *tässä laissa tai valtion eläkelaisissa* tarkoitettuna viimeisenä eläkelaitoksena antamaan päätösyhdistelmään sovelletaan, mitä tässä luvussa säädetään päätöksestä. *Kun* kunnallisen eläkelaitoksen päätös sisältyy muun eläkelaitoksen viimeisenä eläkelaitoksena antamaan päätösyhdistelmään, siihen haetaan muutosta ja valitusasia käsitellään siten kuin muussa julkisten alojen eläkelaisissa tai yksityisten alojen eläkelaisissa säädetään. *Tällöin muun julkisten alojen eläkelaitoksen tai yksityisten alojen eläkelaitoksen on, siltä osin kuin valitus koskee tämän lain tai valtion eläkelain mukaista eläketurvaa, pyydettävä valituksesta kunnallisen eläkelaitoksen lausunto.* Lausuntoa ei tarvitse pyytää, jos valitus koskee yksinomaan työkyvyn arviointia.

155 §

*Muutoksen hakeminen EU-päätösten yhteen-
vetoon*

Asianosainen, joka on ollut vakuutettuna kahdessa tai useammassa EU-maassa ja joka ei tydy eläkelaitoksen tämän lain *tai valtion eläkelain* nojalla antamaan päätökseen, voi hakea siihen muutosta saatuaan EY:n sosiaaliturva-asetuksen täytäntöönpanomenettelystä annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 574/72 48 artiklassa tarkoitetun yhteenvedon, johon on liitetty kaikkien EU-maiden päätökset. Työkyvyttömyyseläkkeen saamisen edellytyksiä koskevaan eläkelaitoksen päätökseen haetaan kuitenkin muutosta siten kuin tässä laissa säädetään.

160 §

Muutoksenhaku päätösyhdistelmään

Kunnallisen eläkelaitoksen *tässä laissa tai valtion eläkelaisissa* tarkoitettuna viimeisenä eläkelaitoksena antamaa päätösyhdistelmää koskeva valituskirjelmä on toimitettava kunnalliselle eläkelaitokselle 157 §:n 1 momen-

määräajassa. Sen on pyydettyä valituksesta lausunto muulta julkisten alojen eläkelaitokselta tai yksityisten alojen eläkelaitokselta siltä osin kuin valitus koskee näiden *eläkelaitosten* hoitamaa eläketurvaa. Jos päätösyhdistelmästä tehty valitus koskee yksinomaan työkyvyn arviointia, lausunto pyydetään vain yksityisten alojen eläkelaitokselta ja siltäkin ainoastaan silloin, kun kysymyksessä on 105 §:ssä tarkoitettu tilanne.

tissa säädetyssä määräajassa. *Laitoksen* on pyydettyä valituksesta lausunto muulta julkisten alojen eläkelaitokselta tai yksityisten alojen eläkelaitokselta siltä osin kuin valitus koskee näiden hoitamaa eläketurvaa. Jos päätösyhdistelmästä tehty valitus koskee yksinomaan työkyvyn arviointia, lausunto pyydetään vain yksityisten alojen eläkelaitokselta ja siltäkin ainoastaan silloin, kun kysymyksessä on 105 §:ssä tarkoitettu tilanne.

162 §

Lainvoimaisen päätöksen poistaminen

Jos kunnallisen eläkelaitoksen tämän lain perusteella antama eläkettä koskeva lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai se on ilmeisesti lain vastainen, työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunta voi kunnallisen eläkelaitoksen esityksestä tai sen hakemuksesta, jota asia koskee, poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Päätöksen poistamista on haettava viiden vuoden kuluessa siitä, kun päätös sai lainvoiman. Erityisen painavista syistä päätös voidaan poistaa määräajan jälkeenkin tehdystä hakemuksesta. Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaiselle tilaisuus tulla kuulluksi ennen asian ratkaisemista.

Jos työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan tämän lain perusteella antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai se on ilmeisesti lain vastainen, vakuutusosoikeus voi kunnallisen eläkelaitoksen esityksestä tai sen hakemuksesta, jota asia koskee, kuultuaan muita asianosaisia poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Vakuutusosoikeuden on varattava asianosaiselle tilaisuus tulla kuulluksi ennen asian ratkaisemista. Edellä mainituin perustein vakuutusosoikeus voi poistaa myös oman päätöksensä ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi.

162 §

Lainvoimaisen päätöksen poistaminen

Jos kunnallisen eläkelaitoksen tämän lain *tai valtion eläkelain* perusteella antama eläkettä koskeva lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai se on ilmeisesti lain vastainen, työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunta voi kunnallisen eläkelaitoksen esityksestä tai sen hakemuksesta, jota asia koskee, poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Päätöksen poistamista on haettava viiden vuoden kuluessa siitä, kun päätös sai lainvoiman. Erityisen painavista syistä päätös voidaan poistaa määräajan jälkeenkin tehdystä hakemuksesta. Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaiselle tilaisuus tulla kuulluksi ennen asian ratkaisemista.

Jos työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan tämän lain *tai valtion eläkelain* perusteella antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai se on ilmeisesti lain vastainen, vakuutusosoikeus voi kunnallisen eläkelaitoksen esityksestä tai sen hakemuksesta, jota asia koskee, kuultuaan muita asianosaisia poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Vakuutusosoikeuden on varattava asianosaiselle tilaisuus tulla kuulluksi ennen asian ratkaisemista. Edellä mainituin perustein vakuutusosoikeus voi poistaa myös oman päätöksensä ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi.

166 §

Yhteistoiminta

Kunnallinen eläkelaitos voi sopia yhteistoiminnasta ja siitä aiheutuvien kustannusten korvaamisesta valtion eläkeasioita hoitavien viranomaisten sekä eläketurvakeskuksen ja muiden eläke- ja vakuutuslaitosten kanssa.

166 §

Yhteistoiminta

Kunnallinen eläkelaitos voi sopia yhteistoiminnasta ja siitä aiheutuvien kustannusten korvaamisesta *Valtiokonttorin, Eläketurvakeskuksen sekä* muiden eläke- ja vakuutuslaitosten kanssa.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 20 .*

Edellä 137 b §:n 2 momentissa säädetyn korvauksen lisäksi valtio suorittaa kunnalliselle eläkelaitokselle vuonna 2011 korvauksen ennen tämän lain voimaantuloa syntyneistä sellaisista kustannuksista, jotka kunnalliselle eläkelaitokselle aiheutuu tällä lailla säädetystä valtion eläketurvan toimeenpanotehtävien siirtämisestä. Korvaus lasketaan omakustannusarvoa vastaavasti siten, kuin 137 b §:n 2 momentissa säädetään. Lisäksi valtio suorittaa korvauksen sellaisista valtion eläketurvan toimeenpanoon käytettävistä aiemmin hankituista tietojärjestelmistä, joiden hankintameno ei enää miltään osin sisälly 137 b §:n 2 momentissa tarkoitettuun omakustannusarvolaskelmaan. Korvausten suuruuden perusteet ja maksuajankohdat säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

3.

Laki**valtiokonttorista annetun lain 2 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 15 päivänä helmikuuta 1991 valtiokonttorista annetun lain (305/1991) 2 §:n 1 momentin 3 kohta ja 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 317/2009, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

Valtiokonttorin tehtävänä on, jollei toimivallasta jossain asiassa toisin säädetä:

3) huolehtia valtion eläke- ja vahingonkorvausasioista.

Valtiokonttori voi tuottaa 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja palveluja ja eläkehallintopalveluja sekä niiden hoidossa tarvittavia tukipalveluja myös valtionhallinnon ulkopuolisille asiakasryhmille siltä osin kuin palveluissa ei ole kysymys julkisen vallan käytöstä.

2 §

Valtiokonttorin tehtävänä on, jollei toimivallasta *muualla* toisin säädetä:

3) *huolehtia valtion vahingonkorvausasioista sekä niistä valtion eläkeasioista, jotka säädetään valtion eläkelain (1295/2006) 143 §:ssä Valtiokonttorin tehtäviksi.*

Valtiokonttori voi tuottaa 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja palveluja sekä niiden hoidossa tarvittavia tukipalveluja myös valtionhallinnon ulkopuolisille asiakasryhmille siltä osin kuin palveluissa ei ole kysymys julkisen vallan käytöstä.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 20 .*

Valtiokonttorin palveluksessa olevat valtion eläketurvan toimeenpanotehtäviä hoitavat virkamiehet otetaan tämän lain voimaan tullessa kunnallisen eläkelaitoksen palvelukseen, jos he eivät ole vastustaneet siirtoa viimeistään kahta kuukautta ennen tämän lain voimaantuloa. Määräajaksi Valtiokonttorin palvelukseen otetut eläketurvan toimeenpanotehtäviä hoitavat henkilöt otetaan kunnallisen eläkelaitoksen palvelukseen määräaikansa loppuun. Valtiokonttorin vastaavat virat lakkaavat ja niihin perustuneet virkasuhteet päättyvät ilman irtisanomista tämän lain voimaantullessa. Siirtyvään henkilöstöön sovelletaan kunnallisen eläkelaitoksen palvelussuhteen ehtoja lain voimaantulosta alkaen.

Valtiokonttorin palveluksesta kunnallisen eläkelaitoksen palvelukseen tämän lain voimaan tullessa siirtynyttä pidetään siirtoa

edeltävän valtion palveluksensa osalta valtion eläkelain (280/1966) 1 §:n 4 momentissa tarkoitettuna vanhana edunsaajana. Edellytyksenä on, että edellä tarkoitettu työntekijä oli 31 päivänä joulukuuta 1992 yhdenjaksoisessa valtion eläketurvan piiriin kuuluvassa palveluksessa ja että hänen tällainen palveluksensa jatkuu yhdenjaksoisesti siirtymishetkeen saakka. Lisäksi valtion palveluksen jälkeisen kunnallisen eläkelain soveltamisalaan kuuluvan palveluksen tulee jatkua kunnallisen eläkelain muuttamisesta annetun lain (713/2004) voimaantulosäännöksen 26 momentissa tarkoitettulla tavalla yhdenjaksoisesti valtion eläkelain muuttamisesta annetun lain (679/2004) voimaantulosäännöksen 15 momentissa tarkoitettua henkilökohtaista eläkeikää vastaavaan eläkeikään. Työkyvyttömyyseläketapauksessa palveluksen tulee jatkua yhdenjaksoisesti työkyvyttömyyden alkamiseen asti. Jos henkilö siirtyy kunnallisen eläkelain soveltamisalaan kuuluvasta palveluksesta takaisin valtion palvelukseen, sovelletaan tätä momenttia edellyttäen, että valtion eläketurvan piiriin kuuluva palvelus jatkuu yhdenjaksoisesti valtion eläkelain muuttamisesta annetun lain (679/2004) voimaantulosäännöksen 15 momentissa tarkoitettuun henkilökohtaiseen eläkeikään saakka.

Valtiokonttorin palveluksesta kunnallisen eläkelaitoksen palvelukseen tämän lain voimaan tullessa siirtyneen työntekijän kunnallisen eläkelain 14 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaisissa osa-aikaeläkkeen saamisedellytyksissä otetaan huomioon myös valtion eläkelain piiriin kuulunut palvelus.

Valtiokonttorilla on tämän lain voimaantulon yhteydessä oikeus luovuttaa kunnalliselle eläkelaitokselle valtion työeläketurvan hoitoon hankittua irtainta tai aineetonta omaisuutta käypää arvoa alemmasta arvosta.

4.

Laki**kansanedustajain eläkelain 1 ja 18 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 14 päivänä heinäkuuta 1967 annetun kansanedustajain eläkelain (329/1967) 1 §:n 2 momentti ja 18 §:n 3 momentti, sellaisena kuin niistä on 1 §:n 2 momentti laissa 271/2009, seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

1 §

1 §

Kansanedustajan eläketurvasta huolehtii Valtiokonttori.

Kansanedustajan eläketurvasta huolehtii *kunnallinen eläkelaitos*.

18 §

18 §

Kunnan ja muun julkisoikeudellisen yhteisön viranomainen tai laitos, eläketurvakeskus, vakuutus- ja eläkelaitos sekä sairaala ovat velvolliset pyynnöstä antamaan maksutta valtiokonttorille hallussaan olevat tiedot, jotka voivat vaikuttaa käsiteltävänä olevan eläkeasian ratkaisemiseen, noudattaen kuitenkin, mitä muussa laissa on salassapitovelvollisuudesta säädetty. Lääkäriin lausunnosta ja -todistuksesta en kuitenkin suoritettava kohtuullinen korvaus.

Kunnan ja muun julkisoikeudellisen yhteisön viranomainen *ja* laitos, *Eläketurvakeskus*, vakuutus- ja eläkelaitos sekä sairaala ovat velvolliset pyynnöstä antamaan maksutta *kunnalliselle eläkelaitokselle* hallussaan olevat tiedot, jotka voivat vaikuttaa käsiteltävänä olevan eläkeasian ratkaisemiseen, noudattaen kuitenkin, mitä muussa laissa on salassapitovelvollisuudesta säädetty. Lääkäriin lausunnosta ja -todistuksesta on kuitenkin suoritettava kohtuullinen korvaus.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 20 .*

5.

Laki**kansanedustajain perhe-eläkelain 4 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 9 päivänä helmikuuta 1990 annetun kansanedustajain perhe-eläkelain (107/1990)
4 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

4 §
Perhe-eläketurvasta huolehtii valtiokonttori.

4 §
Perhe-eläketurvasta huolehtii *kunnallinen*
eläkelaitos.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta
20 .